

ΡΗΞΗ

Μηνιαία εφημερίδα για την εθνική ανεξαρτησία, την κοινωνική χειραφέτηση, την οικολογία και την άμεση δημοκρατία

Έτος 11^ο • Αριθμός φύλλου 137

Σάββατο 14 Οκτωβρίου 2017

www.ardn-rixi.gr • Τιμή: 2€

• | Σήμερα

Γιάννης Ξένος
Αντιφά φασίστες

Σελίδα 4

Μάνος Στεφανίδης
Μήντια Σαγανάκι

Σελίδα 5

Γιώργος Ρακάς
Το φύλο, η οικογένεια και η απελευθέρωση της επιθυμίας

Σελίδα 7

Νίκος Ντάσιος
Για το Ελληνικό...

Σελίδα 9

Κώστας Μπλιάθρας
Blade Runner

Σελίδα 26-27

Από το φύλο... στα F 16

Ο Βαρουφάκης, ο Γαβράς και η παρακμή, του Γ. Καραμπελιά Σελ. 3

Σελ. 11
Κρήτη Λεβεντογέννα ή νησί της μαφίας;

Σελ. 19
Η παγκόσμια δημογραφία το 2050

Σελίδα 17

Ο ισπανικός εμφύλιος πόλεμος

Σελίδα 18

Υεμένη: Μεταξύ γενοκτονίας και λιμού

Σελίδα 20

Η Σιμόν Βέλ για την κοινωνική καταπίεση

ΕΚ ΡΗΞΗΣ | Μια πρωτοφανής γεωπολιτική ανατροπή

της Σύνταξης

Η μη χορήγηση βίζας σε Τούρκους ταξιδιώτες στις ΗΠΑ και η συνάντηση Τσίπρα-Τραμπ, αποτελούν τα τελευταία επεισόδια μιας μεγάλης γεωπολιτικής ανατροπής που με κυριολεκτικά υπερηχητικές ταχύτητες λαμβάνει χώρα στη Μ. Ανατολή.

Όλα ξεκίνησαν με τη λεγόμενη Αραβική Άνοιξη που προκάλεσε την Τουρκία του **Νταβούτογλου** και του **Ερντογάν** να συνταχθεί ανοικτά με τους Αδελφούς Μουσουλμάνους και να επιταχύνει την ισλαμοποίηση της τουρκικής πολιτικής. Στην ίδια κατεύθυν-

ση, η Τουρκία οδηγήθηκε σε γενικευμένη αντιπαράθεση με τη **Συρία** και με την **Αίγυπτο**, ενώ οξύνθηκαν και οι σχέσεις της με τη **Ρωσία** και το **Ιράν**. Παράλληλα, ενίσχυσε το **Ισλαμικό Κράτος** και την αλ Κάιντα στη λογική της δημιουργίας ενός σουνιτικού διαδρόμου από τη **Σ. Αραβία** μέχρι την Τουρκία, διασπώντας τον ομηικό διάδρομο που αρχίζει από το **Ιράν** και μέσω Ιράκ και Συρίας έφθανε στη Χερσονήσο.

Όμως, το μόνο αποτέλεσμα αυτής της πολιτικής, ήταν να ενισχυθεί η παρουσία της **Ρωσίας**, να διαρραγεί ο άξονας Τουρκίας-Ισραήλ, και κυρίως, να αναπτυχθεί η **κουρ-**

δική παρουσία και στην υπό αποσύνθεση Συρία. Η Τουρκία είχε αποτύχει σε όλα τα μέτωπα. Έφθασε στα πρόθυρα ανοικτής σύγκρουσης με τη Ρωσία, οι **Κούρδοι** απειλούσαν να φθάσουν μέχρι τη Μεσόγειο, ενώ και το Ισλαμικό Κράτος που άρχισε να ντύνεται εστράφη και εναντίον της ίδιας της Τουρκίας. Το αποκορύφωμα υπήρξε το πραξικόπημα του καλοκαιριού του 2016, το οποίο εάν δεν υποκινήθηκε από Ισραηλινούς και Αμερικανούς είχε τη στήριξη τους ενώ πιθανότατα ο **Πούτιν** ειδοποίησε τον Ερντογάν για το πραξικόπημα...

Ήταν καιρός λοιπόν για την

μεγάλη στροφή. Η Τουρκία θα συμφωνήσει με τη Ρωσία για το μοίρασμα των ζωνών επιρροής στη Συρία, με αντιπάλους τους Κούρδους και... τους Αμερικανούς. Το κουργικό ζήτημα -κομβικής σημασίας για το Ιράκ το Ιράν την Τουρκία και τη Συρία-, οδηγεί σε ανατροπή των συμμαχιών. Η Τουρκία προσεγγίζει το σιιτικό Ιράν και Ιράκ και σταδιακά τον ίδιο τον **Άσσανι**, με την μεσολάβηση της Ρωσίας. Η ρήξη με το **Ισραήλ** βαθαινει και εξαλλου στήριξε ανοικτά το κουργικό δημοψήφισμα στο Ιράκ. Στο απέναντι στρατόπεδο, κατά παράδοξη τρόπο, οι ΗΠΑ το Ισραήλ και ο ... Κοιζιάς με τον Τσίπρα!

Έχουμε εισέλθει σε μια νέα φάση του μεσανατολικού, όπου οι παλιές συμμαχίες κινδυνεύουν με ανατροπή και ανοίγεται μια εξαιρετικά δύσκολη περίοδος για μια χώρα όπως η Ελλάδα που έχει χάσει το μεγαλύτερο μέρος της εσωτερικής της ισχύος και στηρίζεται όλο και περισσότερο σε διεθνείς και κάποτε εφήμερες συμμαχίες. Διότι βέβαια, η Τουρκία εξακολουθεί να βρίσκεται στο ΝΑΤΟ και να αποτελεί μείζονα οικονομικό εταίρο της Δύσεως.

Και στις διεθνείς σχέσεις η **εσωτερική ισχύς** αποτελεί τη μόνη σταθερή βάση της πολιτικής.

ΡΗΞΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ
ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΣΗ
ΤΗΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εκδίδεται από μη κερδοσκοπικό σωματείο
Ιδιοκτήτης-Εκδότης
Γιώργος Καραμπελής

Ομάδα έκδοσης:
Γιάννης Ξένος, Γιώργος Ρακκάς
Κωνσταντής Σεβρής, Νικόλαος Δημητριάδης,
Ελένη Σαββάκη, Γιώργος Μπύρος
Κώστας Μαυρίδης
Αλέκος Μιχαηλίδης
Κωνσταντίνος Διαλεκτόπουλος

Οικονομικός υπεύθυνος
Στράτος Ιωαννίδης

Διορθώσεις-επιμέλεια κειμένων
Χριστίνα Σταματοπούλου
Νίκη Παντελεμίδου
Γρηγόρης Αποστολίδης

Επιμέλεια έκδοσης
Νάσια Παναγοπούλου

Καλλιτεχνική Επιμέλεια
Δημήτρης Γ. Λουζικιώτης
www.louzikiotis.gr

Αθήνα

Θεμιστοκλήους 37, 106 77
Τηλ: 210 3826319 fax: 210 3839930

Θεσσαλονίκη

Βαλαωρίτου 1 & Δωδεκανήσου,
Τηλ/fax: 2310 543751

E-mail: efrxi@gmail.com

Τυπογραφείο

Γ. ΤΑΣΣΙΟΠΟΥΛΟΣ-Κ. ΜΠΑΡΛΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.
Ορφέως 13, Κορωπί, 194 00 Αθήνα
Τηλ.: 210 6620734

Συνδρομές

ΣΥΝΔΡΟΜΗ (1 ΕΤΟΣ): 30 ευρώ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ:
116/772277-01 - Εθνική Τράπεζα

Η ΡΗΞΗ κυκλοφορεί στα περίπτερα όλης της Ελλάδας από το Σάββατο 2 Δεκεμβρίου 2006 και κάθε πρώτο Σάββατο του μήνα.

• Η κυκλοφορία της ΡΗΞΗΣ βασίζεται επίσης, πέρα από το πρακτείο, στην καλή θέληση των μελών, των φίλων και των αναγνωστών της. Γι' αυτόν τον σκοπό, μπορείτε να περνάτε από τα γραφεία της εφημερίδας στην Αθήνα (Θεμιστοκλήους 37, τηλέφωνο 210 3826319), στο Εναλλακτικό Βιβλιοπωλείο (στην ίδια διεύθυνση, τηλ. 210 3802644), στη Θεσσαλονίκη (Βαλαωρίτου 1 & Δωδεκανήσου, τηλ. 2310 543751) και να προμηθεύσετε τον αριθμό των φύλλων που επιθυμείτε.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΣΥΝΔΡΑΜΕΤΕ:

• Η ΡΗΞΗ φιλοδοξεί να εξελιχθεί σε μία εφημερίδα συμμετοχικής ιδιοκτησίας. Η κατώτερη τιμή μίας μετοχής είναι 100 ευρώ. Η κατάθεση των χρημάτων μπορεί να γίνεται, κατόπιν επικοινωνίας, στον λογαριασμό που έχουμε ανοίξει γι' αυτόν τον σκοπό στην Εθνική Τράπεζα (αρ. λογ. 116/772277-01).

• Η ΡΗΞΗ επιθυμεί να διευρύνει όσο το δυνατόν τον κύκλο των συντακτών της.

Μπορείτε μας στείλετε το δικό σας άρθρο στην ηλεκτρονική διεύθυνση efrxi@gmail.com

• Η ΡΗΞΗ έχει συνδρομές. Μπορείτε, αν θέλετε, να γραφτείτε συνδρομητές, προσφέροντας έτσι μία επιπλέον οικονομική ενίσχυση για την έκδοσή της. Η ετήσια συνδρομή κοστίζει 30 ευρώ.

Το επόμενο φύλλο της ΡΗΞΗΣ θα κυκλοφορήσει το Σάββατο 11 Νοεμβρίου 2017

Στο παρά πέντε

12 Οκτωβρίου 1944

Ο Γιώργος Θεοτοκάς, αυτόπτης μάρτυρας αυτής της ιστορικής ημέρας, σημειώνει προφητικά στα «Τειράδια Ημερολογίου» (1939-1953): «Τώρα νοιώθουμε ένα μεγάλο ασυγκράτητο κύμα που μας σπκώνει και μας παίρνει ... Εδώ έχουμε να κάνουμε με δυνάμεις αλόγιστες. Στον αέρα υπάρχει Ρωσική Επανάσταση, μα και Γαλλική Επανάσταση και Κομμούνια του Παρισιού και απελευθερωτικός εθνικός πόλεμος και ποιος ξέρει τι άλλα θολά στοιχεία που δεν τα ξεχωρίζουμε ακόμα. Εκείνη την ημέρα κανείς δεν έβλεπε ότι ανάμεσα στα «θολά στοιχεία»

κρύβονταν το διαχρονικό «στασιώδες των Ελλήνων» και η επερχόμενη «τραγική αναμέτρηση», τις συνέπειες των οποίων βιώνουμε (ορισμένοι τουλάχιστον) ακόμα και σήμερα, ως ψυχικό σύνδρομο. II. Το εξαιρετικό «Εμβληματικό της Μελισσάνθης», από τη μουσική αυτοβιογραφία του Μάνου Χατζιδάκι «Εποχή της Μελισσάνθης», συνοδεύεται (βλ. βίντεο), σαν συνεκτική ύλη, από μια συγκλονιστική διαδήλωση-ανθρωποθάλασσα αφανών ηρώων, που στις 12 Οκτωβρίου 1944 βιώνουν, με την αποχώρηση των Γερμανών από την Αθήνα, μια συγκλονιστική ημέρα εθνικής ανάτασης. Β.Σ.

Φορολογική κόπωση και κατασχέσεις

Κάθε μήνα ο οικονομικός κατήφορος δεν έχει σταματημό. Τον προηγούμενο μήνα γράφαμε για το κύμα ρυθμίσεων: οι Έλληνες τρέχουν να ρυθμίσουν τα αναριθμητά χρέη τους σε δεκάδες ή εκατοντάδες δόσεις για να πάρουν μια πρόσκαιρη ανάσα μερικών μηνών. Τώρα έχουμε το κύμα των κατασχέσεων. Τον Αύγουστο σύμφωνα με στοιχεία της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, πριν ξεκινήσει η πληρωμή των δόσεων του φεινού ΕΝΦΙΑ, οι φόροι που έμειναν απλήρωτοι άγγιξαν το 1 δισ. ευρώ. Η απάντηση της κυβέρνησης στο κύμα του «δεν μπορώ να πληρώσω» είναι οι μαζικές κατασχέσεις - με περίπου 700 κατασχέσεις και δεσμεύσεις τραπεζικών λογαριασμών κάθε μέρα! Από τις αρχές του χρόνου έχουν πραγματοποιηθεί 971.508 κατασχέσεις με εισπράξεις 3,14 δισ. ευρώ (1,97 δισ. ευρώ από τα παλαιά χρέη και ακόμη 1,177 δισ. ευρώ από τις φρέσκες οφειλές). Ο στόχος που έχει τεθεί φέτος είναι η είσπραξη 2,7 δισ. ευρώ μόνο από τις παλαιές ληξιπρόθεσμες οφειλές, αλλά με τον ρυθμό των κατασχέσεων και των αναγκαστικών μέτρων που επιβάλλονται, εκτιμάται ότι μέχρι το τέλος του έτους θα εισπραχθούν συνολικά περισσότερα από 5 δισ. ευρώ. Η λησιπρική κυβερνητική μηχανή λειτουργεί σε φουλ ρυθμούς.

Προς την κυβέρνηση Σανέλ εν όψει νομιμοποίησης της ινδικής καννάβεως: *Τι του λείπει του ψωριάρη, φούντα με μαργαριτάρι...*

Μ.Χ.

Ιπτάμενος Τσίπρας

Τη Δευτέρα ο πρωθυπουργός πέρασε το νομοσχέδιο (που υπερασπίστηκε με πάθος από το βήμα της Βουλής) για τη δυνατότητα αλλαγής φύλλου από τα 15 έτη, την Πέμπτη έβαλε τη στολή του πιλότου και έκοβε βόλτες πάνω από το Αιγαίο. Ξεφορτώθηκε τον Καμμένο, που εξαφανίστηκε για δέκα μέρες στη Λατινική Αμερική ώστε να μην ψηφίσει το νομοσχέδιο για το φύλλο, και του πήρε τη θέση. Ο Τσίπρας επισκέφτηκε την 110 Πτέρυγα Μάχης στη Λάρισα, όπου συνοδεία του Α/ΓΕΕΘΑ και του Α/ΓΕΑ, που επέβαιναν στα άλληλα δύο αεροσκάφη του σχηματισμού, πραγματοποίησε πτήση με F16 BLK 52+. Στις δηλώσεις του έκανε λόγο για την «ψυχή του Έλληνα πιλότου», που είναι «το μυστικό υπερόπλο, της Πολεμικής Αεροπορίας.

Με το χθεσινό του σόου ο Τσίπρας στέλνει πολλαπλά μηνύματα στο εσωτερικό και το εξωτερικό. Στο εσωτερικό δηλώνει στον Καμμένο ότι με τις Ένοπλες Δυνάμεις θα κάνει και ο Τσίπρας το επικοινωνιακό του κομμάτι και κυρίως στέλνει μήνυμα στην κοινωνία, ότι ο πρωθυπουργός μπορεί να ψηφίζει νόμους για το φύλλο και αύριο μεθαύριο για την κάνναβη, αλλά στα ζητήματα άμυνας και υπεράσπισης της πατρίδας είναι βράχος. Στο εξωτερικό τα μηνύματα έχουν αποδέκτες από τη μια την Τουρκία, γι' αυτό συνοδεύταν και από τους δύο αρχηγούς, αλλά κυρίως τους Αμερικανούς, ενόψει του ταξιδιού του στην Ουάσιγκτον. Ως ένα από τα ανταλλάγματα που θέλει να ζητήσει για τη νέα σύμβαση παραχώρησης της Σούδας είναι η αναβάθμιση των παλαιότερων F-16 της Πολεμικής Αεροπορίας στο επίπεδο αυτών που συμμετείχαν στο σόου Τσίπρας.

Γ.Ξ.

σκίτσο του Ηλία Μακρή από την Καθημερινή

Ο Βαρουφάκης, ο Γαβράς και η παρακμή...

...ελληνική και ευρωπαϊκή!

Του Γιώργου Καραμπελιά

Ο Κώστας Γαβράς, σε παρουσίαση του νέου ογκώδους πονήματος του Γιάννη Βαρουφάκη, δήλωσε πως θα γυρίσει σε κινηματογραφικό έργο τον αγώνα του Γιάννη «ενάντια στο παγκόσμιο σύστημα», συνεπικουρούμενος και από τον Βασίλη Βασιλικό, ο οποίος επίσης συμμετείχε στη συγκεκριμένη εκδήλωση...

Ο Βασίλης Βασιλικός έγινε γνωστός στην Ελλάδα και στο εξωτερικό για το βιβλίο του, «Z», που κυκλοφόρησε το 1966 και περιέγραφε τα γεγονότα της δολοφονίας του Γρηγόρη Λαμπράκη και την αποκάλυψη των πθικών και φυσικών αιτιών της, εξαιτίας και της επιμονής ενός νέου τότε ανακριτή, του Χρήστου Σαρτζετάκη. Αμέσως μετά, το 1969, στη διάρκεια της δικτατορίας, ο Κώστας Γαβράς μετέβαλε σε κινηματογραφικό έργο, με τεράστια κινηματογραφική επιτυχία, λόγω της δικτατορίας στην Ελλάδα, το βιβλίο του Βασιλικού. Ο Βασιλικός, ο Γαβράς και ο Σαρτζετάκης, εκείνη την εποχή, είχαν πραγματοποιήσει ένα σημαντικό έργο. Στη συνέχεια –όπως πάντα συμβαίνει στον κόσμο που ζούμε–, έδρεψαν από αυτήν τους τη στάση ως καρπούς, αναγνώριση και χρήμα. Ο ένας ανακηρύχθηκε και πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας και δεν ήταν καθόλου χειρότερος, παρά τα αντιθέτως λεγόμενα, από αυτούς που ακολούθησαν.

Οι άλλοι δύο, σε πολύ προχωρημένη ηλικία πλέον –έχουν περάσει πάνω από πενήντα χρόνια από την υπόθεση Λαμπράκη και το βιβλίο του Βασιλικού–, επανέρχονται με ένα νέο «αφήγημα». Τότε, περιέγραψαν τον αγώνα του Λαμπράκη, τον τραγικό του θάνατο και τις προσπάθειες να αποκαλυφθούν οι συνθήκες της δολοφονίας του, σε μια χώρα που αγωνιζόταν να κατακτήσει στοιχειώδεις πολιτικές και κοινωνικές ελευθερίες, και σύντομα θα έπεφτε κάτω από τη μπότα της δικτατορίας. Σήμερα, πενήντα χρόνια μετά, έρχονται να περιγράψουν έναν άλλο «ηρωικό αγώνα», τον «αγώνα» ενός διεθνούς καμπούτρου να κα-

Και μόνη μας παρηγοριά είναι πως μια ανάλογη αθλιότητα χαρακτηρίζει όλες τις ελίτ της Δύσης: έχουν σαν πρόεδρο τον Τραμπ και θαυμάζουν, μαζί με τον Κώστα Γαβρά και τον Αντόνιο Νέγκρι, τον Γιάννη Βαρουφάκη...

ταστρέψει τη χώρα του, πράγμα το οποίο κατόρθωσε να επιτύχει μέσα σε έξι μήνες!

Εξ ου, ίσως, και το αξιοσημείωτο του θέματος και της προσωπικότητας. Ποιος άλλος θα κατόρθωνε να αναδειχθεί, μέσα σε δύο ή τρία χρόνια, σε εθνική και διεθνή προσωπικότητα, έστω και αμφιλεγόμενη; Ποιος άλλος θα κατόρθωνε να φεσώσει εκατό δισεκατομμύρια ευρώ μια χειμαζόμενη χώρα; Ίσως, γι' αυτόν τον λόγο, και ο Costas Gavras – παρ' ολίγον πρόεδρος της Δημοκρατίας με τις ευλογίες του Τσίπρα, εάν δεν βαριόταν να ζει στην επαρχιακή Αθήνα-αποφάσισε πως αξίζει τον κόπο για μια ακόμα παγκόσμια επιτυχία!

Ο Γαβράς, πριν μερικά χρόνια, το 2005, γύρισε ένα όντως ωραίο έργο, **Το τσεκούρι**, όπου περιγρά-

Δυστυχώς, το ζήτημα αφορά την παρακμή των Ελλήνων που ήταν ενθουσιασμένοι με τον Βαρουφάκη και τις τεράστιες ικανότητές του!

φει πώς ένας γιάπης, που κινδυνεύει η σταδιοδρομία του, εξοντώνει με ένα τσεκούρι όλους τους δυνητικούς ανταγωνιστές του! Πόσω μάλλον ο Γιάννης που εξόντωσε 10 εκατομμύρια Έλληνες, ενώ επιπλέον τον ζητωκραύγαζαν και τον είχαν εκλέξει και πρώτο βουλευτή.

Η πρώτη μου και μοναδική γνωριμία με τον περιβόητο Γιάννη έγινε στην Ξενοφώντος 4, στην Αθήνα, στον χώρο Πολιτικής και Πολιτισμού Ρήγας Βελεσιτιλής, όπου ήταν ομιλητής σε εκδήλωση που είχε πραγματοποιηθεί το 2013. Σε αυτή, ανάμεσα σε άλλα αξιοσημείωτα τα οποία δήλωσε – κορδακιζόμενος και ναρκισσευόμενος όπως πάντα–, υποστήριξε πως, εάν «ήταν για μία εβδομάδα υπεύθυνος της Κομισιόν για την ευρωπαϊκή οικονομική πολιτική, θα «έλυσε» το οικονομικό πρόβλημα της Ευρώπης» – διότι προφανώς, η Ελλάδα ήταν πολύ μικρή για τα μεγέθη του. Μέχρι τότε, ένιωθα μία αυθόρμητη απώθηση γι' αυτόν τον άνθρωπο, εξαιτίας της συμπεριφοράς του και του έντονου ναρκισσομανούς του. Ωστόσο, επειδή είχα ακούσει τόσα και τόσα από τις χιλιάδες των θαυμαστών του, είχα αποφασίσει να παρακολουθήσω με προσοχή τα λεγόμενά του. Άρκεσε λοιπόν αυτή η απόφασή του για να τον κατατάξω οριστικά στους αθεράπευτους νε-

νεκέδες που περιφέρονταν ανά τις πλατείες και τα κανάλια, κάνοντας κουρκούπι τα μυαλά των παραζαλισμένων από την απρόκλητη καταγίδα των μνημονίων Ελλήνων. Την καταγίδα που είχε πυροδοτήσει ο Γιωργάκης Παπανδρέου – έχοντας βεβαίως ως σύμβουλό του και τον Βαρουφάκη!

Τώρα πλέον, σε έναν νέο ρόλο, μεταβλήθηκε σε επαναστάτη: ικανός σε μία εβδομάδα να... απαντήσει στο ζήτημα της ανάδυσης της Κίνας ως νέου παγκόσμιου οικονομικού πόλου, ανάδυση η οποία και προκαλεί την κρίση της Δύσης! Ο Γιάννης θα το έλυσε και αυτό σε μία εβδομάδα!

Προφανώς, το μεγαλύτερο πρόβλημα δεν είναι ο ίδιος, ούτε τα άθλια κανάλια τα οποία τον επεδείκνυαν καθημερινά, μαζί με άλλους ήρωες αντίστοιχου διαμετρήματος –Καιρούγκαλους και κομπανία–, ούτε βέβαια ο αγράμματος νεαρός που γοιπεύτηκε από την ευφράδειά του και τον ανακήρυξε Τσάρο της Οικονομίας. Δυστυχώς, το ζήτημα αφορά την **παρακμή** των Ελλήνων που ήταν ενθουσιασμένοι με τον Βαρουφάκη και τις τεράστιες ικανότητές του!

Μετά από τόσα παθήματα, με τις καταστροφές που έχει επισωρεύσει ένας άνθρωπος σαν τον Βαρουφάκη, θα έπρεπε να κρύβεται και να αποφεύγει να κυκλοφο-

ρεί στην Ελλάδα, όπου εξάλλου θα έπρεπε τον περιμένει το ειδικό δικαστήριο και η φυλακή. Και όμως, εμφανίζεται και ως πολιτική προσωπικότητα, η οποία πιθανώς θέλει να διεκδικήσει και την ψήφο των πολιτών, επιθυμώντας να εξοντώσει και τον «ευεργέτη» του, πρωθυπουργό, που τον ανέδειξε – εμφανιζόμενος πια ως ο ανένδοτος απέναντι στον «προσκυνημένο» Τσίπρα.

Το δε κερασάκι στην τούρτα είναι η μεταβολή, από τον Γαβρά –με την συνεπικουρία του Βασιλικού– «του ταγκό ενός γελοίου» σε κινηματογραφικό έργο... μετά το «Z»!

Καθώς τα τελευταία χρόνια επαναλαμβάνω μονόχορδα και κατ' εξακολούθηση πως οι Έλληνες βρίσκονται σε **παρακμή**, και σε αυτήν πρωτοπορούν όλες οι ελίτ της χώρας –εκτός από τις ελάχιστες περιπτώσεις όσων έχουν αποσυρθεί από τον δημόσιο βίο–, πολλοί φίλοι θεωρούν πως πρόκειται για υπερβολή και εμμονή του γράφοντος. Δυστυχώς, όμως, η πένα μου κοκκινίζει ήδη γι' αυτά που είναι υποχρεωμένη να γράψει, πόσο μάλλον εάν τολμούσε να γράψει όλα όσα θα έπρεπε. Και μόνη μας παρηγοριά είναι πως μια ανάλογη αθλιότητα χαρακτηρίζει όλες τις ελίτ της Δύσης: έχουν σαν πρόεδρο τον Τραμπ και θαυμάζουν, μαζί με τον Κώστα Γαβρά και τον Αντόνιο Νέγκρι, τον Γιάννη Βαρουφάκη.

Το δυστύχημα, πάντως, είναι πως όσα είπε ο Σόιμπλε για τον Βαρουφάκη, ότι «δεν μπορεί να τον πάρει στα σοβαρά», αντανακλούν πάνω στη σύγχρονη Ελλάδα που έγινε για άλλη μια φορά καταγέλαστη. Στην Ισπανία, εξάλλου, η *El Pais* εισήγαγε τη λέξη *kolotumba* για να χαρακτηρίσει τη στάση του προέδρου της Καταλονίας μετά το πρόσφατο δημοψήφισμα, λέγοντας πως εμπνέεται από το παράδειγμα του Τσίπρα.

Αν κάποτε ο Τσόρτσιλ έλεγε πως «οι ήρωες πολεμούν ως Έλληνες», σήμερα οι Ευρωπαίοι θα μπορούσαν να εισαγάγουν μια νέα λέξη στο λεξιλόγιό τους, το *varoufakis* ως συνώνυμο του γελοίου – κάτι που, ευτυχώς για μας και δυστυχώς γι' αυτούς, αφορά και τους ίδιους!

Ανεβαίνει το θερμόμετρο στη γειτονιά μας

Η Τουρκία μετατοπίζεται προς την Ανατολή και οξύνει την κόντρα με τη Δύση.

Σε τροχιά ραγδαίας επιδείνωσης βρέθηκαν οι σχέσεις Τουρκίας - ΗΠΑ, στη χειρότερη κρίση των τελευταίων δεκαετιών. Αυτό που συμβαίνει είναι πως η Τουρκία, μετατοπίζει τις γεωστρατηγικές της συμμαχίες προς την Ανατολή, στρεφόμενη κατ' εσχολήν προς τον πρόσφατο άξονα που δημιουργήσε μαζί με τη Ρωσία και το Ιράν. Γεγονός που την απομακρύνει ακόμα περισσότερο από τη Δύση, κάτι που οι διπλωματικές επιλογές του Ερντογάν, δηλαδή οι εντάσεις που κατά καιρούς προκαλεί με τη Γερμανία, τη Γαλλία, και τώρα με τις ΗΠΑ, φροντίζουν να υπενθυμίζουν διαρκώς. Στο πεδίο της συριακής σκακιέρας, έχουν εισβάλει στη βορειοανατολική περιοχή του Καντονιού Ιντλίμπ, με πρόσχημα τη δημιουργία ασφαλούς ζώνης εκεί, στην πραγματικότητα για να πιέσουν τους Κούρδους που κρατούν τον έλεγχο στο γειτονικό καντόνι του Αφρίν, το οποίο κινδυνεύει άμεσα, ενώ πληθαίνουν οι φήμες πως η επιχείρηση, που βρίσκεται σήμερα σε εξέλιξη, αποτελεί μέρος ευρύτερου σχεδίου εισβολής-σφήνας στα εδάφη των Κούρδων.

Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι ο Ερντογάν έκλεισε κάθε ευκαιρία άμεσης αποκλιμάκωσης, παρά τις επίμονες διπλωματικές προσπάθειες που είχαν προηγηθεί τις προηγούμενες μέρες, κατηγορώντας τις ΗΠΑ ότι υποθάλησαν τους «τρομοκράτες του ΡΚΚ», αλλά και επιμένει να μην παραδίσει στην Τουρκία τον ιμάμη Φετουλάχ Γκιουλέν. Αξίζει να υπενθυμίσουμε ότι ήδη βρίσκεται σε ισχύ ακύρωση των ταξιδιωτικών εγγράφων μεταξύ των δυο χωρών, η οποία επιβλήθηκε έπειτα από τη φυλάκιση δυο μελών των αμερικάνικων διπλωματικών αποστολών στην Τουρκία.

Την ίδια στιγμή, τουρκικά μέσα ενημέρωσης ανέφεραν πως η Τουρκική Εταιρεία Πετρελίου αγόρασε τα πρώτα της πλωτά γεωτρήματα, καθώς προγραμματίζει με την έναρξη της νέας χρονιάς να πραγματοποιήσει γεωτρήσεις στο κομμάτι της κυπριακής ΑΟΖ που κατέχει παράνομα το ψευδοκράτος και όλα δείχνουν ότι η νέα στάση του Ερντογάν προς τη Δύση θα εκφραστεί και μέσω μιας κλιμάκωσης στο Κυπριακό.

Και καθώς συμβαίνουν σαρωτικές ανατροπές στις ισορροπίες της Μέσης Ανατολής, και το βαρόμετρο των γεωπολιτικών κινδύνων ανεβαίνει επικίνδυνα, η ελληνική κυβέρνηση προχωράει με σπουδή το νομοσχέδιο για τη νομιμοποίηση της ιατρικής κάνναβης...

Όταν οι Έλληνες αντιφά ταυτίζονται με τον ισλαμοφασίστα Ερντογάν

Αντιφά φασίστες ή κάτι άλλο;

Του Γιάννη Ξένου

Το περιστατικό με την αφισκοκόλληση εκατοντάδων αφισών στην Αθήνα με το πρόσωπο του καθηγητή Άγγελου Συρίγου και τίτλο: «Αυτός είναι ο Φασίστας!» είναι το τελευταίο κρούσμα των φασιστικών αντιλήψεων που κυριαρχούν στους Έλληνες αντιφά. Στο κείμενο της συγκεκριμένης αφίσας ξεχωρίζουμε δύο πράγματα: Πρώτον, την απειλή ότι είναι πολλοί και κάποια στιγμή μπορεί να το πάρουν απόφαση και να στείλουν στον διάολο τον Συρίγο και τους όμοιούς του (καθηγητές και φοιτητές του Παντείου). Το μένος τους με τον Συρίγο είναι τέτοιο που σε πρόσφατη εκδήλωση στα Γιάννενα που μιλούσε, μια ομάδα τριάντα πέντε ατόμων προσπάθησε, με το «έτσι θέλω», να διακόψει την εκδήλωση. Το ότι δεν το κατάφεραν, επειδή οι παρευρισκόμενοι τους εμπόδιαν, τους εξόργισε περισσότερο, γιατί οι συγκεκριμένες ομάδες θεωρούν ότι έχουν μονοπώλιο στη βία. Δεύτερο (και πιο ανησυχητικό) είναι ότι οι αντιφά φασίστες παρουσιάζονται πολύ καλά ενημερωμένοι για τη δραστηριότητα του καθηγητή, π.χ. πόσο συχνά επισκέπτεται τη Θράκη με ποιους συναντιέται κ.ά., πληροφόρηση που μπορούν να έχουν ή από την ΕΥΠ ή την τουρκική ΜΙΤ, που είναι γνωστό ότι στη Θράκη αλωνίζει.

Αν ασχοληθούμε εν συντομία και με τις υπόλοιπες αφίσες που βγάζουν αυτές οι ομάδες με τις πολυάριθμες υπογραφές, το ιδεολογικό τους στίγμα γίνεται σαφέστερο και άρα και οι ιδεολογικές τους συγγένειες. Στις αρχές Απριλίου κυκλοφόρησαν δύο αφίσες που ήταν της λογικής ότι η Ελλάδα περικυκλώνει την Τουρκία! Στην πρώτη με τίτλο: «Αναρωπιέστε τι προκαλεί την "τουρκική προκλητικότητα";» απαντούν: «Τα σχέδια του ελληνικού κράτους!». Στο κείμενο αντιστρέφουν πλήρως την πραγματικότητα και, παρουσιάζοντας πάγιες τουρκικές θέσεις, ισχυρίζονται ότι η Ελλάδα άνοιξε το 2010 θέμα ΑΟΖ, ενώ πρώτα θα έπρεπε να ρωτήσει την Τουρκία. Οι επαναφέρει θέμα Ιμίων, ενώ τα Ιμια, όπως επιδιώκουν οι Τούρκοι, εδώ και είκοσι χρόνια είναι αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη. Η Ελλάδα ακόμα επιδιώκει την ανάμειξη του ΝΑΤΟ στο Αιγαίο για να μην αναγκαστεί να αποστρατιωτικοποιήσει τα Δωδεκάνησα και τα νησιά του Βορείου Αιγαίου. Ουσιαστικά με αυτές τις θέσεις τοποθετούνται ανοιχτά υπέρ της διχοτόμησης του Αιγαίου στον 25° μεσημβρινό. Θέση που, όσο και αν την επιδιώκει το τουρκικό κράτος, ποτέ δεν έχει τολμήσει μέχρι τώρα να τη δηλώσει ανοιχτά. Οι Έλληνες αντιφά έχουν πιο προωθημένες θέσεις και από το ισλαμοφασιστικό καθεστώς του Ερντογάν. Επιπλέον, σε αυτή την αφίσα κατηγορούν την Ελλάδα ότι στήνει τριμερείς συμμαχίες για να περικυκλώσει την Τουρκία και ότι στο Κυπριακό μπλοκάρει τις διαπραγματεύσεις! Και κλείνουν με το ότι ο στόχος του ελληνικού κράτους από το 2010, δηλαδή επί κυβερνήσεως ΓΑΠ (ή μάλλον τότε που επισκέφτηκε για πρώτη και

τελευταία φορά την Ελλάδα ο Ερντογάν;) είναι η περικύκλωση της Τουρκίας και η θαλάσσια κυριαρχία από την Κέρκυρα έως τον Λίβανο.

Η δεύτερη αφίσα είναι μονοθεματική και ασχολείται με τον **ελληνικό εναέριο χώρο**. Η Ελλάδα, κατά τους αντιφά (και την Τουρκία), κακώς θεωρεί παραβίαση εθνικού εναέριου χώρου το διάστημα μεταξύ των έξι μιλίων των χωρικών υδάτων και των δέκα μιλίων του εναέριου χώρου. Για τους αντιφά, η Ελλάδα κακώς θεωρεί αυτό το χώρο ελληνικό και επομένως δεν υπάρχει καμιά παραβίαση του εθνικού εναέριου χώρου από τα τουρκικά μαχητικά. Φυσικά οι αντιφά (όπως και η Τουρκία) ψεύδονται ασύστολα, γιατί η Ελλάδα, βάσει του Διεθνούς Δίκαιου, έχει δικαίωμα επέκτασης των χωρικών υδάτων της στα 12 ναυτικά μίλια. Δικαίωμα που δεν ασκεί γιατί, από το 1995, η τουρκική

εθνοσυνέλευση έχει λάβει απόφαση ότι αν η Ελλάδα κάνει χρήση του νόμιμου δικαιώματός της, θα της κηρύξει πόλεμο. Φυσικά, η Τουρκία από το μακρινό 1964 έχει επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα στα 12 ν.μ. στον Εύξεινο Πόντο και τη Μεσόγειο. Αλλά για αυτά, οι λαλίστατοι αντιφά δεν γράφουν μια αράδα.

Μια τρίτη αφίσα, από το πλήθος που έχουν τυπώσει για τα εθνικά θέματα, και πιο πρόσφατη, είναι αυτή που κυκλοφόρησε στις αρχές Σεπτεμβρίου με τίτλο: «Κατά τα άλλα... φασίστας είναι μόνο ο Ερντογάν» (με υπογραφή *antifa selanik*), αναπαράγονται οι γνωστές θέσεις περί Ιμίων, το δικαίωμα της Ελλάδας για θαλάσσια ύδατα στα 12 ν.μ. βαφτίζονται ως ελληνικό «νταπλίκι», η ΑΟΖ κ.ά. Προστίθενται η στήριξη στους Κούρδους ως εχθρική ενέργεια κατά της Τουρκίας και η μη έκδοση των Τούρκων ικετών στρατιωτικών, δηλαδή όλη η ατζέντα του Ερντογάν.

Φυσικά δεν λησμονούν και το Κυπριακό, σε αφίσα με τίτλο: «Η Κύπρος είναι καμερουνέζικη!». Με αφορμή το γεγονός ότι κάποιος καθηγητής είχε στο e-class ως κωδικό εισόδου το «δεν ξεχνώ 1974», αναπαράγουν την τουρκική προπαγάνδα, ότι δηλαδή πριν το 1974 γίνονταν «πολύχρονες σφαγές των Τουρκοκυπρίων από την ελληνοκυπριακή εξουσία» και υπερασπίζονται το «δικαίωμα» της Τουρκίας να εισβάλει στην Κύπρο το 1974, αφού η χούφτα είχε προηγουμένως «οργανώσει πραξικόπημα και στρατιωτική επέμβαση».

Οι συγκεκριμένες ομάδες διακινούν σε πανεπιστήμια, νεολαϊστικούς χώρους κ.α. την πιο χονδροκομμένη μορφή προπαγάνδας της ισλαμοφασιστικής Τουρκίας του Ερντογάν και είναι καιρός οι θέσεις τους να συζητηθούν από τον δημοκρατικά σκεπτόμενο κόσμο. Καιρός να ασχοληθούμε σοβαρά με τους υποτιθέμενους αντιφά, που χύνουν το δηλητήριο της φασιστικής Τουρκίας.

Οι αντιφά φασίστες παρουσιάζονται πολύ καλά ενημερωμένοι για την δραστηριότητα του καθηγητή, π.χ. πόσο συχνά επισκέπτεται την Θράκη με ποιους συναντιέται κ.ά., πληροφόρηση που μπορούν να έχουν ή από την ΕΥΠ ή την τουρκική ΜΙΤ, που είναι γνωστό ότι στην Θράκη αλωνίζει...

Κερδίσαμε μιάν έπιφύλαξη καί χρόνο μέ τούς τουρκοσυλλόγους

Η τροπολογία του Υπουργείου Δικαιοσύνης για τους τουρκοσυλλόγους της Θράκης (μά και για κείνον των ψευτομακεδόνων) πού επανήλθε καί υπερψηφίστηκε στις 10-10-2017, δέν ήταν τόσο κακή. Μέ παρέμβαση των ΑΝΕΛ—μά και της ΝΔ κατά τήν συζήτηση— συμπεριλήφθηκαν οί ὄροι πού κι ἔμεις ὡς *Αντιφωνητής* πρό 15ημέρου γράφαμε, γιά τίς ἐπιφυλάξεις πού ἄπτονται τῆς «...προστασίας τῆς ἐθνικῆς ἀσφάλειας, τῆς δημόσιας τάξης, τῆς πρόληψης τοῦ ἐγκλήματος, τῆς προστασίας τῆς υγείας ἢ ἠθικῆς καί τῆς προστασίας τῶν δικαιωμάτων καί ἐλευθεριῶν τρίτων». Βεβαίως ἀπό μόνες τους οί φράσεις αὐτές δέν σημαίνουν κάτι, πρέπει ὅταν γυρίσουν οί ὑποθέσεις στά ἑλληνικά δικαστήρια νά στοιχειοθετηθεῖ ἀπό τίς ἀρμόδιες Ἀρχές ἡ σχετική κατηγορία κατὰ τῶν προξενοσυλλόγων. Ἐλπίζουμε ὅτι τότε θά ἐπιδειχθεῖ ἡ δέουσα πολιτική βούληση καί ἐπαγγελματική ἐπάρκεια, πράγματα οὐδόλως αὐτονόητα, δυστυχῶς. Ἐπίσης κερδίσαμε ἀναμφίβολα χρόνο, ἀφοῦ δέν ὑπάρχει αὐτοδίκαιη ἀναγνώριση τῶν σωματείων, ἀπλῶς ἡ ἀπόφαση τοῦ Εὐρωδικαστηρίου δεσμεύει τόν Ἑλληνα δικαστή ὡς πρὸς τό σκεπτικό μιᾶς μελλοντικῆς ἀπόρριψης (πού γιά μᾶς εἶναι αὐτονόητη). Καί βλέπουμε γιά τὰ περαιτέρω. Ἡ καταψήφιση τῆς τροπολογίας ἀπό ὄλους τούς μουσουλμάνους βουλευτές τῆς Θράκης—οἱ 3 εἶναι τοῦ ΣΥΡΙΖΑ—, κάτι δείχνει...

Κ.Κ.

«Μήντια Σαγανάκι» ἢ το σημεῖο μηδέν της Δημοσιογραφίας

Του Μάνου Στεφανίδη

Το ζήτημα της δημόσιας ενημέρωσης και ψυχαγωγίας ήταν και παραμένει κεφαλαῖες για την λειτουργία της δημοκρατίας και την καθόλου υγεία της κοινωνίας. Ὅσο κι αν οἱ επαγγελματίες πολιτικοὶ το ἀντιμετώπισαν ἀνεκάθεν μονοδιάστατα ὡς μέσο χειραγώγησης, προπαγάνδας και διαπλοκῆς συμπεφόντων ἀνάμεσα στο κράτος και τους ιδιώτες. Ζούμε πλέον σήμερα το ιστορικό τέλος των εφημερίδων και την πλήρη απαξίωση των στελεχῶν τους καθώς η ἰντερνετική ἐποχή καθιστᾷ τὸ προϊόν τους και παρωχημένο και ἀναξιόπιστο. Ὅπως ἐπίσης βιώνουμε και την ἀπόλυτη ἐξηλιθίωση του παντοδύναμου ἐκείνου μέσου που λέγεται τηλεόραση το οποίο, εἴτε κρατικό εἴτε δημόσιο, φέρει τεράστια εὐθύνη για την σημερινή παρακμή. Δεκαετίες τώρα η τηλεόραση προωθεί τα σκουπίδια της σε βουλευτικές ἢ υπουργικές θέσεις ἐνῶ όταν μερακλώσει, βγάζει και πρωθυπουργούς ἢ ἀντιπροέδρους κομμάτων ἐξουσίας. Δεκαετίες τώρα στον ὄθλιο, αυτοβυθιζόμενο τόπο μας ὑπάρχει μόνο ὁ τι εμφανίζεται (στο ἐκράν). Αποκλειστικά!

Η φετιχιστική—μεταφυσική σχεδόν—ἐμπιστοσύνη του κοινού σ' αὐτό το μέσο ἀπὸ την ἐποχή της Δικτατορίας ἀκόμη—«το εἶπε η τηλεόραση!»— ἀλλὰ και η ολοκληρωτική, η κυδαία ἐμπορευματοποίηση και λουμπενοποίηση του το κατέστησαν ἐκτοτε ἀφενὸς ἀκρῶς δημοφιλές σε ὅλα τα κοινωνικά στρώματα και ἀφετέρου ἀκρῶς επικίνδυνο. Αφοῦ πλέον τα στρώματα αὐτὰ ἀντιῶσαν ἀποκλειστικά ἀπὸ την τηλεόραση ἀξιακά συστήματα, κώδικες συμπεριφοράς, αἰσθητική, παιδεία και βέβαια ενημέρωση! Απὸ τον Γεωργαλά στον Πέτρο Κωστόπουλο και ἀπὸ τα κακά της ἀγελάδας του Μέγκα στο Σαρβάβιτς του Σκάι η ἀπόσταση δέν εἶναι μεγάλη. Ὅπως δέν εἶναι μεγάλη η διαφορά της Αιριανῆς ἀπὸ τα περισσότερα, κυκλοφοροῦντα σήμερα ἐντυπα. Κίτρινοισμός, σκοπιμότητα, ἔμμεσοι και ἀμεσοὶ ἐκβιασμοί, ἀγγραματοσύνη. Φτάσαμε μάλιστα στο σημεῖο οἱ ελάχιστοι ἐγγράμματοι δημοσιογράφοι να εἶναι πιο επικίνδυνοι ἀπὸ τους ξυλοσπίτες του χώρου.

Ἐνα παράδειγμα: Ὅσο πιο πολὺ υποστήριζαν—ορθῶς— το «Ναί» στο παραπλανητικό δημοψήφισμα του 2015 δημοσιογράφοι σαν τον Πρετεντέρη και τον Πορτοσαάτε, τόσο ο κόσμος σπρωγμένος ἀπὸ το ἐνστικτο του προσχωροῦσε στο «Ὀχι». Σήμερα οἱ ιστορικές εφημερίδες καταρρέουν χωρὶς ἀναγνώστες και δύναμη παρέμβασης ἀφοῦ ἓνα και μόνο blog ἰδιώτη μπορεῖ να εἶναι πιο διαδραστικό ἀπὸ μιαν «ἐγκυρη» κυριακάτικη ἐκδοση. Η ἐκδίκηση της γυφτιάς με ἀλλὰ λόγια! Αλλὰ και η κατάρρευση ἐνὸς χώρου που κάποτε στάθηκε πυλῶνας της δημοκρατίας και ηρακλειδῆς των θεσμών. Το φαινόμε-

Στην ελληνική τηλεόραση, αξιωματικά, πρόγραμμα εἶναι η διαφήμιση ἐνῶ το ὑπόλοιπο πρόγραμμα παίζει ... παρεμπιπτότως.

μένο εἶναι παγκόσμιο ἀλλὰ σε ἐμᾶς με την ελλιπή, λιποβαρή, λοβοτομημένη παιδεία γίνεται ἀκόμη πιο δραματικό. Κυρίως γιατί η δημοσιογραφία και ο τύπος ἀνεκάθεν, ἀπὸ την ἐποχή του Τζάκ Λόντον ἢ του Χέμινγκγουεϊ, λειτουργούσαν σαν ἓνα λαϊκὸ σχολεῖο-προπύργιο των δικαιωμάτων των πολλῶν ἀπέναντι στις υπερβάσεις και τον μουσικισμό των λίγων. Σήμερα; Σήμερα ἔχουν μεταμορφωθεῖ σε ἀσπίδα των συμπεφόντων των πεντακοσίων ἐκείνων που κατέχουν τον πλανήτη.

Ἐζησα και ἔγραψα—και θέλω πάλι να ξαναγράψω σαν ἐξαρτημένος ἀπὸ την τυπογρα-

φική μελάνη— σε εφημερίδες που διθύθουναν ο Μπουσμπουρέλης και ο Καραπαναγιώτης, ο Καραγιάννης και ο Παπαγιαννίδης, ο Γιάνναρος και ο Φίλιππος Ηλίου. Ὑπὸ τον τελευταῖο μάλιστα ὡς πρόεδρο συμμετείχα κάποτε στο Δ.Σ της Αυγῆς. Δεῖτε τώρα ποιοι διευθύνουν την Αυγῆ (ἐξαιρῶ τον Κώστα Βούλγαρη και τον ἀγῶνα που κάνει για την τιμὴ ἐνὸς ιστορικοῦ φύλλου).

Η τηλεόραση τώρα! Ἰδοὺ ἐν ὀλίγοις η ἐμπειρία μου ἀπὸ ἓνα χθεσινοβραδινὸ ζάπινγκ (Τετάρτη, 3/10). Το Σαρ, που λέτε, πρόβαλε ἐκτενῶς την ἐπίσκεψη της Μαρίας Βαρδινογιάννη στην Ν. Υόρκη ἐνῶ το Σκάι και ο Αντέννα πλούσιο και ἐκτενές υλικὸ ἀπὸ το νέο τους πρόγραμμα... Ὅσο για τις ἐιδήσεις ἢ ἔστω τις ἐρμηνείες και τις ἀπόψεις, ποιος τις γ...μεί τις ἐιδήσεις και τις ἀπόψεις! Ἀποψη εἶναι το ἀψογα σοβαροφανές στυλάκι του κ. Χατζηνικοῦ. Ο ἀπόλυτος αὐτισμὸς με ἀλλὰ λόγια ἢ το λουδοβίκειο «Η εἶδηση εἶμαι Εγώ». Κι ὅλα αὐτὰ παραγεμισμένα με ἀφόρητα διαδείμματα διαφημίσεων. Στην ἐλληνική τηλεόραση, ἀξιωματικά, πρόγραμμα εἶναι η διαφήμιση ἐνῶ το ὑπόλοιπο πρόγραμμα παίζει ... παρεμπιπτότως. Ο θεατῆς μετατρέπεται ἐτσι σε ὑπνωτισμένο ὑποτελῆ ἐνὸς σαδιστῆ δυνάστη που μόνο ἐπιβάλλει. Να μην ξεχάσω την ΕΡΤ και την τακτικιστική ἐξουθένωση του ἔρμου Τσακνῆ ἀπὸ τον γεωργαλίσκο Νίκο Παππά (για να μην λησμονοῦμε ποιος εἶναι ἐδῶ το ἀφεντικό).

Ὅσο για το ὑπόλοιπο πρόγραμμα το ἀπόλυτο τίποτε και μάλιστα σε οδυνηρὴ ἐπανάληψη. Σκορβούτο ἀπὸ τις κοτσέρβες. Ακόμη και η καλόγουστη συνήθως Βουλῆ μετέδιδε την ὑπνηλία του Κυνοβουλίου. Αλλὰ ας μην εἶμαι ἀδικος. Ἐνα ἀπὸ τα τρία κρατικά κανάλια πρόβαλε ντοκιμαντέρ ἀφιερωμένο στο ξεχασμένο Πέραμα και τα ἀπαξιωμένα ναυπηγεία του. Εὐαίσθητη δουλειά ἀλλὰ ἐξόχως «ἀντιβενιζελική» και «ἀντιπανδρεϊκή». Και βέβαια ἐναντίον του ΠΑΜΕ και των μεθόδων του. Τυχαῖο; Απλῶς ἀντικειμενικό; Αποφασίστε μόνοι σας.

«Ἀποψη εἶναι το ἀψογα
σοβαροφανές στυλάκι
του κ. Χατζηνικοῦ.
Ο ἀπόλυτος αὐτισμὸς
με ἀλλὰ λόγια ἢ το
λουδοβίκειο «Η εἶδη-
ση εἶμαι Εγώ». Κι ὅλα
αὐτὰ παραγεμισμένα με
ἀφόρητα διαδείμματα
διαφημίσεων.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Συγκοινωνούντα δοχεία του «νέου θαυμαστού κόσμου»

Ο... Σαρωνικός, ο αυτοπροσδιορισμός του φύλου και η φύση

Του Δημήτρη Ναη. Γιαννάτου

«Όταν το να είσαι απολύτως μοντέρνος επιβληθεί με ειδικό νόμο και διακηρυχθεί από τον τύραννο, αυτό που θα φοβάται κάθε έντιμος σκλάβος, περισσότερο από οτιδήποτε άλλο, είναι ότι μπορεί να κατηγορηθεί για παραδοσιοκρατία».

Γκυ Ντεμπόρ

Η πρόσφατη οικολογική καταστροφή στον Σαρωνικό σχεδόν συνέπεσε με την ψήφιση του νομοσχεδίου για τον αυτοπροσδιορισμό του φύλου, ορίζοντας συμβολικά και τη διασύνδεσή τους.

Θα λέγαμε ότι η κυριαρχίαεπιμονή του νεωτερικού ανθρώπου να ιθασεύσει και να κυριαρχήσει επί της φύσης, φθάνοντας έως την οικολογική εξαφάνιση, συναντά την «υπερεκμετάλλευση» των οντολογικών χαρακτηριστικών του, με αναπόφευκτη κατάληξη την «καταστροφή» του ίδιου του ανθρώπου.

Ο νεωτερικός καπιταλιστικός άνθρωπος διαχωρίστηκε από τη Φύση και συνακόλουθα από τη δική του φύση. Ο μεσοισανισμός της τεχνολογικής ύβρεως, αχθοφόρος του οικολογικού αδιεξόδου, διαμορφώνει και το αλλοτριωμένο άτομο, που απελπισμένα παλεύει να ξαναγίνει άνθρωπος, αναζητώντας κοινωνική

ταυτότητα, οδηγούμενος όμως, τελικά, στην άρνηση του ίδιου του εαυτού του.

Ο κόσμος αλλάζει πολιτισμό, καθώς χάνονται στη κοάνη της ιστορίας τα προηγούμενα πολιτισμικά παραδείγματα. Στο σημείο μηδέν κυριαρχούν ο φόβος, η σύγχυση, η εγκατάλειψη, η οριακή συμπεριφορά. Η απώλεια και η ανάγκη **κοινωνίας** και **ταυτότητας**, τις οποίες λεηλάτησε ο υπερμοντέρνος καπιταλισμός, αντανakλούνται στην ανάγκη του ατόμου να δομησει τον εαυτό του και την κοινωνία που ανήκει. Τι άλλο, αλήθεια, είναι και οι φανταχτερές parades, παρά η ανάγκη του μετανεωτερικού ανθρώπου να δείξει, αστραφτερά και έντονα, τον ελάχιστο εαυτό του, τον οποίο συνθλίβει ο σύγχρονος πολιτισμός μιας αφόρητης επιβίωσης;

Τι άλλο υποδηλώνει με λανθάνοντα τρόπο η ανάγκη αυτοπροσδιορισμού του **κοινωνικού φύλου**, παρά την εναγώνια κραυγή του μοναχικού ανθρώπου ότι έχασε το υπαρξιακό του κέντρο, τη συνεκτική κοινότητα και εντέλει την κοινωνία; Μπροστά σ' αυτό το αδιέξοδο, στο μόνο που του απομένει να κυριαρχήσει για να οικοδομήσει μια φανταστική κοινωνία, είναι το σώμα του. Και καθώς το πλαίσιο είναι ο φετιχιστικός καπιταλισμός, το σώμα-αντικείμενο είναι ελεύθερο να οριστεί, να αλλάξει ή να μηδενί-

στεί, ανάλογα με το «δικαίωμα» του κατόχου του, ως άρθρο ενός νόμου ή μιας νομικής ιδιωτικής σύμβασης. Είναι το εργαλείο που, με την «αλλαγή χρήσης» του, θα ανακουφίσει τον άνθρωπο από το βασίλειο ενός «πολιτισμού ως δυστυχία». Το αλλοτριωτικό αυτό πνεύμα μοιάζει να διαποτίζει όλους τους μονολόγους και τα κινήματα γύρω από το επίμαχο νομοσχέδιο.

Η δυσφορία που βιώνει ο άνθρωπος, που οργανολογικοί ή βιολογικοί παράγοντες προσδιόρισαν με τέτοιο τρόπο το φύλο του, ώστε να αναζητά τη λύτρωση για να νιώσει ενόπια και ψυχική ασφάλεια, είναι απόλυτα σεβαστές. Η ενσυναίσθηση και η ανθρωπιά μας είναι ο

μόνος ορίζοντας. Η ψυχοθεραπεία, η αποδοχή, η φιλία, η δημοκρατική κοινότητα είναι δρόμοι που οδηγούν στη συμφιλίωση με τον εαυτό και στην ενσωμάτωση.

Το ζήτημα περιπλέκεται όταν το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα (και το νεο-πολιτισμικό ανάλογό του, βεβαίως) μοιάζει να προκρίνει την κυριαρχία του μέσα από τη δημιουργία μια ψευδοδημόσιας σφαίρας, όπου όλα τα κοινωνικά ζητήματα ανάγονται σε γενετικούς και βιολογικούς παράγοντες που επιδέχονται τεχνικές διορθώσεις και κοινωνικές βελτιώσεις, με μεθόδους και τεχνικές που το ίδιο βέβαια εμπορεύεται. Έτσι το ανθρωπιστικό-νομικό κίνημα της διαφορε-

τικότητας (από τον Ομπάμα μέχρι τους νεοφιλελεύθερους ψευδοεξουσιαστές Κολωνακίου και Εξαρχείων) εξαφανίζει τη διαφορετικότητα, για χάρη μιας μαζικής πανοπμίας υποκειμένων, ενώ στην ουσία εγκαθιστά ένα σύστημα βιοπολιτικής εξουσίας, μέσω μιας αστυνομικού τύπου βιοηθικής.

Ο άνθρωπος είναι σαφώς ένα βιοψυχοκοινωνικό πλάσμα, στο οποίο η ισορροπία και η σύνθεση αποτελεί τη μακραίωνη πάλη της οντολογίας του. Η αναγωγή του ατομικού στο πολιτικό-κοινωνικό μέσω νομικών δικαιωμάτων και όχι εντέλει μέσω Δικαίου και Δημοκρατίας, ενισχύει τη διαχείριση περιπτώσεων, ενώ συνδέεται με την πλανητική επιβολή της βιοτεχνολογίας και των μεταλλαγμένων τροφίμων, τη νέα εμπορευματική «επιλογή των ειδών», τη νέα βιοπολιτική της κυριαρχίας (ένα ευρύτατο θέμα που δεν μπορεί να αναπτυχθεί σε λίγες σειρές).

Οι διαφορετικοί συνάνθρωποί μας είναι δίπλα μας και κοντά μας, μια συλλογική προσπάθεια εθνικής ανεξαρτησίας, κοινωνικής δικαιοσύνης και ελευθερίας θα μπορούσε να είναι και το δικό τους πρόταγμα. Έτσι ώστε η σύνθεση ατομικότητας και κοινότητας, η φροντίδα και η προστασία του κάθε ανθρώπου, να εμποτίσει και πάλι την ουσιαστική δημοκρατία.

ΤΡΑΝΣΥΡΙΖΑ

Τις προηγούμενες δεκαετίες, η αριστερά και ο χώρος του εν γένει πολιτισμικού φιλελευθερισμού περνούσαν την εξέλιξη πως οι σεξουαλικές μειονότητες, ομοφυλόφιλοι κ.λπ., ήταν φορείς προδευτικής κοινωνικής συμπεριφοράς και κατά συνέπεια η υπεράσπισή τους ήταν θέμα αρχής, μιας και οι στενά δεξιοί κι οι ακροδεξιοί κύκλοι τους είχαν πάντα στοχοποιημένους. Βεβαίως το πράγμα άρχισε να κλιμακώνεται όταν πολλοί ναζί, νεοναζί και ακροδεξιοί άρχισαν υπερηφάνως να εγκωμιάζουν την ομοφυλοφιλία τους, με κορυφαία παραδείγματα τον μακαρίτη Χάιντερ της Αυστρίας, ή τη συμπρόεδρο του φιλοναζιστικού AfD, η οποία συζητεί με μετανάστρια από τη ΝΑ Ασία.

Εδώ, που ως γνωστόν ανθεί η φαιδρά πορτοκαλέα, ο περί τον ΣΥΡΙΖΑ χώρος εδώ και δεκαετίες, όπως και το μεγαλύτερο κομμάτι του αριστεριστικού και αντιεξουσιαστικού χώρου, μη έχοντας οργανικούς δεσμούς με τις εργαζόμενες τάξεις, είδαν τον χώρο των LGBT ή ΛΟΑΤ, ελληνιστί, ως προνομιακό χώρο άσκησης πολιτικής επιρροής και στρατολόγησης. Όπως χαρακτηριστικά είχε πει και ηγέτης του «χώρου»

με τοπικό αξιάν, «τώρα ασχολούμασ'ι και με τσι πούστηδοι». Δεν θα μπορούμε στη συζήτηση του τελευταίου νομοσχεδίου που κατέβασε ο ΣΥΡΙΖΑ. Η παιδοψυχιατρική εταιρεία όπως και πολλοί επιστήμονες εξήγησαν τα αυτονόητα κι όποιος κατάλαβε, κατάλαβε. Και βέβαια για το θέμα αυτό, όπως πολύ σωστά είπε και ο σ. Κουτσούμπας «όλα τα οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα για τους ανθρώπους αυτούς στο πλαίσιο του αστικού δικαίου». Τον τελευταίο χρόνο, ίσως και περισσότερο, σε Θεσσαλονίκη, Αθήνα, καθώς και επαρχιακές πόλεις όπου φιλοξενούνται πανεπιστήμια, έχουμε πανσπερμία αφισών, αναγραφή συνθημάτων, όπου σε ένα αχαρμά και εν πολλοίς γκροτέσκο ιδεολογικό αμάλλαγμα καταγγέλλονται ταυτόχρονα η πατριαρχία και η ελληνική παράδοση και ταυτότητα με συνθήματα προκλητικά, όπως «κάθε άντρας δυνάμει βιαστής» ή «γαμ... οι έλληνες και η πατριαρχία». Βεβαίως εδώ μιλάμε για οικτρές μειοψηφίες, οι οποίες αλληλοκαλύπτονται με τον ενδημικό εθνομνηνισμό του αριστερού και αντιεξουσιαστικού χώ-

ρου. Δεν παν να λένε οι Ντότση και Γκαμπάνα για το πως ένα παιδί χρειάζεται μια φυσιολογική οικογένεια να αναπτυχθεί, δεν πάει να λείπει ο συμπαθέστατος τηλεοπτικός ηθοποιός Χ.Σ. πως «τα γκέι πράνιτ με προσβάλλουν πρώτα ως άνθρωπο και μετά ως ομοφυλόφιλο», οι σχέτες των LGBT τον πολιτικό χαβά τους.

Κι ένας χαβάς τόσο προκλητικός, που ανέχονται τον νεκροθάφτη των σπιτιών του ελληνικού λαού Ε. Τσακαλιώτο να καμαρώνει σαν γύφτικο σκεπάρι στο Άθενς Πράνιτ κρατώντας πανό, την ώρα που σε όποια συγκέντρωση τοιμήσουν να εμφανιστούν συριζαίοι υπουργοί φιλοδωρούνται με μπινελίκια και μπουγελλώματα από φραπέδες. Επειδή όλοι αυτοί που δίνουν τον πολιτικό τόνο στον χώρο των ομοφυλοφίλων, trans, και δεν ξέρω 'γω τι άλλο συμπολιτών μας, δεν στερούνται παιδείας, θα τους πρότεινα να διαβάσουν τον θαυμαστό Καϊνούριο Κόσμο του Χάξηλι. Ίσως καταλάβουν κάτι από την εφιαλτική προοπτική του Μετανθρώπου στην οποία κινείται η ξέφρενη καπιταλιστική επέκταση.

Κάποτε, εκφράζοντας κι ένα περιρρέον κλίμα μετεμφυλιακό, υπήρχε η έκφραση φτωχός, π...στης και κομμουνιστής.

Αν πιστεύουν οι κυβερνώντες και τα κοινωνικοπολιτικά τους δεκανίκια ότι η παλιά αυτή έκφραση θα μεταλλαχθεί σε φτωχός, στρείτι και πατριώτης, είναι πολύ γελασμένοι.

Νεομαρξιστής

Υ.Γ. Το 2013, στην κατελιημμένη ΕΡΤ 3 της Θεσσαλονίκης, με το που τελειώνει το γκέι πράνιτ, εμφανίζεται μικρό γκρουπ, που έρχεται φωνάζοντας ρυθμικά το σύνθημα: «Οι γκέι και τα trans, όλα μαζί θα ρίξουνε τον Σαμαρά».

«Μπαλίτσα
όπως
παλιά» για
«μνημένους»!

Μπαλίτσα, μια αυθεντική λέξη-κλειδί στη γλώσσα των μνημένων μιας παγκόσμιας φυλής. Είναι αυτές οι μυστικές κλωστές που ενώνουν ανθρώπους, ιδέες και μνήμες, με την προσωπική μας εμπειρία. Συνδέεται με την αργκό καιρών αθλητικών μιας παρέας, μιας γειτονιάς (της γειτονιάς μας), μιας ομάδας, μιας κοινότητας, όταν όλοι παίζαμε ποδόσφαιρο, αθλά στην ουσία μιλάγαμε και «παίζαμε μπαλίτσα».

Όλα αυτά και πολλά άλλα μας θύμισε ο φίλος Δημήτρης Γιαννάτος στο θαυμάσιο άρθρο του «Μπαλίτσα όπως παλιά» (Άρδην τχ. 109) όταν το ποδόσφαιρο, «ως τελετουργία» και «οικουμενικό πάθος», εκτός από διασκέδαση, προσέφερε «στους μνημένους» της «απροσδιόριστης αυτής φυλής του ποδοσφαίρου» και «ένα αίσθημα δικαιοσύνης και ηθικής». Γιατί, όπως έλεγε, διαβάζουμε στο άρθρο, και ο «ευέξαπτος Βασιλιάς Έρικ» Καντονά: «Το ωραιότερο γκολ μου ήταν μια πάσα» ή ένας παλιός παικτικός αγιοπαυλίνης: «Οι ποδοσφαιριστές δεν είναι αθλητές, οι ποδοσφαιριστές παίζουν μπάλα».

Β.Σ.

Το φύλο, η οικογένεια, η απελευθέρωση της επιθυμίας και ο εαυτός μας ως πράγμα

Του Γιώργου Ρακκά

Δεν αρκεί η επίκληση στα ατομικά δικαιώματα και τις λοιπές αξίες της ανοιχτής κοινωνίας για να δικαιολογήσει την αίγλη με την οποία η ίδια η παγκοσμιοποιητική εξουσία περιβάλλει διοργανώσεις όπως το Gay Pride, οι οποίες τείνουν να μεταμορφωθούν σε θεσμικό τελετουργικό που καλείται να υπηρετήσει η σύγχρονη φιλελεύθερη πολιτεότητα των ατομικών δικαιωμάτων.

Αυτή ακριβώς η αίγλη είναι που μας κάνει να πιστεύουμε ότι το Gay Pride εκπληρώνει άλλη λειτουργία, από εκείνη που επικαλείται η κυρίαρχη κατάσταση μέσα στην πολιτική ή τον πολιτισμό: Κι αυτό διότι, από τον ίδιο του τον χαρακτήρα, ως δημόσιας επίδειξης πρακτικών σεξουαλικής ελευθεριότητας, έρχεται να υπονομεύσει εκείνες ακριβώς τις προϋποθέσεις πάνω στις οποίες διασφαλίζεται η ελευθερία του κάθε ανθρώπου να ορίσει εκείνος την ερωτική του ζωή.

Υπάρχει μια θεμελιώδης διάκριση που εντοπίζεται στα θεμέλια του δημοκρατικού πολιτεύματος και συνιστά ουσιαστική ασφαλιστική δικλείδα για την αποτροπή κάθε μορφής ολοκληρωτικής διολίσθησης: Η διάκριση ιδιωτικής και δημόσιας σφαίρας.

Η προσωπική ελευθερία, που έχει να κάνει με την ερωτική αυτοδιάθεση του καθενός μας, είναι κάτι το οποίο αφορά στην ιδιωτικότητά μας: Αυτό ήταν εξ άλλου και το ουσιαστικότερο επιχείρημα του κινήματος για τα δικαιώματα των ομοφυλόφιλων στη ριζοσπαστική του φάση, ότι, ακριβώς, η ελευθερία του καθενός μας συνιστά μια αξία με μεγαλύτερη βαρύτητα από την κυρίαρχη κοινωνική νόρμα.

Αυτή η άποψη, όμως, δεν διατηρεί καμία λογική σχέση και συνοχή, με μια άλλη σύγχρονη, που παρουσιάζεται μετά την ενσωμάτωση αυτών των κινήσεων στο σχέδιο της σύγχρονης κυριαρχίας, και τη μεταβολή των συλλογικών τους κινητοποιήσεων σε ένα είδος θεσμισμένου τελετουργικού, που θέλει να επιβάλει τα «εν οίκω» στον «δήμο», επιβάλλοντας μια εγωκρατική αντιμετώπιση του δημόσιου βίου, les και είναι προέκταση της κρεβατοκά-

μαράς μας: Η άρνηση της διάκρισης του τι εμπήπει στον δημόσιο χώρο και τι στον ιδιωτικό κρύβει μια αντίληψη ιδιωτείας με την αρχαιοελληνική έννοια του όρου.

Η εποχή μας, όμως, είναι εποχή της ιδιωτείας. Σε τέτοιο βαθμό μάλιστα, ώστε αισθάνεται την επιτακτική ανάγκη να μεταβάλει τη διεξαγωγή του Gay Pride σε ενός είδους σύμβολο πίστεως στην απόλυτη ελευθερία του σχετίζεσθαι, την ίδια στιγμή που, στην πραγματική ζωή, η ίδια ιδιωτεία έχει περιορίσει τόσο πολύ το έδαφος των πραγματικών σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων, τη διάσταση της σωματικής τους επαφής, την ενεργή σεξουαλικότητα και την επικοινωνία τους. Υπάρχει, επομένως, αρκετή δόση υποκρισίας σε μια εποχή που θέλει να παρουσιάζεται «απελευθερωμένη», την ίδια στιγμή που έχει εκτοξεύσει τη μοναδικότητα και την αποξένωση του ανθρώπου σε άνευ προηγουμένου ιστορικά επίπεδα.

Υπάρχει, βέβαια, και άλλος λόγος για τον οποίο το Gay Pride ως τελετουργικό αποχαλίνωσης, ως διαδήλωση που διατρανώνει την απόλυτη προτεραιότητα στην ικανοποίηση της επιθυμίας κλείνοντας στο μάτι μέσω αυτής στην απελευθέρωση των ενστίκτων.

Στο επίπεδο των φαντασιακών θεσμίσεων της σύγχρονης κοινωνίας, αυτή η κατακτητική μανία "ιδιοποίησης" που ξεσπάει μέσα από τη νέα θεολογία της επιθυμίας, έρχεται να αμφισβητήσει τις πραγματικότητες του φύλου, τον καταμερισμό τους μέσα στην οικογένεια κ.ο.κ. Αυτό που προαναγγέλλεται είναι μια εκ βάθρων αντιστροφή: Δεν είναι το φύλο που ως βιοψυχοκοινωνική ολότητα συνεπάγεται κάποια πράγματα για τον χαρακτήρα και τη συμπεριφορά μας, πράγμα το οποίο μπορούμε να το δούμε να λειτουργεί ανεξαρτήτως των σεξουαλικών μας επιλογών, αλλά ο χαρακτήρας μας που έρχεται με τις "νέες ελευθερίες" που του επιτρέπουν η πρόοδος της Τεχνικής και οι αξίες της ανοιχτής κοινωνίας, να σαρώσει αυτό το βιοψυχοκοινωνικό υπόστρωμα της ανθρώπινης ύπαρξης.

Το ίδιο συμβαίνει και με την οικογένεια. Ανεξάρτητα από τον ιστορικό τύπο, τη μορφή που ο κάθε πολιτισμός αποφάσισε να της δώσει μέσα στην εκάστοτε εποχή, υπήρχε μια σταθερά σε ό,τι αφορά στον καταμερισμό των φύλων, στους

ρόλους που και τα δύο πρέπει να έχουν στην αναπαραγωγή των νέων γενεών. Τα μητρικά και πατρικά πρότυπα, άλλοτε πιο απτά, όπως λογοχάρη μέσα στην πυρηνική οικογένεια, και άλλοτε περισσότερο συμβολικά, σε κοινωνίες που επιλέγουν τη συλλογική ανατροφή των παιδιών τους, είναι πάντοτε παρόντα, μετέχουν ταυτοχρόνως στη διαμόρφωση της προσωπικότητας των ανθρώπων. Γι' αυτό εξάλλου, γνωρίζουμε και επιστημονικά από την εποχή του Φρόιντ, ότι αυτή η ανδρική ή γυναικεία προσωπικότητα διαθέτει πάντοτε και μια αρσενική και μια θηλυκή πλευρά.

Η βιοψυχοκοινωνική πολυπλοκότητα του ανθρώπου αποτελεί πηγή του πλούτου, της πολυεξοχικότητας και άρα της μοναδικότητας της ανθρώπινης ύπαρξης. Έτσι, υπό το πρόσχημα του να υπηρετήσουμε το σύνθημα «γίνομαι, ό,τι επιθυμώ», καταπατούνται χιλιάδες χρόνια ανθρώπινης, κοινωνικής και πολιτισμικής εξέλιξης.

Πρέπει να προσέξουμε τις τάσεις σύγχυσης της ανθρώπινης ελευθερίας, με την αποχαλίνωση της επιθυμίας, της χειραφέτησης των ενστίκτων, της πολιτικοποίησης των ορμών μας. Τελευταία φορά που ακούστηκε αυτό το "πολιτικό πρόγραμμα" ήταν στις παρελάσεις της νεολαίας των ναζί, υπό το άγρυνο βλέμμα του Αδόλφου. Και να αναμένουμε μια αναβίωση αυτής της σκοτεινής αποθέωσης του αυθορμητισμού, καθώς η πολιτικοποίηση των ορμών, στην οποία καλεί το Gay Pride, θα αγγίζει τις έσχατες συνέπειές της, δηλαδή μια γενίκευση της πολιτικοποίησης των ορμών. Αυτό δεν συνέβη στην Αμερική του Τραμπ, όπου, ως αντανάκλαση αντίδραση στην αυταναφορικότητα

των Gay Pride, προέκυψαν οι διαδηλώσεις υπερηφάνειας του ανδρικού σοβινισμού, ή, από την άλλη, οι γκέι υποστηρικτές της «λευκής αρρενωπότητας», μεταξύ των οποίων εντάσσονται και οι πιο ακραίες φωνές της αμερικάνικης ακροδεξιάς;

Η ανάγκη του καθενός να διαμορφώσει τη σεξουαλική του ταυτότητα ελεύθερος από σπινθηρισμούς, διακρίσεις και παρεμβάσεις στην προσωπική του ζωή είναι υπαρκτή και την σεβόμαστε. Ωστόσο, η ένταξη με την οποία προπαγανδίζεται το «δικαίωμα στα πάντα» ενός αχαλίνωτου εαυτού –και σε αυτό το επίπεδο της κριτικής δεν μας ενδιαφέρει το φύλο ούτε οι σεξουαλικές προτιμήσεις του– έχει λάβει τις διαστάσεις μιας νέας θρησκείας: Υπηρετεί οικονομικές αναγκαιότητες, εκτονώνει ως "όπιου του λαού" βουβή δυναμικά της συλλογικής μας ψυχολογίας, καθώς ζούμε σε μια εποχή που στην πραγματικότητα στερείται σχέσεων, χιτίζει έναν ανθρωπολογικό τύπο που συντηρεί τα γρανάζια της κατανάλωσης και οδηγεί σταδιακά στον Μετάνθρωπο, στη ριζική παρέμβαση της Τεχνικής πάνω στην ίδια την ανθρώπινη φύση που σήμερα προετοιμάζεται στα εργαστήρια, καθώς μόνον έτσι θα μπορέσουμε πραγματικά να γίνουμε εντελώς ό,τι επιθυμούμε.

Ποτέ άλλοτε η προώθηση μιας τόσο επικίνδυνης ολοκληρωτικής παγίδας δεν έχει πλασαριστεί με το περιτύλιγμα ενός λόγου, υποτίθεται φιλελεύθερου, τόσο ρηχού ωστόσο, τόσο αφιλοσόφητου και ανιστόρητου...

Η Συνοδικότητα επιβίωσε στην Ιεραρχία

Του Γιώργου Ν. Παπαθανασόπουλου

Η Συνοδικότητα επιβίωσε στην Ιεραρχία της περασμένης εβδομάδας, έστω και με δυσκολία. Αν η Ιεραρχία ακολουθούσε στις εκλογές τη δημοσίως εκδηλωθείσα προτίμηση του Αρχιεπισκόπου σε συγκεκριμένους υποψηφίους, θα έκαμε ένα ακόμη βήμα προς τη μετατροπή του συνοδικού συστήματος σε αρχιεπισκοπικό, στα πρότυπα του λατινίζοντος πατριαρχικού... Η πλειονοψηφία της Ιεραρχίας όμως δεν ακολούθησε την προτίμηση του Αρχιεπισκόπου στην εκλογή του Μητροπολίτου Φιλιππων (Καβάλλας). Εξέλεξε τον Αρχιμανδρίτη Στέφανο Τόλιο, πρωτοσύγκελλο της Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης.

Με βάση την έρευνά μας, στην κρίση της πλειονοψηφίας των μελών της Ιεραρχίας, για την εκλογή του Μητροπολίτου Φιλιππων, βάρυναν τα ακόλουθα:

- Η προσωπικότητα και το έργο του. Έχει να επιδείξει αξιόλογο πνευματικό, κηρυκτικό, διοικητικό και ποιμαντικό έργο.

- Η δήλωση του Αρχιεπισκόπου. Αυτή έδρασε αρνητικά, ως προς τον υποψήφιο που υποστήριξε. «Δεν θα πάμε στην Ιεραρχία να επικυρώσουμε την επιλογή του Αρχιεπισκόπου», είχαν αρκετοί αρχιερείς.

- Η προβολή του πρωτοσυγκέλλου της Μητρ. Δημητριάδος π. Δαμασκηνού Κιαμέτη από τα ΜΜΕ, στον Βόλο και στην Αθήνα, ως φαβορί για την εκλογή, ιδιαίτερα μετά την υπέρ του δημόσια δήλωση του Αρχιεπισκόπου, ενόχλησε ιεράρχες. Επίσης ενόχλησε το προβληθέν επιχείρημα, ότι το νεαρό της ηλικίας του ήταν προσόν για την εκλογή του, επειδή και ο αιώνιος Μητροπολίτης Φιλιππων Προκόπιος είχε εκλεγεί 35 ετών. Τέλος, δεν απέδωσε τα αναμενόμενα η υποστήριξη προς τον π. Δαμασκηνό του Μητρ. Δημητριάδος.

Κατά την εκτίμησή μας, δεν ευσταθεί η άποψη ότι ο Αρχιεπίσκοπος κ. Ιερώνυμος, με τη δημόσια δήλωσή του υπέρ του π. Δαμασκηνού Κιαμέτη, θέλησε «να εξοφλήσει» την προς τον Μητρ. Δημητριάδος υποχρέωση που είχε, αλλά, ταυτόχρονα, με τον τρόπο αυτό, να υπονομεύσει την υποψηφιότητα του πρωτοσυγκέλλου του. Δεν ευσταθεί γιατί, πρώτον, στην πε-

Αν η Ιεραρχία ακολουθούσε στις εκλογές την δημοσίως εκδηλωθείσα προτίμηση του Αρχιεπισκόπου σε συγκεκριμένους υποψηφίους, θα έκαμε ένα ακόμη βήμα προς την μετατροπή του Συνοδικού συστήματος σε Αρχιεπισκοπικό, στα πρότυπα του λατινίζοντος Πατριαρχικού...

ρίπτωση της Μητροπόλεως Σταγών, η δημόσια δήλωση του κ. Ιερωνύμου υπέρ της υποψηφιότητας του Αρχιμ. Θεοκλήτου Λαμπρινάκου δεν έβλαψε την εκλογή του. Δεύτερον, η μη εκλογή του π. Δαμασκηνού είχε επίπτωση στον ίδιο τον Αρχιεπίσκοπο. Βεβαίως ο παίκτης του ζατρκιού γνωρίζει ότι για να επιτευχθεί ο απώτερος στόχος θυσιάζεται ένα πιόνι, ακόμη και ισχυρό...

Οι αρχιερείς στην περίπτωση της εκλογής του Μητροπολίτου Φιλιππων ψήφισαν κατά συνείδηση και δεν ομαδοποιήθηκαν, για να εκδηλωθούν ως αντιπολίτευση προς τον Αρχιεπίσκοπο, όπως συνέβαινε παλαιότερα. Απόδειξη ότι τον π. Δαμασκηνό Κιαμέτη ψήφισαν ο Αρχιεπίσκοπος και «ιερωνομικοί»*, αλλά και «χριστοδουλικόι»* αρχιερείς. Τον εκλεγέντα π. Στέφανο Τόλιο ψήφισε παρόμοιο μίγμα αρχιερέων, που ήταν μεγαλύτερο (42 ψήφοι έναντι 34).

Για την εκλογή του Μητροπολίτου Σταγών και Μετεώρων συνέπεσε η δημόσια προτροπή του Αρχιεπισκό-

που με τη βούληση της πλειονοψηφίας των μελών της Ιεραρχίας. Ο εκλεγείς π. Θεοκλήτος Λαμπρινάκος είναι χειροτονία του μακαριστού Μητροπολίτη Μεσσηνίας Χρυσοστόμου, ο οποίος δεν ανήκε στο κλίμα των περί τον σημερινό Αρχιεπίσκοπο αρχιερέων, και είχε την διακριτική, αλλά θερμή υποστήριξη του Μητροπολίτου Σπάρτης κ. Ευσταθίου, ανθυποψηφίου για την Αρχιεπισκοπή του κ. Ιερωνύμου. Διετέλεσε πρωτοσύγκελλος της Μητροπόλεως Μεσσηνίας και ηγούμενος της Μονής Βουλκάνου Μεσσηνίας, στην οποία εκάρη μοναχός ο Σεβ. Σπάρτης. Την υποψηφιότητά του υποστήριξαν «ιερωνυμικοί» και «χριστοδουλικόι» αρχιερείς. Σημειώνεται ότι την υποψηφιότητα του ελθόντος δεύτερου σε ψήφους, Αρχιμ. π. Νήφωνος Καψάλη, ηγούμενου της Μονής Μεταμορφώσεως Μετεώρων, υποστήριξαν ο «ιερωνυμικός» Μητροπολίτης Ιωαννίνων και άλλοι, λιγότεροι, «ιερωνυμικοί» και «χριστοδουλικόι» αρχιερείς.-

*«Ιερωνυμικοί» και «Χριστοδουλικόι» είναι σχηματική ονομασία των μητροπολιτών αναλόγως του χρόνου χειροτονίας τους και της τυχόν ανοικτής προτίμησης τους προς έναν των δύο Αρχιεπισκόπων. Φυσικά πολλοί αρχιερείς, ανεξαρτήτως του Αρχιεπισκόπου που τους χειροτόνησε και της προς αυτόν ευγνωμοσύνης και του πνευματικού δεσμού που συναισθάνονται, διατηρούν ανεξαρτησία άποψης.

Η δήλωση του Αρχιεπισκόπου έδρασε αρνητικά, ως προς τον υποψήφιο που υποστήριξε...

Αυτόνομη Πλατφόρμα Πολιτών:

Την Κυριακή (15/10) και επίσημα στήριξη σε συγκεκριμένο υποψήφιο – Πρώτα εκδήλωση με Καραμπελιά και Αμερικάνο

Την Κυριακή 15 Οκτωβρίου, στο πλαίσιο της 2ης Παγκύπριας Συνδιάσκεψης Στελεχών της Αυτόνομης Πλατφόρμας, το κίνημα θα λάβει απόφαση για τη στάση που θα κρατήσει στις Προεδρικές Εκλογές του 2018. Με κεντρικούς ομιλητές τον συγγραφέα Γιώργο

Καραμπελιά και τον δικηγόρο Στέλιο Αμερικάνο θα πραγματοποιηθεί η 2η Παγκύπρια Συνδιάσκεψη Στελεχών της Αυτόνομης Πλατφόρμας, η οποία θα λάβει χώρα στον πολυχώρο εκδηλώσεων Press House (Βασιλείου Βουλγαροκτόνου 60-62, Λευκωσία) στις 10:30 π.μ.

Στο πρώτο μέρος της Συνδιάσκεψης, η οποία είναι ανοιχτή στο κοινό, ο κ. Καραμπελιάς θα αναπτύξει το θέμα «Η κρίση του Ελληνισμού» και ο κ. Αμερικάνος θα μιλήσει για την «επόμενη μέρα» στο κυπριακό. Θα ακολουθήσει δημόσια συζήτηση.

Στο δεύτερο μέρος της Συνδιάσκεψης, το οποίο απευθύνεται στα στελέχη της Πλατφόρμας, θα συζητηθούν θέματα πολιτικής και οργανωτικής φύσεως. Μεταξύ άλλων, θα συζητηθούν εισηγήσεις στελεχών που αφορούν το κυπριακό, τρόποι αντιμετώπισης των φαινομένων της διαπλοκής και της διαφθοράς, προτάσεις για κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά ζητήματα. Θα εξεταστεί επίσης η περαιτέρω δράση και λειτουργία της Πλατφόρμας με σκοπό την εδραίωση της ως αυτόνομου Κινήματος.

Τέλος θα γίνει ενημέρωση από τη Γραμματεία για την πορεία του διαλόγου με το Επιτελείο του Νικόλα Παπαδόπουλου στη βάση της ομόφωνης απόφασης στις 9 Ιουνίου για έναρξη σχετικού διαλόγου. Η Συνδιάσκεψη θα ολοκληρωθεί με την λήψη απόφασης για τη στάση που κρατήσει το Κίνημα στις Προεδρικές Εκλογές του 2018.

ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Προσκαλείστε στην
2η Παγκύπρια Συνδιάσκεψη Στελεχών της
ΑΥΤΟΝΟΜΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ
την Κυριακή 15 Οκτωβρίου 2017 και ώρα 10:30 π.μ.
στο "The Press House"
(οδός Β. Βουλγαροκτόνου 60-62, Λευκωσία)

Ομιλητές:
Γιώργος Καραμπελιάς
«Η κρίση του Ελληνισμού»
Στέλιος Αμερικάνος
«Κυπριακό, η επόμενη μέρα»

Θα ακολουθήσει συζήτηση.

Διάρκεια εκδήλωσης: 60 λεπτά
<https://www.facebook.com/FreePlatformCy>

Θράκη: Οι νηπιαγωγοί ανθίστανται στην συριζέικη αθλιότητα

Συνεχίζεται η κυβερνητική πίεση κατά των νηπιαγωγών της Ροδόπης και της Ξάνθης, προκειμένου οι τελευταίοι να δεχθούν το πιλοτικό πρόγραμμα του ΙΕΠ που εισάγει την τουρκική γλώσσα σε νηπιαγωγεία μειονοτικών οικισμών. Τις προάλλες (6/10/2017) ήταν σε Κομοτηνή και Ξάνθη ο γ.γ. του υπουργείου Παιδείας Ανδρέας Νοταράς, και οι καθηγητές του προγράμματος Μαρία Σφυρόερα και Πώργος Μαυρομάτης, σε συναντήσεις με τα Δ.Σ. των συλλόγων και πολλούς νηπιαγωγούς για να τους "ένημερώσουν".

Οι συναντήσεις δέν πήγαν όπως θά ήθελαν οι λεγόμενοι, καθώς οι νηπιαγωγοί δέν έδειξαν να τρώνε κουτόχορτο. Στην πραγματικότητα έμειναν απάντητα τα έρωτήματά τους: Γιατί δέν έγινε κάποια συνεννόηση πριν δρομολογηθεί ή εφαρμογή του προγράμματος (όπως συμβαίνει συνήθως), γιατί δέν ελήφθη υπόψιν από παιδαγωγικής απόψεως ή κατάσταση στα νηπιαγωγεία της Θράκης (έγινε επίκληση κάποιων έρευνών για τους ισπανόφωνους στις ΗΠΑ!), γιατί δέν λαμβάνεται υπ' όψιν ή καθολική αντίδραση του κλάδου.

Ό μέν Νοταράς δήλωσε πώς πρόκειται για πολιτική απόφαση (ΣΣ: δηλαδή για παραχώρηση της κυβέρνησης Σύριζα στην Τουρκία, αυτό και μόνο), ο δέ Μαυρομάτης είπε τρεις φορές για τους "Τούρκους" μιλώντας για τη μειονότητα, κι όταν τον έγκάλεσαν διεκδίκησε και δάφνες αντίστασιακού λόγου των πεποιθησέων του! Δηλαδή διατηρεί τό δικαίωμα να θεωρεί Τούρκους λ.χ. τους Πομάκους κατοίκους της Πάχνης και του Άλματος; Τότε διατηρούμε κι έμεις τό δικαίωμα να θεωρούμε αυτόν Τούρκο, σωστά;

Οι συναντήσεις δέν έβγαλαν κάτι. Οι νηπιαγωγοί δήλωσαν πώς δέν δέχονται τό πρόγραμμα στις τάξεις τους, έφόσον έχουν τό δικαίωμα αυτό, οι δέ έπιστήμονες αποχώρησαν φανερά έκνευρισμένοι, ενώ κανονικά θά έπρεπε να φύγουν ευχαριστημένοι που κανένας δέν βρέθηκε να τους φτύσει για τό πρόστυχο έγχειρήμα που ανέλαβαν.

Για το Ελληνικό...

Μία ακόμη αρπαχτή, στα πρότυπα της Ολυμπιάδας του 2004

Του Νίκου Ντάσιου

Η εξέλιξη της επένδυσης του Ελληνικού αποτελεί μνημείο υποκρισίας και δείγμα του πολλαπλού αδιεξόδου της αναπτυξιακής προοπτικής της χώρας μας.

Η κυβέρνηση χρησιμοποιεί το Ελληνικό ως πρόσχημα σοβαρής αντιπαράθεσης με τους ιδιώτες επενδυτές -όπως και στην περίπτωση της «Ελληνικός Χρυσός»- περνώντας το μήνυμα ότι θα πρέπει να σεβονται το περιβάλλον και την ιστορία. Οι όποιες παλινωδίες χρησιμοποιούνται για τη διατήρηση των εσωτερικών διαύλων επικοινωνίας με την «επαναστατική πτέρυγα» του κόμματος, που είχε πρωτοστατήσει επί σειρά ετών στον αγώνα για τη δημιουργία μητροπολιτικού πάρκου, 6 χιλ. στρεμμάτων. Μια πρόταση ουτοπική, αφού κανένας δήμος και, προφανώς, η κεντρική κυβέρνηση, δέν είναι ικανές ούτε καν για τη συντήρηση των στοιχειωδών περιβαλλοντικών όρων άλλων μικρότερων πάρκων του λεκανοπεδίου, όπως του Τρίση, του Πεδίου του Άρεως, του λόφου του Σιρέφν. Πάρκα που έχουν καταντήσει σκουπιδότοποι, άνδρα τοξικομανών και παρανομίας, ενώ επί σειρά ετών ο Υμητός παραμένει ένα γυμνό βουνό στις παρυφές της πόλης, αφού δέν υπήρξε καμία σοβαρή πρωτοβουλία δένδροφύτευσης του.

Η γενική γραμματέας του υπ. Πολιτισμού και οι Αρχαιολόγοι κόπονται -δήθεν- για τις αρχαιότητες, ενώ δέν προσβάλλονται με τις καθυστερήσεις στις ανασκαφές της Αμφίπολης, ή όταν ο υπουργός Παιδείας κόβει την Αντιγόνη από το λύκειο - την οποία, παρεμπιπτόντως, διδάσκονται οι Κούρδοι εν μέσω βομβαρδισμών!-, ή ακόμα όταν το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής προτείνει την πλήρη αποδόμηση της Ιστορίας, προετοιμάζοντας γενιές χωρίς καμία σχέση με την ταυτότητά τους. Περιχαρής ο αντιπρόεδρος κος Δραγασάκης διαβεβαιώνει για την άμεση ολοκλήρωση της επένδυσης μετά την οριοθέτηση των 300 στρεμμάτων αρχαιολογικού χώρου από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, κατά την προσφιλή λογική, «και η πίπα ολόκληρη και ο σκύλος χορτάτος».

Από την άλλη πλευρά, οι υπερθεματιστές της επένδυσης, μεσάζοντες, κτηματομεσίτες και υπερβολάβοι, που αναμένουν μια ακόμα αρπαχτή κατά τα προσφιλή της περιόδου των ολυμπιακών έργων. Η σημερινή πρόεδρος του ΤΑΙΠΕΔ, στέλεχος της Lamda Development όταν φιάχτηκε το παράνομο «μολ» στο Μαρούσι με τον νόμο Βενιζέλου περί «ολυμπιακής προετοιμασίας», είναι η πλέον αρμόδια για την «αξιοποίηση» της δημόσιας γης του Ελληνικού. Ατζέντες που δέν είναι καν διατεθειμένοι ν' απο-

Η μέθοδος είναι γνωστή: Τραπεζικός δανεισμός, ΕΣΠΑ, χαμηλά μεροκάματα και ανασφάλιστοι εργάτες -μετανάστες ως επί το πλείστον- για να προχωρήσει το όραμα της «Αθηναϊκής Ριβιέρας» κι αν κάτι δέν πάει καλά, το βάρος θα ριχτεί στο μόνιμο υποζύγιο, τον Έλληνα φορολογούμενο.

δεχτούν τους όρους της αρχικής συμφωνίας, ούτε έστω στο επίπεδο των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων των 20ρωφών! κτηρίων στο παραλιακό μέτωπο.

Η μέθοδος είναι γνωστή: Τραπεζικός δανεισμός, ΕΣΠΑ, χαμηλά μεροκάματα και ανασφάλιστοι εργάτες -μετανάστες ως επί το πλείστον- για να προχωρήσει το όραμα της «Αθηναϊκής Ριβιέρας» κι αν κάτι δέν πάει καλά, το βάρος θα ριχτεί στο μόνιμο υποζύγιο, τον Έλληνα φορολογούμενο. Συνεπικουρούντες, σοβαροί επιστήμονες -περιβαλλοντολόγοι, μηχανικοί - πανεπιστημιακοί για μελέτες πάσης φύσεως, δήμαρχοι

που σπίνουν τα γραφεία εύρεσης εργασίας έναντι των επερχόμενων δημοτικών εκλογών και τα γνωστά παπαγαλάκια που ερίζουν για τα περί ανάπτυξης, όλοι φυσικά με το αζημίωτο.

Στο διά ταύτα, το μοντέλο που επικαλούνται είναι γνωστό και αποτυχημένο, παραπέμπει δε σ' αυτό των «μπανανιών» της Λατινικής Αμερικής ή της προ-επαναστατικής Κούβας με μαφιόζους, τζογαδόρους, πόρνες, εμπόρους ναρκωτικών και όπλων, όλα για ένα κομμάτι ψωμί, αφού οι ουτοπίες δέν γεμίζουν πιά το στομάχι.

Μια άλλη πρόταση αξιοποίησης θα γινόταν στη βάση μιας φυσικής διαδρομής ενοποίησης του ορεινού οικοσυστήματος του Υμητού με τη θάλασσα του Σαρωνικού. Η βιωσιμότητά της θα βασιζόταν στην ανάπτυξη μορφών εναλλακτικού τουρισμού με επικέντρο τη δημιουργία διεθνούς συνεδριακού και εκπαιδευτικού κέντρου για τον Θουκυδίδη τον «Αλμούντα», παράλληλα με την αξιοποίηση εμπειριών γύρω από τις αστικές καλλιέργειες και τη συνεταιριστική αλιεία.

Όμως αυτή την πρόταση δέν υπάρχει συλλογικό υποκείμενο να τη στηρίξει, γιατί αυτό θα προϋπέθετε ένα «εδαφικοποιημένο» οικολογικό κίνημα, δεμένο με τον τόπο και την ιστορία του, με πατριωτισμό και συλλογικό όραμα και όχι παραγοντίσκους εθνομυδενιστές, που παριστάνουν τους οικολόγους υπουργούς. Είναι δυστυχώς πρωτίστως η δική μας παρακμή που ευθύνεται για την αριστερά, τους οικολόγους και τους «επενδυτές» που διαθέτουμε...

Το μοντέλο που επικαλούνται είναι γνωστό και αποτυχημένο, παραπέμπει δε σ' αυτό των «μπανανιών» της Λατινικής Αμερικής ή της προ-επαναστατικής Κούβας με μαφιόζους, τζογαδόρους, πόρνες, εμπόρους ναρκωτικών και όπλων - όλα για ένα κομμάτι ψωμί

Η υπενθύμιση της Σαμοθράκης

Η κτηνοτροφία χρειάζεται διαχείριση

Του Δημήτρη Μπούσμπουρα

Οι πρόσφατες καταστροφές στην Σαμοθράκη απασχόλησαν την επικαιρότητα για δύο ημέρες και μετά ξεχάστηκαν. Όπως συμβαίνει σε όλες τις περιπτώσεις ζημιών και καταστροφών στην επαρχία. Αν μια παρόμοια καταστροφή γινόταν στην Αθήνα, όπως οι πλημμύρες παλαιότερα, θα απασχολούσε για εβδομάδες τα Μέσα. Οι μεγάλες καταστροφές που προκάλεσαν οι χείμαρροι στην Σαμοθράκη ήταν για τους περισσότερους κάποιες εντυπωσιακές εικόνες που ξεχάστηκαν αμέσως.

Η βροχή που έπεσε στο νησί ήταν όντως εξαιρετικά ασυνήθιστης ραγδικότητας και σε εξαιρετικά μεγάλη ποσότητα. Η καταπλάκωση κτηρίων από λάσπη υπενθύμισε πάλι δραματικά την ανοησία μας να κτίζουμε πάνω στις όχθες των ρεμάτων ακόμα και δημόσια κτήρια. Αυτό το αυτονόητο δεν εννοούμε να το καταλάβουμε.

Εκτός όμως από αυτό το πρόβλημα, που οδήγησε στις τεράστιες καταστροφές σχεδόν κανείς δεν εμβάθυνε στο πρόβλημα της διάβρωσης του εδάφους. Όλα αποδόθηκαν στο ύψος και την ένταση της βροχής και στις μεγάλες κλίσεις του ανάγλυφου. Αν όμως υπήρχε βλάστηση, δενδρώδης, θαμνώδης ή ποώδης, η καταστροφή θα περιοριζόταν μόνο στο αποτέλεσμα της ραγδαίας κίνησης του νερού. Δεν θα παρασυρόταν το χώμα. Η βλάστηση επίσης, θα περιόριζε και την κίνηση του νερού, με αποτέλεσμα και αυτό να κινείται με μικρότερη ταχύτητα.

Τι φταίει όμως και τεράστιες ποσότητες χωμάτων παρασύρθηκαν από τα νερά; Σχεδόν όλοι το γνωρίζουμε. Η βλάστηση σε μεγάλες εκτάσεις του νησιού έχει υποβαθμιστεί. Οι γίδες και τα κασιόικια είναι σχεδόν παντού και σε μεγάλους πληθυσμούς, κατατρώγοντας κάθε είδους φυτά. Αν και οι γίδες είναι κλαδοφάγα ζώα, τρώνε δηλαδή τα φύλλα από τους θάμνους, στην περίπτωση αυτού του νησιού έχουν στραφεί σε όποια βλάστηση έχει απομείνει. Το έδαφος έχει ξεπλυθεί σε μεγάλες εκτάσεις και αποκαλύπτεται το μητρικό πέτρωμα.

Η φωτογραφία που παραθέτουμε είναι παλαιότερη και προ-

Σήμερα προχωράμε σε ακραίες καταστάσεις, υπερβόσκηση και διάβρωση τοπικά και εγκατάλειψη και ομογενοποίηση στις υπόλοιπες εκτάσεις. Είμαστε πολύ μακριά από την δεκαετία του '30 όπου ακόμα ο αριθμός των ζώων κτηνοτροφίας ήταν πολύ μεγάλος, αν και ισόρροπα κατανεμημένος.

έρχεται ακριβώς από την περιοχή όπου έγιναν οι καταστροφές. Δείχνει πολύ καλά το αποτέλεσμα της υπερβόσκησης. Στην περιφραγμένη έκταση η βλάστηση παραμένει ενώ, γύρω από αυτήν, το μητρικό πέτρωμα έχει αποκαλυφθεί.

Πού οφείλεται αυτή η αύξηση των γιδιών; Κατ' αρχάς στη ζήτηση. Είναι γνωστές οι ταβέρνες στο νησί που σερβίρουν καθημερινά κασιόικα. Παράλληλα υπάρχουν και οι επιδοτήσεις, που μέχρι τώρα συνδέονταν αποκλειστικά με τον αριθμό των ζώων, ενώ δεν λαμβάνονταν υπόψη στον υπολογισμό τους οι εκτάσεις και η ποιότητα των βοσκοτόπων. Αυτά οδήγησαν στην αύξηση των ζώων. Στο νησί η κτηνοτροφία δεν συναντάει εμπόδια, καθώς δεν υπάρχουν πολλές καλλιέργειες και επίσης δεν υπάρχουν άγριοι θηρευτές. Έτσι τα ζώα ζουν σχεδόν ελεύθερα.

Αυτό δεν συμβαίνει σε άλλες περιοχές της χώρας, όπου ο βοσκός, λόγω της ύπαρξης άγριων ζώων, όπως ο λύκος ή η αρκούδα, και κυρίως γιατί είναι υποχρεωμένος να αποφύγει ζημιές στις καλλιέργειες, αναγκάζεται να ακολουθεί το κοπάδι. Δουλειά επίπονη, πολύωρη και καθημερινή. Γι' αυτό στην ηπειρωτική Ελλάδα η εκτατική κτηνοτροφία έχει περιοριστεί. Οι νέοι προτιμούν τα ενσταυλισμένα ζώα

και συχνά αλλάζουν τα γιδοπρόβατα με γελάδια. Στην περίπτωση αυτή έχουμε το ακριβώς αντίθετο πρόβλημα: υποβόσκηση. Καθώς τα ζώα απομακρύνονται, οι θαμνώδεις εκτάσεις πυκνώνουν και δημιουργούνται αδιαπέραστοι πυκνοί λόγγοι με πουρνάρια, άλλα αειφύλλα πλατύφυλλα ή άλλους θάμνους. Σε άλλες περιπτώσεις, τα παλιά λιβάδια έχουν αναδασωθεί από τη δασική υπηρεσία με πεύκα. Σ' αυτές τις εκτάσεις, η βιοποικιλότητα έχει περιοριστεί. Κάτι αναμενόμενο, καθώς σε όλα τα οικοσυστήματα είναι αναγκαία τα φυτοφάγα ζώα. Και όταν αυτά δεν υπάρχουν στην φύση, τον ρόλο τους παίρνουν τα πρόβατα και τα γίδια.

Σήμερα προχωράμε σε ακραίες

Η νηφάλια και επιστημονικά τεκμηριωμένη προσέγγιση των λιβαδοπόων δεν ακούγεται. Αυτό που εισηγούνται είναι η κατά χώρο και χρόνο οργάνωση της βόσκησης. Μια οργανωμένη δηλαδή διαχείριση, που προϋποθέτει να μελετηθεί η βοσκοϊκανότητα και να καθοριστεί η βοσκοφόρτιση κάθε τόπου. Θεωρώ ότι ήμουν τυχερός που είχα την ευκαιρία να συμμετάσχω σε μια τέτοια πλοικτική μελέτη στον Γράμμο, συμμετέχοντας για την ανάλυση της βιοποικιλότητας. Σ' αυτήν καθορίστηκαν λιβαδοπονικές μονάδες, εκτάσεις δηλαδή

με ενιαία χαρακτηριστικά, υπολογίστηκε η βοσκοϊκανότητα κάθε μονάδας και προτάθηκαν μέτρα αναδιάρθρωσης στις περιοχές όπου διαπιστώθηκε υπέρ ή υποβόσκηση. Σήμερα αυτού του τύπου οι προδιαγραφές των λιβαδοπονικών μελετών έχουν πλέον θεσμοθετηθεί από το υπουργείο Γεωργίας. Αυτό έγινε περισσότερο υπό την πίεση των επιστημόνων. Αν εκπονηθούν και κυρίως υλοποιηθούν τα μέτρα που προτείνουν στο σύνολο της επικράτειας, τα προβλήματα υπερβόσκησης και υποβόσκησης θα πάψουν να υπάρχουν.

Γιατί όμως δεν προχωράει η πολιτεία σ' αυτήν την κατεύθυνση; Είναι η αδράνεια, η πολιτικάντικη λογική να μην δημιουργήσουμε προβλήματα και να αφήσουμε τα πράγματα ως έχουν και να εστιάσουμε κατά βάση μόνο στις επιδοτήσεις και τις ψήφους που τις ακολουθούν. Είναι όμως και κάτι άλλο. Μπορεί να θέλουμε το ντόπιο ελληνικό αρνάκι και κασιόικα, αλλά βλέπουμε τους βοσκούς απ' υψηλού. Δεν ταιριάζει με την «εκλεπτυσμένη» αισθητική των ανθρώπων των πόλεων. Μια χίπιτερ υπερροπική στάση βλέπει με περιφρόνηση τους κατοίκους της υπαίθρου και αυτό το ντύνει με μια «οικολογική» άποψη ότι πρέπει να σώσουμε την φύση από «τον αδηφάγο στόμαχο της αιγός». Βλέπουμε την δουλειά του βοσκού σαν κάτι εξ ορισμού ταπεινό αλλά αναγκαίο για την διατροφή μας. Σαν μια καθυστερημένη τάξη αγροίκων, που επιβεβαιώνουν την υπεροχή μας και συνεπώς δεν αξίζει να ασχοληθούμε. Οι Σουηδέζες όμως που παντρεύτηκαν Κρητικούς βοσκούς μάλλον είχαν άλλη άποψη...

Για να επανέλθουμε στην Σαμοθράκη, θεωρούμε ότι είναι επιτακτικό να γίνει μια ουσιαστική παρέμβαση στο ζήτημα με μελέτες και σωστή οργάνωση της βόσκησης, σαν μια από τις βασικότερες παραμέτρους για την διαχείριση του τοπίου και των χρήσεων γης στο νησί. Αν όμως υπάρχει ειλικρίνεια στην πρόθεση παραγωγικής ανασυγκρότησης και διατήρησης της φύσης, παρόμοια παρέμβαση πρέπει να γίνει στο 44% των περιοχών της χώρας που χρησιμοποιούνται ως λιβάδια.

Ομάδα Λαϊκής Τέχνης

Οι Κυριακές στην Ελλάδα ανέκαθεν είχαν ένα νόημα για όλους, πέραν της αναπαυτικής διακοπής από την καθημερινότητα. Στη συνοικία του Αγίου Ελευθερίου, στα Πατήσια, απέκτησαν μία επιπλέον σημασία. Σε μια πρωτότυπη δράση «χειροτεχνακτισμού», άνθρωποι κάθε ηλικίας συναθροίζονται στο φιλότιχο συνοικιακό καφέ «Μαγικό Φίλτρο» φέρνοντας τα δικά τους υλικά και την καλή τους διάθεση, πλέκουν, κεντάνε, ράβουν και εν-πλέκονται σε μια μικρή συλλογικότητα της γειτονιάς. Μαλλιά, κουβάρια, νήματα, βελόνες, βελονάκια και ραπτομηχανή γίνονται τα βασικά υλικά πειραματισμού, ελεύθερης έκφρασης, συν-δημιουργίας, αλλά και σύνδεσης μεταξύ των συμμετεχόντων.

Η εμπειρία από την Ομάδα Λαϊκής Τέχνης μοιάζει με εκείνο το παλιό τσιγκινο κουτάκι με τα ραπτικά. Ανοίγει και αποκαλύπτει ένα μικρό θησαυρό που ανακαλεί μνήμες και όνειρα, το άδρατο νήμα που συνδέει παρελθόν, παρόν, μέλλον. Καθώς οι άνθρωποι πλέκουν μαζί, μοιράζονται γνώσεις, ιστορίες προφορικής παράδοσης, προσωπικές αφηγήσεις. Βγαίνουν από τα σπίτια τους, ξεδιπλώνονται, εμπλέκονται αυθόρμητα σε μια διαδικασία αλληλοδιδασκαλίας. Η διαδικασία διευκολύνεται από τις ποιότητες του υλικού: ζεστό, απαλό, χουχουλιάρικο, μας δένει σε μια ζεστή αγκαλιά. Έτσι, επαν-υφαίνεται αθόρυβα ο διαρρηγμένος κοινωνικός ιστός.

Εισάγοντας τη λαϊκή τέχνη ως μέσο κοινωνικού διαλόγου, σηματοδοτείται στην πραγματικότητα το πέρασμα σε μια ενεργά δημιουργική στάση ζωής. Χάρη δε στην πανανθρώπινη γλώσσα της τέχνης, δίνεται η δυνατότητα να αποδεσμευτούμε από ιδεολογικά στεγανά που μας χωρίζουν και να στραφούμε στην ουσία, σε αυτά που μας ενώνουν. Σε ένα κατεστραμμένο κοινωνικό τοπίο, το έδαφος είναι στην πραγματικότητα εύφορο για να δημιουργήσουμε εκ νέου.

Είναι σημαντικό να σπέρνονται ιδέες ακόμα και αν δεν φαίνονται άμεσα μετρήσιμα αποτελέσματα. Η πίστη στη φαντασία, η πίστη ως κατάσταση του «είναι», φέρνει την ανατροπή. Η αλλαγή είναι ανάγκη να αρχίσει από μέσα προς τα έξω, από κάτω προς τα πάνω. Η κάθε γειτονιά, ως μικρό κοινωνικό κύτταρο, είναι η ιδανική αφετηρία.

Η Ομάδα Λαϊκής Τέχνης είναι απλή ιδέα. Μπορεί ο καθένας να την κάνει σε κάθε γειτονιά. Σκοπός λοιπόν αυτής της δημοσίευσης είναι καταρχάς να απευθύνει ανοικτή πρόσκληση σε όλους τους ενδιαφερόμενους και, κυρίως, να ανοίξει η ιδέα τα φτερά της και να ταξιδέψει σε κάθε κοινοτικό χώρο που επιθυμεί να εισάγει μια τέτοια δράση, με την ευχή να αναπτύξουμε έναν ευρύτερο ιστό πρωτοβουλιών αναζητώντας το νήμα που μας συνδέει.

Η Ομάδα Λαϊκής Τέχνης λαμβάνει χώρα κάθε Κυριακή πρωί 10.30 με 13.30 στο Καφέ Μαγικό Φίλτρο, Καβάφη 19 και Παγανέλη, στον Άγιο Ελευθέριο, στα Πατήσια.

Κρήτη: Λεβεντογέννα ή νησί της μαφίας;

Του Σταύρου Εμ. Πνευματικάκη

Η υπόθεση της απαγωγής Λεμπιδάκη, μετά το αίσιο τέλος της, θα πρέπει υποχρεωτικά να ανοίξει μια κουβέντα για τη βαριά παρανομία που μαστίζει τα τελευταία χρόνια το νησί της Κρήτης. Η κατάσταση πλέον έχει ξεφύγει και όλοι πρέπει να αναλάβουν την ευθύνη που τους αναλογεί: Πολιτεία, φορείς, πολίτες.

Ο γράφων τα τελευταία είκοσι πέντε χρόνια ζει μακριά από το νησί, οπότε έχει τη δυνατότητα της εξ αποστάσεως παρατήρησης. Και αυτό που παρατήρησε ήταν οι ραγδαίες μεταβολές στη συμπεριφορά και την εικόνα του νησιού και των κατοίκων του.

Η ραγδαία και απότομη αύξηση του πλούτου, εξαιτίας κυρίως του τουρισμού, αλλά και μέσω των (ανεξέλεγκτων) επιδοτήσεων των αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, οδήγησε σε φαινόμενα νεοπλουτισμού μεγάλης έντασης. Θηριώδη 4Χ4, πολυτελή ΙΧ, αλλά και διπλοκάμπινα αγροτικά, κατακλύζουν πλέον τους δρόμους των πόλεων, αλλά και της επαρχίας. Τα κέντρα των πόλεων γίνονται απέναντα κέντρα διασκέδασης, πάντα γεμάτα.

Παράλληλα, με την πτώση του ανατολικού μπλοκ, ολόκληρα οπλοστάσια πέρασαν στα χέρια μαφιόζων ψάχνοντας για αγοραστές. Και η Κρήτη, με την παράδοση οπλοκατοχής, ήταν ιδανικός προορισμός. Πλέον η παλιοναυτική δεν μετριέται με την λεβεντιά αλλά με το κουμπούρι που ο καθένας ελεύθερα μπορεί να κουβαλά. Και το κουβαλά ελεύθερα, γιατί ξέρει ότι έχει την προστασία του τοπικού βουλευτή ή πολιτευτή, που ξέρει ότι θα τον βγάλει έξω εάν κάτι στραβώσει, στο όνομα, βεβαίως, του «εθιμικού δικαίου»!

Την ίδια περίοδο αρχίζει και η μαζική καλλιέργεια ναρκωτικών. Η Κρήτη ανέκαθεν, λόγω της θέσης της, ήταν σταυροδρόμι των εμπορών ναρκωτικών, ποτέ όμως δεν υπήρχε τόσο έντονο το φαινόμενο της καλλιέργειας. Ολόκληρες οικογένειες, από το μικρότερο έως το μεγαλύτερο μέλος τους έχουν αυτό σαν αποκλειστική απασχόληση. Υπάρχουν χωριά της Κρήτης που ζουν από τα ναρκωτικά. Και πεθαίνουν όμως, καθώς τα σκληρά ναρκωτικά (κοκαΐνη, ηρωίνη κ.λπ.) κάνουν θραύση σ' αυτές τις περιοχές.

Όλα τα παραπάνω, σε συνδυασμό με την υπερκατανάλωση αλκοόλ (τα ποσοστά αλκοολισμού στην Κρήτη, ακόμα και σε μικρές ηλικίες είναι πολλαπλάσια του μέσου όρου της χώρας) έχουν δημιουργήσει μια κατάσταση ανεξέλεγκτης, σκληρής

Πλέον μιλάμε για οργανωμένο έγκλημα που περιλαμβάνει εμπόριο όπλων, ναρκωτικών, γυναικών, εκβιασμούς, προστασία σε μαγαζιά, τοκογλυφίες. Και όλα αυτά σε μια κοινωνία που παλιότερα είχε υποδειγματική κοινωνική συνοχή, ταπεινότητα, μέτρο.

παραβατικότητας, η οποία τείνει να παγιωθεί. Πλέον μιλάμε για οργανωμένο έγκλημα που περιλαμβάνει εμπόριο όπλων, ναρκωτικών, γυναικών, εκβιασμούς, προστασία σε μαγαζιά, τοκογλυφίες. Και όλα αυτά σε μια κοινωνία που παλιότερα είχε υποδειγματική κοινωνική συνοχή, ταπεινότητα, μέτρο.

Ακόμα και στην παραδοσιακή μουσική, η εμπορευματοποίηση και η κυδαιότητα κυριαρχεί. Οι ύμνοι στη ζωοκλοπή και την οπλοκατοχή είναι τα σουξέ των πανηγυριών, παρέα με τα αθλιότερα των σκυλιάδικων, εν μέσω μπαλωθιών και άφθογνων κατανάλωσης ούσκι.

Είναι γεγονός πλέον ότι η κοινωνία της

Κρήτης βρίσκεται ένα βήμα πριν την πλήρη αποσύνθεση. Η παρανομία τείνει να κυριαρχήσει στη ζωή του νησιού και όλοι μοιάζουν να την έχουν αποδεχτεί. Η αστυνομία φοβάται και κάνει τα στραβά μάτια, όταν δεν συνεργάζεται με τους μαφιόζους του νησιού. Η τοπική αυτοδιοίκηση και οι πολιτευτές του νησιού συνήθως ανταλλάσσουν ψήφους παρέχοντας προστασία έναντι της δικαιοσύνης. Δεν πάνε πολλή χρόνια από τότε που γόνος παλαιού πολιτευτή του νησιού, κατεβαίνοντας για πρώτη φορά σε εθνικές εκλογές, κατάφερε να εκλεγεί με μικρή διαφορά ψήφων παίρνοντας «μονοκούκι» τις ψήφους μιας συγκεκριμένης περιοχής, γνωστής στο πανελλήνιο για τα υψηλότερα ποσοστά παρανομίας! Ή για άλλον γνωστό πολιτευτή, που απαίτησε τη μη αποβολή κάποιων «λεβεντόπαιδων» που εκφόβιζαν συμμαθητές τους.

Οι μόνοι που μπορούν να δώσουν λύση και να σώσουν την τιμή του νησιού είναι οι απλοί κάτοικοι. Αυτοί που, ακόμα αγαπάνε τον τόπο τους, που συνεχίζουν σε πείσμα των καιρών να παράγουν, που ο πλουτισμός δεν είναι αυτοσκοπός ούτε μέσο επίδειξης. Να ξαναπιάσουν το χαμένο νήμα της παράδοσης, της λεβεντιάς και της αξιοπρέπειας που χαρακτήριζε αυτό το νησί και δεν άφησε κατακτητή να στερήσει πάνω του για αιώνες. Αυτοί που σεβόμενοι την ιστορία του τόπου τους, τιμούν τους προγόνους τους που πολέμησαν στη Μακεδονία, τη Β. Ήπειρο, τους εκτελεσθέντες σε τόσους και τόσους τόπους μαρτυρίου από τους Γερμανούς. Γιατί τα μαύρα πουκάμισα και τα στιβάνια τα έχουν τιμήσει λεβέντες, είναι ντροπή να τα μαγαρίζουν ζωοκλέφτες και νταβατζήδες.

Είναι γεγονός πλέον ότι η κοινωνία της Κρήτης βρίσκεται ένα βήμα πριν την πλήρη αποσύνθεση. Η παρανομία τείνει να κυριαρχήσει στην ζωή του νησιού και όλοι μοιάζουν να την έχουν αποδεχτεί.

Αγρόκτημα ΚΕΘΕΑ ΙΘΑΚΗ: Παράγουμε το φαγητό που τρώμε

Με νέα πιστοποιημένα βιολογικά προϊόντα εμπλουτίζεται η παραγωγή του αγροκτήματος του ΚΕΘΕΑ ΙΘΑΚΗ στη Θεσσαλονίκη. Εκτός από τη σάλτσα και τα νωπά κηπευτικά, προχώρησε ένα ακόμα βήμα μπροστά, με την επεξεργασία των σιτηρών για την παραγωγή ζυμαρικών. Όλα τα προϊόντα του αγροκτήματος παράγονται με τρόπους που σέβονται τη φύση και τον άνθρωπο, είτε ως παραγωγό είτε ως καταναλωτή.

Το αγρόκτημα, μία από τις παραγωγικές μονάδες της ΙΘΑΚΗΣ, αξιοποιώντας την εμπειρία της περσινής καλλιέργητικής περιόδου, έδωσε φέτος προτεραιότητα σε είδη για τα οποία υπάρχει δυνατότητα περαιτέρω επεξεργασίας, ώστε να αποκτήσουν μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία. Με αυτόν τον τρόπο καλύπτονται αρτιότερα οι επισιτιστικές ανάγκες του ΚΕΘΕΑ ΙΘΑΚΗ, ενώ παράλληλα τα εκπαιδευόμενα μέλη έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν εμπειρίες συνδυασμού πρωτογενούς και δευτερογενούς, επεξεργασμένης παραγωγής, κάτι ιδιαίτερα σημαντικό για την αγροτική δραστηριότητα γενικότερα.

Μέλη, γονείς, εθελοντές, φίλοι και εργαζόμενοι στο ΚΕΘΕΑ ΙΘΑΚΗ, ήταν όλοι παρόντες στη 2η Γιορτή της Σάλτσας την Κυριακή 8 Οκτωβρίου, που πραγματοποιήθηκε στη Θεραπευτική Κοινότητα ΙΘΑΚΗ. Ήταν μια ευκαιρία για όλους κι όλες να γνωρίσουν το έργο του Αγροκτήματος και τα προϊόντα του και να παρασκευάσουν τη σάλτσα του χειμώνα για την κοινότητα με κέφι και δημιουργικότητα.

Στόχος και σύνθημα του ΚΕΘΕΑ ΙΘΑΚΗ είναι «να παράγουμε το φαγητό που τρώμε». Στη θεραπευτική κοινότητα η δημιουργικότητα γίνεται αξία και στάση απέναντι στη απάθεια και την παράλυση της εξάρτησης από ουσίες. Και σε μια κοινωνία που ψάχνει τον βηματισμό της για να βρει διέξοδο από την οικονομική εξάρτηση, το μήνυμα αυτό ίσως να έχει και μια ευρύτερη σημασία.

Θανάσης Τζιούμπας

Στην Ελλάδα του Airbnb

Του Δημήτρη Ναη. Γιαννάτου

Σε πρόσφατο άρθρο μας, είχαμε αναλύσει – με το παράδειγμα του UBER TAXI- την ιδιοποίηση της ανθρώπινης αμοιβαιότητας και των οριζόντιων αλληλέγγυων σχέσεων από την καπιταλιστική οικονομία.

Ανάλογο παράδειγμα στον τομέα των ακινήτων είναι η ενοικίαση κατοικιών μέσω της πλατφόρμας Airbnb. Η «οικονομία του διαμοιρασμού» όπως ονομάζεται, διαποτίζει την ενοικίαση και αγορά ακινήτων στην Ελλάδα, συνδιαμορφώνοντας τη μεταοικονομία της αποικιακής Ελλάδας.

Διεθνώς, η τάση αυτή ξεκίνησε ως μια εναλλακτική και φθηνότερη μορφή «φιλοξενίας» και περιήγησης, μακριά από τον υπερεμπορευματικό ξενοδοχειακό τουρισμό. Στη Ελλάδα, παίρνει και τη μορφή μιας αμυντικής οικονομικής προσπάθειας να διασωθεί από χαράτσια και φόρους η μικρή και μεσαία ιδιοκτησιακή δομή της κοινωνίας μας. Όμως η εγγενής φύση της καπιταλιστικής οικονομίας να επεκτείνεται, να συσσωρεύεται και να συγκεντροποιεί δομές, ταυτόχρονα με την αποικιοποίηση της χώρας μας, στρέφει το φαινόμενο σε δρόμους πέραν της εξεύρεσης τρόπων για επιβίωση. Ήδη το Airbnb είναι μια τεράστια οικονομική δύναμη παγκοσμίως. Στα έξι χρόνια λειτουργίας της, έχει εξυπηρετήσει 9 εκατομμύρια ταξιδιώτες, περίπου 250 χιλιάδες ακίνητα προστέθηκαν στην πλατφόρμα της, τον τελευταίο χρόνο, ενώ η αξία της εκτιμάται στα 7,5 δισ. ευρώ και αποτελεί πια μια επιτυχημένη πολυεθνική.

Στην Ελλάδα το τοπίο αλλάζει, προωθώντας σταδιακά μια ανακατανομή της ιδιοκτησίας, εφόσον ιδιοκτήτες - διαχειριστές Airbnb ακινήτων αρχίζουν όχι απλώς να μισθώνουν 1-2 οικογενειακά ακίνητα, αλλά να επενδύουν σε φθηνές -λόγω κρίσης - αγορές διαμερισμάτων. Ταυτόχρονα, ξένοι επιχειρηματίες και εταιρείες κτηματομεσιτικές αναζητούν χρήσεις κατάλληλες για αξιοποίηση μέσω των πλατφορμών διαμοιρασμού (Airbnb, Flipkey, Homeaway, 9flats, VRBO κ.α). Υπάρχει ζήτηση για γραφεία και διαμερίσματα υψηλών προδιαγραφών, αλλά και σε υποβαθμισμένες γειτονιές του κέντρου, φθηνών εξοχικών σε Χαλκιδική (κυρίως από Βαλκάνιους) και νησιά (έως 50.000 ευρώ) και για υπερπολυτελείς βίλες σε περιοχές υψηλού διεθνούς τουρισμού. Αγορασιές-επενδυτές είναι κυρίως Βρετανοί, Γερμανοί, Ρώσοι, Ισραηλινοί, Κινέζοι σε μικρότερο ποσοστό και το τελευταίο δωδεκάμηνο και Τούρκοι.

Ταυτόχρονα, η αλλαγή της φυσιογνωμίας του κέντρου των πόλεων και των λα-

Στο νομικό και φορολογικό επίπεδο υπάρχει κενό, το οποίο συνάδει με την ασάφεια της κυβέρνησης να ισορροπεί, με επικοινωνιακά τερίπια, ανάμεσα σε μεγάλα και μικρά συμφέροντα, φορολόγηση και μαύρη οικονομία, προκειμένου να κερδίζει κυβερνητικό χρόνο.

ϊκών συνοικιών, που ήδη συντελείται στη Βαρκελώνη, τη Βενετία ή το Ρέικιαβικ, θα είναι το πολιτισμικό επακόλουθο του «διαμοιρασμού», οδηγώντας παράλληλα σε αύξηση τιμών, ενοικίων και υπηρεσιών για τους ντόπιους κατοίκους. Ενώ, σε επίπεδο παροξυσμού, θα δυσκολεύει την εξεύρεση κατοικίας, από κατηγορίες πολιτών όπως φοιτητές και καθηγητές, όπως πρόσφατα συνέβη στην Κεφαλονιά, στην Κρήτη, τη Ρόδο και αλλού. Στην Αθήνα τα πρωτεία στο Airbnb κατέχει το Κουκάκι, όπου κινεζικός επιχειρηματικός όμιλος, ο επονομαζόμενος «Κινέζος» για τους ντόπιους, αγόρασε 8 ακίνητα σε 1,5 χρόνο, έπειτα από την πολυκατοικία που αγόρασε στον Άγιο Παντελεήμονα.

Στο νομικό και φορολογικό επίπεδο υπάρχει κενό, το οποίο συνάδει με την ασάφεια της κυβέρνησης να ισορροπεί, με επικοινωνιακά τερίπια, ανάμεσα σε μεγάλα και μικρά συμφέροντα, φορολόγηση και μαύρη οικονομία, προκειμένου να κερδίζει κυβερνητικό χρόνο. Παράλληλα, χάνονται έσοδα, καθώς τα χρήματα αυτά δεν μένουν στην Ελλάδα, εφόσον η έδρα της πλα-

φόρμας είναι στο εξωτερικό.

Έτσι, στο πλαίσιο της αποικίας, το Airbnb συμβάλλει στην πολιτισμική μετάλλαξη της πατρίδας μας, εντείνει την αποικιοποίηση των υποδομών με «δημοκρατικό» τρόπο, εμπορευματοποιεί τις ανθρώπινες σχέσεις με το προφίλ μιας on line κοινότητας κουλ μετακινούμενων πολιτών του κόσμου, ενώ πιστοποιεί πια στην κοινή συνείδηση ότι ο κάθε είδους τουρισμός αποτελεί τη μόνη πρόταση παραγωγικής ανασυγκρότησης.

Το κίνημα που ήδη διαμορφώνεται σε πρωτεύουσες της Ευρώπης, με το αίτημα «Θέλουμε τις πόλεις μας πίσω», αποτελεί σπινθήρα αισιοδοξίας. Και ίσως αποτελεί το σπέρμα ενός πολιτισμικού τοπικού ακτιβισμού, ενάντια στη διαμόρφωση των κοινωνιών της πρόσβασης, όπως τις έχει ορίσει προφητικά ο οικονομολόγος Τζέρεμι Ρίφκιν. Κοινωνίες, στις οποίες η έγκαιρη πρόσβαση σε υπηρεσίες, μέσω τεράστιων εμπορικών δικτύων του κυβερνοχώρου, γίνεται καθημερινότητα. Εντός των οποίων, οι μόνοι δεσμοί που συνεχούν την κοινωνία είναι εμπορικοί, εφόσον οποιαδήποτε άλλη μορφή ανθρώπινης κοινότητας απορροφάται από την οικονομία.

Μένει να δούμε αν το κίνημα αυτό συνδεθεί με τις δικές μας ιδιαιτερότητες, καθώς η αντίσταση στην πολιτισμική παρακμή, σε μια κοινωνία που αποσυντίθεται βιοποριστικά, δεν αποτελεί κυρίαρχο πρόταγμα. Αν και είναι η μόνη διέξοδος ώστε μια απελευθερωτική παραγωγική ανασυγκρότηση να οδηγήσει στην εθνική μας απελευθέρωση, στην πολιτισμική μας αναγέννηση και στην παράκαμψη της κυριαρχίας του υπερκαπιταλισμού.

Κοινωνίες, στις οποίες η έγκαιρη πρόσβαση σε υπηρεσίες, μέσω τεράστιων εμπορικών δικτύων του κυβερνοχώρου, γίνεται καθημερινότητα.

● Τα ασχοήαστα...

Του Νικόλα Δημητριάδη

Εκίνησε η σχολική χρονιά και οι γονείς τρέχουν πέρα δώθε να ανταποκριθούν στις ανάγκες των μαθητών. Τσάντες, βιβλία, μολύβια, τετράδια και ένα σωρό άλλα. Το ερώτημα που βασανίζει περισσότερο τους γονείς φέτος είναι το ακόλουθο: «Τι φύλο να ψωνίσω για το παιδί μου;» Οι επιλογές είναι αναρίθμητες. Οι σταρ της μουσικής βιομηχανίας, οι αστέρες του Χόλυγουντ και οι ήρωες των ηλεκτρονικών παιχνιδιών είναι πλέον τόσο πολλοί, ώστε οι γονείς πελαγώνουν μέχρι να βρουν το πρότυπο που ταιριάζει περισσότερο στην ψυχοκοινωνικοεξουαλική ταυτότητα του βλαστού τους. Αλλωστε, τα πρότυπα με τα οποία από γενέσεως κόσμου ανατράφηκε ο... πλανήτης θεωρούνται πλέον νιεμονιέ. Πρέπει να βρουν κάτι καινούριο. Η κυβέρνηση, λοιπόν, με αίσθημα ευθύνης, αποφάσισε να λύσει τα χέρια των γονέων, αφήνοντας τα ίδια τα παιδιά να αποφασίσουν μόνα τους για το ποιο σεξ σύμπολ εκφράζει καλύτερα την ταυτότητά τους.

Παρεμπιπτότως, δεν είχε μόνο ο Σύριζα διαρροές στο διαβόητο νομοσχέδιο για το φύλο των ελιζμπικουκουαϊτούεσ* δεκαπεντάχρονων. Είχαν και οι Ανέλ: ο τρανσούριζαλ Κώστας Ζουράρις έσπευσε να σπάσει την κοιμητική γραμμή και να υπερψηφίσει το νομοσχέδιο. Ασφαλείς πληροφορίες της στήλης αναφέρουν ότι θα αναλάβει να συγγράψει και ενημερωτικό φάκελο που θα διανεμηθεί στους μαθητές των νηπιαγωγείων κατά τη θεματική εβδομάδα έμφυλων ταυτοτήτων. Τίτλος του πονήματος: «Το αμφιομοετερσεξουαλικόν συναμφότερον ως φαντασιακή κοινότητα ταυτοτήτων».

* (LGBTQQI2-S): Πρόκειται για τα αρχικά των λέξεων λέσμπιαν, γκέι, μπάι, κουίρ, κουέσπιονινγκ, ιντερσεξ, του-σπίριτενι. Μέχρι να τυπωθεί η εφημερίδα ενδέχεται να έχουν προστεθεί και άλλοι όροι.

Όπως γίνεται σε τέτοιες περιπτώσεις, τα ΜΜΕ έσπευσαν να προβάλουν διάφορους κανίβαλους, ως διαφωνούντες, για να παρουσιάσουν τα δύο στρατόπεδα όπως τα συμφέρει: προοδευτικοί και ταλιμπάν. Η είσοι με την παγκοσμιοποίηση ή είσοι με τους φασιότες. Έτσι διαφημίσαμε και το γελοίο πρωτοσέλιδο της Ελευθέρης Ώρας, που ενόχλησε τάχα τον κύριο Κοινοτή. Το σύστημα πάντα επιλέγει να προβάλλει τους αντιπάλους που το βολεύουν... Πριν την κρίση το κόλπο δούλεψε και όλοι έσπευδαν να διακηρύξουν τον προοδευτισμό τους. Σήμερα, όμως, που βγαίνει ο κάθε Τραμπ πλανητάρης, μήπως ήρθε ο καιρός να σταματήσουν οι «προοδευτικοί» να διαφημίζουν τους φασιότες και να αφήσουν να ακουστεί και κάποια διαφορετική φωνή;

Πάντως, η ευελιξία της κυβέρνησης στο να ψηφίζει απήφιστα τα ψηφιζόμενα είναι παροιμιώδης: Όταν οι μνημονιακοί της ΝΔ και του Πασόκ δεν θέλουν να ψηφίσουν μνημονιακά μέτρα, ο Τσίπρας τα ψηφίζει παρέα με τον αντημνημονιακό Καμμένο. Και όταν ο Καμμένος δεν θέλει να ψηφίσει τα πιο... προχώ νομοσχέδια, αναλαμβάνει το «προοδευτικό» μπλοκ των Πασοκοποιταμίσιων να βάλει πλάτη. Η Νέα Δημοκρατία δεν κατάφερε να στηρίξει τελικά το επίμαχο άρθρο - ο Κούλης έφτασε μέχρι τους εξωγήινους για να μπορέσει να βρει έναν λόγο να καταψηφίσει. Πάντως, με τέτοιες συμμαχίες δεξιά κι αριστερά, Πάνο και κάτω, ο Τσίπρας καταφέρνει να περνάει τα πάντα και να μένει αμετακίνητος... Όλοι τελικά σπεύδουν να τον στηρίξουν. Και μετά λένε ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχει κουλτούρα συνεργασιών!

Σύμφωνα με το τελευταίο κοτόπικ του ημικαλλιτεχνικού ρεπορτάζ, ο Κώστας Γαβράς ετοιμάζεται να σκηνοθετήσει ταινία για τον γνωστό αστέρα της οδού μπιζ Yanis Varoufakis - το βαρύ πυροβολικό των κεντροαριστερών εκσυγχρονιστών - οπαδών της παγκοσμιοποίησης στον αγώνα τους εναντίον των κεντροδεξιών εκσυγχρονιστών - οπαδών της παγκοσμιοποίησης. Η ταινία θα αφορά στους αγώνες του Yanis εναντίον του συντηρητικού ευρωπαϊκού κατεστημένου - πρόκειται δηλαδή για κωμωδία επιστημονικής φαντασίας. Μετά από απαίτηση του Yanis, τον ρόλο του Yanis θα αναλάβει ο ίδιος ο Yanis. Τα γυρίσματα θα γίνουν εξολοκλήρου στην Αίγινα και τα έσοδα από τα εισιτήρια θα διατεθούν για τις ανάγκες του κοινωνικού παντοπωλείου του Δήμου Βρυξελλών.

Μετά, λοιπόν, τον Γιωργάκη πρόεδρο της Σοσιαλιστικής Διεθνούς (κάθε εποχή έχει τον σοσιαλιστή που της αξίζει) και τον Τσίπρα ομιλητή στην κηδεία του Κάστρο (ο tempora o mores)

έχουμε και τον Βαρουφάκη σε ρόλο διεθνούς πολιτικού παράγοντα. Στο ευρωπαϊκό κόμμα που έφτιαξε, το Diem 25, έχει μαζέψει την αφρόκρεμα της ευρωπαϊκής διανόησης - μόνο ο Γιαν Φαμπρ λείπει. Αυτή η χώρα τελικά δεν σταματάει να δίνει τα φώτα της στον υπόλοιπο κόσμο. Μήπως να στέλναμε και τον Άδωνη στις ΗΠΑ, να αναλάβει τους νεοσυντηρητικούς του τι-πάρτι; Δηλαδή η Σάρα Πέιλιν που κυνήγαγε ελάφια στην Αλάσκα καλύτερη είναι; Μετά τον διαβόητο Milos Yiannopoulos, ο Τραμπ θα είχε και έναν δεύτερο σπουδαίο Έλληνα ευπατριδη στο επιτελείο του.

Πάντως η κεντροαριστερά, πανευρωπαϊκά έχει δεχτεί αρκετά εκλογικά χτυπήματα. Και μιας και η άσκηση πολιτικής δεν περιλαμβάνεται πλέον στο

ίζομπ νιεσκρίπτιον των υποψήφιων πολιτικών, τα κεντροαριστερά κόμματα επιλέγουν όλο και συχνότερα για ηγέτη τους διάφορα νεαρά γκόλντεν-μπόι με φωτογένεια, μήπως και ανακάμψουν τηλεοπτικά. Στην Ελλάδα, δυστυχώς, δεν έχουμε ούτε Μακρόν, ούτε Ρέντσι. Έχουμε Φώφη και Καμίνη. Μόνον ο Σταύρος διασώζεται από τη στυλιστική μετριότητα του χώρου. Η στήλη ελπίζει να εκλεγεί, ώστε να αποκτήσει και η δική μας κεντροαριστερά την τηλεπερσόνα που της αξίζει. Αλλωστε, χρειάζεται ένας τηλεπαρουσιαστής για πρόεδρος του Νεοπασόκ, μιας και η ελληνική βουλή μοιάζει όλο και περισσότερο με βραδυνή εκπομπή της Ανίτας Πάνια...

1917-2017

100 χρόνια απ' το 1917: Η Μικρασιατική Καταστροφή,

Η μοιραία συνέπεια της σοβιετικής επανάστασης για τον ελληνοισμό της Μικράς Ασίας και του Πόντου

Του Γιώργου Καραμπελιά

Η γραφειοκρατική σταλινική αντεπανάσταση, ως συνέχεια και ανατροπή εν πολλοίς μεγάλου μέρους των κατακτήσεων της ρωσικής επανάστασης (από τον Φλεβάρη έως τον Οκτώβρη), εγκαθίδρυσε ένα ολοκληρωτικό καθεστώς που ελάχιστα έχει να ζηλέψει από εκείνα των αντιπάλων του: Κατάλυση όλων των εργατικών δικαιωμάτων, δεσποτισμός και αφαίρεση όλων των ελευθεριών, ενίσχυση των εισοδηματικών ανισοτήτων, μαζική τρομοκρατία και στρατόπεδα συγκέντρωσης.

Εν τούτοις, η σοβιετική περίπτωση παρουσιάζει μια σημαντική ιδιομορφία, που τη διακρίνει ουσιαστικά από τον ιταλικό φασισμό και τον γερμανικό ναζισμό, διότι υπήρξε η μετεξέλιξη μιας αυθεντικής λαϊκής επανάστασης και μιας έκρηξης των δημοκρατικών ελευθεριών και χρειάστηκαν δέκα ολόκληρα χρόνια, μέχρι το 1927-1929, για να αναιρεθούν όλες οι κατακτήσεις αυτής της επανάστασης, καθώς μάλιστα το καθεστώς εμφανιζόταν ως αυθεντικός συνεχιστής της.

Εξάλλου, πολύ διαφορετική παραμένει η λειτουργία του στην παγκόσμια σκακιέρα, όπου ο σταλινισμός ως παγκόσμιο κομμουνιστικό κίνημα διεκδικεί την ανατροπή της παγκόσμιας ιμπεριαλιστικής τάξης και θα εμφανίζεται σε όλες τις καπιταλιστικές χώρες ως διεκδικητής των εργατικών και λαϊκών ελευθεριών. Ενώ, αντίθετα, τα φασιστικά και ναζιστικά κινήματα, σε όλη την Ευρώπη, θα διεκδικούν την περιτομή των ελευθεριών. Πρόκειται για μια διαφορά κεφαλαιώδους σημασίας, διότι υποχρέωνε τη σοβιετική γραφειοκρατία να φέρει τα ενδύματα του Μαρξ, της παρισινή Κομμούνιας και του Λένιν, και να έρχεται σε αντιπαράθεση με την παγκόσμια καπιταλιστική και ιμπεριαλιστική τάξη.

Η ίδια η ύπαρξη της ΕΣΣΔ, ως αντίπαλου πόλου στο διεθνές σύστημα, προκαλούσε αποσταθεροποιητικά φαινόμενα άσχετα με την εσωτερική πραγματικότητα του σοβιετικού καθεστώτος.

Επί πλέον, στον καθυστερημέ-

Η απόρριψη της Μικρασιατικής Εκστρατείας ως ιμπεριαλιστικής-επεκτατικής θα αποτελέσει την αφετηρία για την άρνηση του όποιου εθνικοαπελευθερωτικού πυρήνα της «Μεγάλης Ιδέας», που με τη σειρά της αποτελεί το σημείο κλειδί για τη διαμόρφωση της α-εθνικής ιδεολογίας του ελληνικού κομμουνιστικού κινήματος.

νο αποικιακό κόσμο, η Οκτωβριανή Επανάσταση, και η ύπαρξη της ΕΣΣΔ αποτέλεσαν έναν αποσταθεροποιητικό παράγοντα για την παγκόσμια ιμπεριαλιστική τάξη. Στην Κίνα, θα επισπεύσει κατά πολύ τις επαναστατικές εξελίξεις, ενώ, μετά τον Β' ΠΠ, η δημιουργία του «σοσιαλιστικού» στρατοπέδου θα ευνοήσει την ανεξαρτητοποίηση των χωρών του Τρίτου Κόσμου, ενισχύοντας τις δυνατότητές τους να αντισταθούν στις επεμβάσεις των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων. Στην Αίγυπτο, η σοβιετική παρέμβαση, το 1956, θα υποχρεώσει τους Αγγλογάλλους να ανακρούσουν πρύμναν, θα στηρίξει τη βιετναμέζικη επανάσταση, ενώ θα λειτουργήσει θετικά και στην περίπτωση

του αντιαποικιακού αγώνα της Κύπρου.

Αυτοί είναι οι λόγοι που καθιστούν τόσο δυσχερή τη συνολική αποτίμηση του σοβιετικού καθεστώτος και δεν επιτρέπουν να ταυτίζεται με τη ναζιστική Γερμανία, παρά τον ολοκληρωτικό χαρακτήρα του οικονομικού και πολιτικού καθεστώτος. Επί πλέον, ξεχνάμε τη συμπαρατάξη της Σοβιετικής Ένωσης με το παγκόσμιο αντιφασιστικό στρατόπεδο, η οποία προσέλαβε, απ' εαυτής, απελευθερωτικά χαρακτηριστικά. Εν πολλοίς, ο ρόλος της Σ. Ένωσης ως του «εκπροσώπου» του διεθνούς εργατικού κινήματος την οδήγησε στην αντιπαράθεση με τον φασιστικό και ναζιστικό ολοκληρωτισμό.

Στην Ελλάδα, ιδιαίτερα μετά την είσοδο της ΣΕ στον Πόλεμο, και κατά τη διάρκεια της Κατοχής, θα εμπνεύσει σε μεγάλο βαθμό τον ελληνικό αντιφασιστικό αγώνα και θα επιτρέψει να αρθεί η αντίφαση ανάμεσα στην α-εθνική ιδεολογία των Ελλήνων κομμουνιστών και την πραγματικότητα της γερμανο-ιταλικής κατοχής. Στη διάρκειά της, θα καταδειχθεί, όπως είχε συμβεί και στη Ρωσία του 1917, η υπεροχή των κομμουνιστών απέναντι στον ελληνικό ασισμό, ανίκανο να εκφράσει ένα οποιοδήποτε αυθεντικό και συνεκτικό εθνικοαπελευθερωτικό πρόταγμα. Οι κομμουνιστές, επικεφαλής του ΕΑΜ και του ΕΛΑΣ, θα πρωτοστατήσουν σ' αυ-

τόν τον αγώνα και θα μεταβληθούν σε μεγάλη πολιτική δύναμη, πυροδοτώντας μια κυριολεκτική επανάσταση στην ελληνική κοινωνία, αναβαθμίζοντας αποφασιστικά τον ρόλο των λαϊκών τάξεων, των γυναικών, των νέων, εδραιώνοντας την πεποίθηση της έλευσης μιας δικαιότερης κοινωνίας.

Οστόσο, η συμμετοχή και η πρωτοπορία στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα της Κατοχής με την επικουρία της ΣΕ δεν μπόρεσε να αναιρέσει μια αρνητική παράδοση απόρριψης της εθνικής ολοκλήρωσης που χαρακτήριζε τις εθνικές διεκδικήσεις ως, επεκτατικές, ή σοβινοτικές, και η οποία εν τέλει σφράγισε την ελληνική Αριστερά και στην Ελλάδα και στην Κύπρο.

Στο βαθμό μάλιστα που, σταδιακά, κατά τη μεταπολίτευση, ο αγωνιστικός απελευθερωτικός χαρακτήρας της Αριστεράς υποβαθμίζεται μέχρι εξαφάνισής, οι αρνητικές παράμετροι καθίστανται κυρίαρχες και η επίδραση της υπαρκτής Αριστεράς, τουλάχιστον από τη δεκαετία του 1990 και μετά, γίνεται κατ' εξοχήν αρνητική.

Ενάντια στην απελευθέρωση της Μ. Ασίας

Οι σημαντικότερες αρνητικές συνέπειες - κάποιες από τις οποίες και περιγράψαμε - δεν εμφανίζονται μετά την επικράτη-

ση του σταλινισμού πάνω στο νεαρό ελληνικό εργατικό κίνημα, αλλά εκκινούν, στην περίπτωσή μας, από τα αρχικά στάδια της ρωσικής επανάστασης και τη στάση των μπολσεβίκων απέναντι στις ελληνικές εθνικές διεκδικήσεις:

Η συμμαχία του Λένιν με τον Κεμάλ απέβη καθοριστική για τη σταθεροποίησή του το 1921, επιτρέποντάς του να συνάψει στη συνέχεια συμμαχίες και με τις δυτικές δυνάμεις. Στις 16 Μαρτίου 1921, υπεγράφη μια συνθήκη, εξαιρετικά ευνοϊκή για την Τουρκία, όχι μόνο έναντι των Ελλήνων, αλλά και έναντι των Αρμενίων, οι οποίοι κλήθηκαν «να υποστούν θυσίες για το συμφέρον του κομμουνισμού»! Τον Μάιο του 1921, έφθασε στην Άγκυρα ένα πρώτο «έμβασμα» 4 εκατομ. ρουβλίων που επέτρεψαν πληρωθούν οι ιταλικές προμήθειες όπλων, ενώ ακολούθησαν άλλα έξι εκατομ. και αποστολές όπλων και πολεμοφοδίων².

Αυτή η πολιτική των μπολσεβίκων σφράγισε αποφασιστικά και το ελληνικό σοσιαλιστικό κίνημα στο εσωτερικό του οποίου κυριάρχησε μια κατεχόμενη α-εθνική ψευδοδιεθνιστική γραμμή επιβεβλημένη από τη Ρωσία και την Κομμουνιστική Διεθνή. Ήταν τόσο μεγάλη η αίγλη και η απήχηση της πρώτης επιτυχημένης σοσιαλιστικής επανάστασης, ώστε εκείνες οι φωνές που, στο εσωτερικό του ελληνικού σοσιαλιστικού κινήματος, έβλεπαν τη σημασία του εθνικού ζητήματος πνίγηκαν κυριολεκτικά. Οι απόψεις του Ιθακήσιου Πλάτωνα Δρακούλη, του Πόντιου, Γεώργιου Σκληρού και του Κωνσταντινουπολίτη, Νίκου Γιαννιού³, θα εξαφανιστούν κυριολεκτικά κάτω από τη στήριξη που θα προσφέρει η Κ.Δ. στην τουλάχιστον α-εθνική **Φεντερασίων** της Θεσσαλονίκης και τους νεαρούς μπολσεβίκους του νεοσύστατου κομμουνιστικού κόμματος, το οποίο θα κάνει ό,τι μπορεί για να υπονομεύσει τη Μικρασιατική Εκστρατεία - ακόμα και με μια πρόσκαιρη εκλογική συμμαχία με το Λαϊκό Κόμμα.

Η απόρριψη της Μικρασιατικής Εκστρατείας ως ιμπεριαλιστικής-επεκτατικής θα αποτελέσει την αφετηρία για την άρνηση του όποιου εθνικοαπελευθερωτικού πυρήνα της «Μεγάλης Ιδέας», που με τη σειρά της αποτελεί

η Οκτωβριανή Επανάσταση, ο Στάλιν

το σημείο-κλειδί για τη διαμόρφωση της α-εθνικής ιδεολογίας του ελληνικού κομμουνιστικού κινήματος. Η καταδίκη του ελληνικού «μεγαλοϊδεατισμού» και η δαιμονοποίηση της Μικρασιατικής Εκστρατείας αποτελεί την αφετηρία του ελληνικού εθνομηδενισμού.

Η Σοβιετική Επανάσταση και ο «Μακεδονισμός»

Αμέσως μετά ή και ταυτόχρονα, η πολιτική της σοβιετικής ηγεσίας, της Κομμουνιστικής Διεθνούς (αλλά και της Κομινφόρμ μετά τον πόλεμο), θα επιβάλει μια ψευδο-διεθνιστική αντίληψη περί ελληνικού ιμπεριαλισμού και επεκτατισμού –εξαιτίας και της ανοικτά φιλοβουλγαρικής πολιτικής τους, με αφετηρία το Μακεδονικό Ζήτημα. Το ελληνικό κομμουνιστικό κόμμα ήταν ιδιαίτερα ασθενές και θεωρείτο αμελητέα ποσότητα ενώ θεωρείτο άμεσα εφικτή μια επανάσταση στη Βουλγαρία⁴, με τη συνεργασία των Βουλγάρων «Μακεδόνων», η οποία θα πυροδοτούσε μια γενικευμένη έκρηξη στο σύνολο των Βαλκανίων. Η σοβιετική ηγεσία στήριζε ανοικτά τον μακεδονισμό των Βουλγάρων αγροτιστών και κομμουνιστών – που με τον Μπλαγκόφ, τον Δημητρώφ, τον Κολάρωφ, πρωταγωνιστούσαν στο στερέωμα του διεθνούς κομμουνιστικού κινήματος. Στη μεταπολεμική περίοδο, κάτι ανάλογο θα συμβεί για ένα διάστημα με τον Τίτο, επίσης εμβληματική μορφή του διεθνούς κομμουνιστικού κινήματος, που επιδίωκε, με τη σύμφωνη γνώμη του Στάλιν και του Δημητρώφ, να ενώσει τα Βαλκάνια –και την ενιαία «Μακεδονία»– σε μια Σοσιαλιστική Βαλκανική Ομοσπονδία. Η Ελλάδα, λοιπόν, όχι μόνο δεν είχε ζητήματα

εθνικής ολοκλήρωσης, αλλά ήταν και «επεκτατική»!

Όταν αναφερόμαστε σε *επιβολή* της σχετικής αντίληψης της Κομμουνιστικής Διεθνούς, *κριτολεκτούμε*. Στο 5^ο Συνέδριο της Κομμουνιστικής Διεθνούς (ΚΔ, Μόσχα 17/6-8/7/1924), είχε ληφθεί η απόφαση «περί ενιαίας και ανεξάρτητης Μακεδονίας και Θράκης», απόφαση που είχαν αποδεχτεί οι αντιπρόσωποι του ελληνικού ΚΚ στο Συνέδριο, **Παντελής Πουλιόπουλος** και **Σεραφείμ Μάξιμος**, οι οποίοι και ανέλαβαν να τη μεταφέρουν στο ΣΕΚΕ-ΚΚΕ. Όμως, η τότε ηγεσία του κόμματος –ιδιαίτερα ο τότε γραμματέας, **Θωμάς Αποστολίδης**, καθώς και ο **Γιάννης Κορδάτος**– αντιδρούσε έντονα και «κωλυσιεργούσε», όπως άλλωστε και το γιουγκοσλαβικό ΚΚ, στην αποδοχή της γραμμής της «Βαλκανικής Κομμουνιστικής Ομοσπονδίας», που κυριαρχούνταν από τους Βουλγάρους. Έτσι, το Τρίτο Έκτακτο Συνέδριο του ΣΕΚΕ-ΚΚΕ (26/11-3/12 1924) συγκλήθηκε –μάλλον παρά τη θέληση της ηγεσίας του– από τον εκπρόσωπο της Κ.Δ., **Ντιμίτρι Μανουήλοκι** (ειδικό για τα βαλ-

κανικά θέματα).

Στη συζήτηση πάνω στο εθνικό ζήτημα, ο Αποστολίδης προσπάθησε μάταια να αποκρούσει τους Μανουήλοκι και Πουλιόπουλο, καταδεικνύοντας πως, με την εγκατάσταση των προσφύγων και την ανταλλαγή των πληθυσμών, έχει πάψει να υφίσταται «Μακεδονικό Ζήτημα» στην Ελλάδα και τελικώς υιοθετήθηκε το σύνθημα της «ενιαίας και ανεξάρτητης Μακεδονίας και της ενιαίας και ανεξάρτητης Θράκης», ενώ αντικαταστάθηκε ο Αποστολίδης, από τον «διεθνιστή» στη διάρκεια της Μικρασιατικής Εκστρατείας και «μακεδονιστή» Παντελή Πουλιόπουλο, μελλοντικό ηγέτη του ελληνικού τροτσικισμού⁵.

Έτσι, οι αντιπατριωτικές αντιλήψεις στο εσωτερικό της ελληνικής Αριστεράς μετά το 1974, θα επανεμφανιστούν και θα κυριαρχήσουν εκ νέου. Το ιδεολογικό σχήμα της «ιμπεριαλιστικής» Ελλάδας, κατ'εξοχήν της «ιμπεριαλιστικής» Μικρασιατικής Εκστρατείας, είχε ενσταλαχθεί βαθειά στην ελληνική αριστερή παράδοση –σε Ελλάδα και Κύπρο– και αποτελούσε το σταθερό υπόστρωμα του ελληνικού εθνομηδενισμού. Και μετά από ένα πατριωτικό ιντερλούδιο, που αρχίζει με την αντίσταση εναντίον των Γερμανών και θα συνεχιστεί με τον κυπριακό εθνοαπελευθερωτικό αγώνα, για να διαρκέσει μέχρι το 1964-65, ο εθνικός μηδενισμός θα αρχίσει και πάλι να ενισχύεται στο εσωτερικό του, ιδιαίτερα μετά το 1967-1974, για να γίνει κυρίαρχος κατά τον αρχόμενο 21^ο αιώνα.

* Απόσπασμα από το κείμενο του Γ. Καραμπελιά «Η Οκτωβριανή Επανάσταση και ο ελληνισμός» από το βιβλίο *100 χρόνια από την Οκτωβριανή Επανάσταση*, που κυκλοφορεί τον Νοέμβριο από τις Εναλλακτικές Εκδόσεις.

Οι αντιπατριωτικές αντιλήψεις στο εσωτερικό της ελληνικής Αριστεράς μετά το 1974, θα επανεμφανιστούν και θα κυριαρχήσουν εκ νέου.

Οι ευρωπαϊκές επαναστάσεις και η Ελλάδα

Αν μελετήσουμε την πορεία του ελληνικού έθνους για την απελευθέρωσή του, από τον τουρκικό, πρωτεύοντως, αλλά και τον φραγκικό ζυγό, από τον 18^ο αιώνα και μετά, θα διαπιστώσουμε μια εκπληκτική και συνάμα τραγική συνθήκη. Οι δύο μεγάλες επαναστάσεις της Ευρώπης, η γαλλική και η ρωσική, είχαν αρνητικές συνέπειες για τις ελληνικές εθνικές διεκδικήσεις.

Στην πρώτη περίπτωση, η γαλλική Επανάσταση προκάλεσε το τέλος του «Πολέμου των Τριών Ιμπεριών» – όταν δηλαδή η ρωσική και αυστρουγγρική αυτοκρατορία, μετά το 1788, είχαν επιχειρήσει να διαμελήσουν την οθωμανική Αυτοκρατορία, και να δημιουργήσουν ένα ελληνικό βασίλειο, αυτή διεσώθη τελικώς από τη... γαλλική Επανάσταση. Και αυτό διότι οδήγησε σε συσπείρωση των Ευρωπαίων ηγεμόνων εναντίον της (πρώτη η Αυστροουγγαρία αποχώρησε από τη συμμαχία και σύντομα ακολούθησε και η Ρωσία) και έσπρωξε αντίθετα τη Ρωσία, για πρώτη φορά στην ιστορία της, σε συμμαχία με τον σουλτάνο ενάντια στους Γάλλους. Ο Ρήγας Βελεστινλής θα προσπαθήσει να πείσει τον Ναπολέοντα να υποκαταστήσει αυτός τους Ρώσους ως δύναμη ανατροπής της οθωμανικής κυριαρχίας, και θα αποτύχει οικτρά. Και οι αντιφατικές συνέπειες της γαλλικής Επανάστασης θα φτάσουν πολύ μακριά. Από τη μία πλευρά θα πυροδοτήσουν ένα επαναστατικό-ανατρεπτικό πνεύμα σε όλη την Ευρώπη, και εν μέρει στην Ελλάδα, και από την άλλη, θα ενισχύσουν την Ιερά Συμμαχία και τη θεωρία της ακεραιότητας της οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Το αποτέλεσμα ήταν πως η Ρωσία θα κινηθεί ενάντια στους Οθωμανούς μόλις το 1827, αφού πρώτα η ελληνική Επανάσταση έπνεε τα φλόγια κάτω από τις οπλές των ιππέων του Ιμπραήμ.

Κατ'αναλογία, και με ακόμα πιο δραματικές συνέπειες, το ίδιο θα συμβεί με την Οκτωβριανή Επανάσταση. Από τη μια πλευρά, θα σώσει τον απειλούμενο με οριστική αποσύνθεση οθωμανισμό και, από την άλλη, θα πυροδοτήσει ένα κύμα επαναστατικού ενθουσιασμού στην Ευρώπη και την Ελλάδα.

Αυτή η αντιφατική σχέση της Ελλάδας και του ελληνικού κόσμου με τις δύο μεγάλες ευρωπαϊκές επαναστάσεις καταδεικνύει –εάν χρειάζονταν κάτι τέτοιο– την ελληνική ιδιαιτερότητα. Από τη μία πλευρά, συνδεδεμένη με τις ευρωπαϊκές εξελίξεις, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τη διάνοξη και τις εμπορικές ελίτ της χώρας, από την άλλη, σε μια ιδιότυπη αποικιακή σχέση με την οθωμανική αυτοκρατορία και τη Δύση ταυτόχρονα. Γεγονός που δεν της επέτρεψε εν τέλει να πραγματοποιήσει την εθνική της ολοκλήρωση.

1. Βλ. Α. Skacko, «Armenija: na predstyascej Konferenciji» (Η Αρμενία στην προκαταρκτική Συνδιάσκεψη), *Zisn nacional' nostej*, 6(104) 1921, σ. 2, πρῶτ. από τον Paul Dumont, *Κεμάλ, ο δημιουργός της νέας Τουρκίας*, Κούριερ Εκδοτική, Αθήνα 1998, σσ. 129, 230.

2. Paul Dumont, *Κεμάλ*, ό.π., σσ. 131, 132, 145, 146.

3. Βλ. Γ. Καραμπελιάς (επιμ.), *Η αριστερά και το ανατολικό ζήτημα* (Σκληρός, Γληνός, Δραγούμης), Εναλλακτικές Εκδόσεις, Αθήνα 1998· Παναγιώτης Νούτσος, *Νίκος Γιαννιός*, τυπωθήτω/Γιώργος Δαρδανός, Αθήνα 1997.

4. Βλ. σχετικά, Χέλμουτ Γκρούμπερ, *Επανάσταση στην Ευρώπη (1917-1923)*, Κομμούνια, Αθήνα 1985, Μέρος IV, «1923, Το τέλος της παγκόσμιας επανάστασης, ο Βουλγαρικός Ιούνης και ο Γερμανικός Οκτώβρης», σσ. 239-304· Joseph Rothschild, *The Communist Party of Bulgaria: Origins and Development 1883-1936*, Columbia UP, Νέα Υόρκη 1959.

5. Βλ. Αλέξανδρος Δάγκας, Γιώργος Λεοντιάδης, *Κομιντέρν και μακεδονικό ζήτημα, Το ελληνικό παρασκήνιο, 1924*, Επίκεντρο, Αθήνα 2008· «Τρίτο Έκτακτο Συνέδριο του ΣΕΚΕ(ΚΚΕ)» - *Πρακτικά*, Ιστορικό Τμήμα ΚΕ του ΚΚΕ.

Afd και «Τζαμάικα»

Πρόκειται για άλλη μια μεγαλοπρεπή «κυβίση» της «ανένδοις» στο μεταναστευτικό καγκελάρου Μέρκελ, ή ένας ελιγμός για να καταφέρει τελικά τη συγκρότηση του νέου –και μόνο δυνατού– κυβερνητικού συνασπισμού ετερόκλητων κομμάτων;

Το γεγονός πάντως ότι τα δύο συγκυβερνώσα αδελφά κόμματα Χριστιανοδημοκρατών (CDU) και Χριστιανοσοσιαλιστών (CSU) συμφωνούν πλέον, μέσα από περίπλοκους υπολογισμούς, στον «μαγικό αριθμό» 200.000 ως ανώτατο όριο για τους μετανάστες που θα δέχεται επισίως η Γερμανία, αποτελεί επιτυχία του κόμματος Εναλλακτική για τη Γερμανία (AfD). Η Μέρκελ, **εκούσα-άκουσα**, αποδέχτηκε την άποψη των Βαυαρών συνειταίρων της, που εδώ και δύο χρόνια επιδίωκαν μια τέτοια απόφαση για να «προστατέψουν τη δεξιά τους πλευρά» από το AfD.

Το ερώτημα είναι ποιο ρεπουσάρισμα αυτής της απόφασης θα ζητήσουν οι Πράσινοι, που εκθειάζουν την άνευ όρων πολιτική των ανοιχτών συνόρων για να συμμετάσχουν στην επιδιωκόμενη συγκυβέρνηση «Τζαμάικα» (CDU/CSU-FDP-Πράσινοι). Η αριστερή πτέρυγα των Πρασίνων, με πρώτο τον Γιούργκεν Τριτίν, τον πολιτικό που το 2013 απέτρεψε τη συγκυβέρνηση Χριστιανοδημοκρατών – Πρασίνων, απορρίπτουν ασυζητητί το ενδεχόμενο του ανώτατου ορίου. Είναι σαφές πάντως ότι η πρωτοφανής δυσκολία σχηματισμού συγκυβέρνησης ετερόκλητων πολιτικών δυνάμεων, ως μοναδικής εναλλακτικής λύσης στη Γερμανία, είναι και αυτό αποτέλεσμα της εκλογικής επιτυχίας του AfD, που άλλαξε το παραδοσιακό κομματικό τοπίο της Γερμανίας κερδίζοντας το 12,6% των ψήφων (5,9 εκατομμύρια ψηφοφόροι).

Του Βασίλη Στοϊλόπουλου

Μετά το πρόσφατο εκλογικό σοκ στη Γερμανία και ο πλέον ανυποψίαστος πολίτης αντιλαμβάνεται ότι στις υπάρχουσες κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες και στα πολλή «ελλείμματα» της πολιτικής προστέθηκε και κάτι ακόμη: Το πωλιτικό και δυσεπίλυτο μεταναστευτικό ζήτημα, το οποίο όχι μόνο καθορίζει εκλογικά αποτελέσματα, αλλά και προκαλεί εσωτερικές τριβές και ρήγματα σε όσα παραδοσιακά κόμματα δεν εμφανίζουν κοινωνική και πολιτισμική ομοιογένεια, ακόμη και όταν έχουν σαφή ιδεολογικά χαρακτηριστικά.

Ο μετεκλογικός αναβρασμός στη γερμανική Αριστερά (die Linke), η οποία στις πρόσφατες εκλογές κατέλαβε το «θετικό» 9,2% των ψήφων, αλλά μόνο την τέταρτη θέση στο γερμανικό κοινοβούλιο, αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα. Μπορεί συνολικά να κέρδισε περίπου 400 χιλιάδες ψήφους παραπάνω σε σχέση με τις εκλογές του 2013 (+ 0,6%), όμως έχασε 400 χιλιάδες ψήφους προς το ακροδεξιό κόμμα «Εναλλακτική για τη Γερμανία» (AfD), που είχε σπρώξει το μεταναστευτικό πολύ ψηλά στην προεκλογική ατζέντα. Έτσι, η Αριστερά δεν έχασε μόνο τον ρόλο της αξιωματικής αντιπολίτευσης, που κατείχε μέχρι τώρα, αλλά μείωσε και την επιρροή της σε παραδοσιακά της εκλογικά ακροατήρια (εργάτες, άνεργοι, κ.λπ.), ενώ στην Ανατολική Γερμανία έπαψε πλέον να είναι το «εναλλακτικό, λαϊκό» κόμμα. Στους ανέργους, η Αριστερά έλαβε μόνο 11%, ενώ το AfD με 22% ήρθε δεύτερο, μετά το SPD (23%). Στους εργατές το AfD ήρθε δεύτερο με 21%, πίσω από το Χριστιανοδημοκρατικό (25%), ενώ η Αριστερά καταποντίστηκε στο 10%. Ακόμα και στα μέλη των συνδικάτων, όπου το AfD έλαβε το 15%, η Αριστερά περιορίστηκε στο απογοητευτικό 12% (πρώτο το SPD με 29%). Η ευρωπαϊκή εμπειρία των τελευταίων ετών υποδηλώνει πλέον ότι όταν τα χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα δεν αισθάνονται να εκπροσωπούνται από την Αριστερά ή τη σοσιαλδημοκρατία, τότε τα στρώματα αυτά στρέφονται όλο και περισσότερο προς τη Δεξιά και κυρίως προς την ακροδεξιά. Το παράδειγμα της γειτονικής Αυστρίας, όπου τα εργατικά στρώματα σε ποσοστό 70% ψηφίζουν το ακροδεξιό FPÖ, είναι ενδεικτικό.

Και εδώ ακριβώς εντοπίζεται το στρατηγικό πρόβλημα της γερμανικής Αριστεράς, που παραδοσιακά, εκτός από κόμμα της διαμαρτυρίας, ήταν και η επιλογή μεγάλου μέρους των αδύναμων κοινωνικών τάξεων. Στις σημερινές συνθήκες, οι όποιες ελπίδες συμμετοχής σε ομοσπονδιακό κυβερνητικό συνασπισμό μοιάζει πλέον με όνειρο θερινής νυχτός. Οι «αντιγερμανικές», «κοσμοπολίτικες» και «διατλαντικές» πολιτικές της αλλά πρωτίστως η απα-

Το μεταναστευτικό και η κρίση της γερμανικής Αριστεράς

Η εσωκομματική θύελλα του Linke

ράβιατη πολυπολιτισμική θέση των ανοιχτών συνόρων διευρύνουν το χάσμα από τους κλασικούς ψηφοφόρους του, που είναι αυτοί που θίγονται περισσότερο από το μεταναστευτικό και επισφραγίζουν το σχίσμα που παρατηρείται εδώ και μερικά χρόνια ανάμεσα στο κομμουνιστικογενές κομματικό κονκλάβιο και στις δύο χαρισματικές προσωπικότητες της Αριστεράς, **Σάρα Βάγκενκνεχτ** και **Όσκαρ Λαφοντέν**. Δύο «μιστά» για τον κομματικό μηχανισμό στελέχων, που μπορεί στο μεταναστευτικό να είναι μειοψηφία στο κόμμα, αλλά αποτελούν τον μαγνήτη για τους ψηφοφόρους της Αριστεράς και σημείο αναφοράς στα πολιτικά τοκ σόου. Σχίσμα, που το βράδυ των εκλογικών αποτελεσμάτων

έγινε σε όλους εμφανές, με τη επικριτική προς την ηγεσία του κόμματος δήλωση του Λαφοντέν για την αποτυχημένη πολιτική της στο προσφυγικό ζήτημα: «Ένα αριστερό κόμμα δεν επιτρέπεται, όταν βοηθά ανθρώπους που κινδυνεύουν, να θέσει το αξίωμα της κοινωνικής δικαιοσύνης εκτός ισχύος», εκτιμώντας ότι ο έλεγχος των μεταναστευτικών ροών αποτελεί «τη βάση της κρατικής έννομης τάξης». Η αναμενόμενη νεοφιλελεύθερη κυβέρνηση «Τζαμάικα» και η πιθανή αναγέννηση των σοσιαλδημοκρατών στα έδρανα της αντιπολίτευσης είναι η ευκαιρία που βλέπουν Λαφοντέν και Βάγκενκνεχτ επιτέλους η Αριστερά της «Refugees-Welcome» κουλτούρας να ξεπεράσει τις «παιδικές της ασθένειες» και στο μεταναστευτικό, μήπως και υπάρξει προοπτική μελλοντικής διακυβέρνησης.

Η απάντηση στους δύο «λαϊκιστές της Αριστεράς» ήρθε λίγες ώρες αργότερα από τον επίσης χαρισματικό Γκρέγκορ Γκίζου, στο πλαίσιο της κομματικής γραμμής «το άσυλο δεν έχει ανώτατα όρια»: «Θα ήταν το τέλος μας σαν αριστερό κόμμα αν ακολουθούσαμε την πολιτική των Βάγκενκνεχτ-Λαφοντέν». Η εσωτερική κρίση της Αριστεράς επισφραγίστηκε λίγες μέρες αργότερα από την συμπρόεδρο του κόμματος Κάτια Κίπινγκ: «Όποιος στο μεταναστευτικό ζήτημα παίρνει τον δεξιό δρόμο, διακινδυνεύει την αξιοπιστία της Αριστεράς (...) Θα ήταν καταστροφικό αν η Αριστερά στη μεταναστευτική πολιτική προσπαθούσε να γίνει η CSU της Ανατολικής Γερμανίας». Επακολούθησαν μέρες σιωπής για το φλέγον θέμα, που μοιάζει σαν τη σιωπή πριν τη θύελλα. Προς το παρόν, όλοι αναμένουν τις αυριανές εκλογές στην Κάτω Σαξωνία, πριν βγουν τα μαχαίρια μετά από ακόμα μία εκλογική ήττα.

Η Αριστερά δεν έχασε μόνο το ρόλο της αξιωματικής αντιπολίτευσης, που κατείχε μέχρι τώρα, αλλά μείωσε και την επιρροή της σε παραδοσιακά της εκλογικά ακροατήρια (εργάτες, άνεργοι, κλπ), ενώ στην Ανατολική Γερμανία έπαψε πλέον να είναι το «εναλλακτικό, λαϊκό» κόμμα.

Ο ισπανικός εμφύλιος πόλεμος σε νέα εκδοχή

Για το δημοψήφισμα στην Καταλονία

Του Πέπε Εσκομπάρ

Πείτε το θέατρο του παραλόγου με θανατηφόρο σενάριο. Έπειτα από πιέσεις που εκδηλώθηκαν από όλες τις πλευρές, ακόμα και από τον Ντόναλντ Τραμπ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου – στο βαρυσήμαντο ραντεβού του με την ιστορία, ο Κάρλς Πουιτοντερόν, πρόεδρος της Καταλονίας, εμφανίστηκε προτάσσοντας μια ακροβατική διαλεκτική. Εξέδωσε μια μη δεσμευτική/δεσμευτική μονομερή κήρυξη της ανεξαρτησίας από την Ισπανία. Αυτό που ανακοινώθηκε, ανεστάλη αμέσως. Η Δημοκρατία της Καταλονίας έζησε για έξι δευτερόλεπτα.

Η επιδέξια πολιτική μανούβρα προκάλεσε σύγχυση στη Μαδρίτη. Ο πρωθυπουργός Μαριάννο Ραχόι, γνωστός και ως νανο-Φράνκο, εξέδωσε ένα τηλεσίγγραφο: Έχετε πέντε ημέρες για να πείτε αν έχετε κηρύξει την ανεξαρτησία σας ή όχι.

Ανεξάρτητα από την απάντηση. Μια σαρωτική ανταπάντηση της Μαδρίτης παραμένει στην αιζέντα. Το άρθρο 155 του Συντάγματος, που επιτρέπει την αναστολή λειτουργίας της καταλανικής κυβέρνησης και του κοινοβουλίου από 6 μέχρι 12 μήνες.

Ωστόσο, κάτι τέτοιο μπορεί να κυοφορεί εξελίξεις. Μια σταδιακή ενεργοποίηση του άρθρου 155, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι το παράθυρο για διαπραγματεύσεις έχει παραμείνει ανοιχτό, θα μπορούσε να οδηγήσει σε μια αναθεώρηση του ισπανικού Συντάγματος μέσα σε έξι μήνες. Ωστόσο, η Μαδρίτη χρειάζεται την Καταλονία για να επιτύχει κάτι τέτοιο. Έτσι, εν τέλει, ο Πουιτοντερόν θα πρέπει να αρνηθεί αρχικώς την ανεξαρτησία, για να αρχίσει να δουλεύει ο μύλος των εξελίξεων.

Κάτι τέτοιο είναι πιο πολύπλοκο απ' ό,τι φαίνεται. Η καταλανική άκρα αριστερά, μέχρι το τελευταίο λεπτό προσπαθούσε να πείσει τον Πουιτοντερόν να κηρύξει αμέσως την ανεξαρτησία της Καταλονίας. Την ίδια στιγμή, αυτά τα έξι δευτερόλεπτα είχαν εξοργίσει τους «ενωτικούς» της Καταλονίας. Οι πιο ήπιοι μεταξύ αυτών, θα ήθελαν να υπάρχει κάποια αμυδρή υποψία φτώχης στο τέλος του τούνελ.

Το πρόβλημα είναι ότι, ακόμα

Η Ισπανία έχει ήδη ραγίσει –και δεν υπάρχει δρόμος επιστροφής.

και αν δουλέψουν οι παρασκηνιακές διαπραγματεύσεις με ικανοποιητικό τρόπο, η στρατηγική της Μαδρίτης στοχεύει στο να προκαλέσει ένα ρήγμα στην αποσχιστική συμμαχία. Να προκαλέσει μια διάσπαση στο εσωτερικό της Καταλονίας, ώστε να αποτραπεί η διάλυση της Ισπανίας. Μέχρι στιγμής αυτή η διάσπαση έχει αποτραπεί από την πρωτοβουλία ορισμένων μελών του ισπανικού κοινοβουλίου να υπογράψουν μια δήλωση υποστήριξης της ακόμα ανύπαρκτης δημοκρατίας.

Πετάξτε αυτό το Σύνταγμα

Ο πρόεδρος της περιφέρειας της Κανταβρίας, Μιγκέλ Ανχελ Ρεβίγια, τα λέει πολύ καλά: Αυτός που φταίει είναι ο Ραχόι. Ο Ρεβίγια υποστηρίζει ότι, «σήμερα, το 50% των Καταλανών θέλουν να αποσχιστούν από την Ισπανία. Τέσσερα χρόνια πριν, δεν υπήρχε περίπτωση να συμβεί κάτι τέτοιο». Σημειώνει ότι «μια καταλανική Χάρτα, που έγινε από κοινού αποδεκτή από τους Καταλανούς και το ισπανικό κοινοβούλιο –ακυρώθηκε από το συνταγματικό δικαστήριο, κι έτσι η ψυχραιμία χάθηκε. Η Χάρτα αυτή δεν προέβλεπε ανεξαρτησία, ήταν μια συμφωνία που προέβλεπε αμοιβαίες υποχρεώσεις».

Έτσι, η απροθυμία της ισπανικής κυβέρνησης να έρθει σε διαπραγματεύσεις, σύμφωνα με τον

Ρεβίγια, ήταν το στοιχείο που οδήγησε στο παρόν αδιέξοδο. Για να μην αναρωπιέσει γιατί, ο Ραχόι συμβουλευέται για το ζήτημα τον πρώην πρωθυπουργό Χοσέ Μαρία Αθνάρ.

Η ολοκληρωτικά ανηδραστική κυβέρνηση, που βρίσκεται στην εξουσία της Μαδρίτης, θα μπορούσε να είχε απενεργοποιήσει τη βόμβα του δημοψηφίσματος πολύ πριν αυτό διεξαχθεί, κινητοποιώντας μερίδες της εργατικής τάξης στην Καταλονία, της οποίας η μητρική γλώσσα είναι τα ισπανικά, και όχι τα καταλανικά. Ένα μεγάλο κομμάτι της θεωρεί ότι το ζήτημα της ανεξαρτησίας δεν είναι τίποτα πέρα από έναν «πόλεμο των ελίτ».

Ωστόσο, η Μαδρίτη εναγκαλίστηκε τις μεθόδους του Φράνκο. Ο βασιλιάς Φίλιππος ΣΤ΄ είχε μια ευκαιρία να αποκαταστήσει την ψυχραιμία και να κρατήσει ξανά ενωμένο το έθνος: διάλεξε να παίξει τον ρόλο του «αδιάλλακτου υπηρεσίας». Οι «ηγέτες» της Ε.Ε. περιορίστηκαν στις κοινοτοπίες, όπως ο αγαπημένος των Ρότσιλντ, Εμμανουέλ Μακρόν, που παπαγάλιζε το «βαθύ όραμά» του για μια ενωμένη Ευρώπη ή η Άγκελα Μέρκελ, που σε αυτήν την περίπτωση παραιτήθηκε από τον ρόλο της Πανευρωπαϊκής Σοφού. Στο κάτω κάτω της γραφής, η Καταλονία δεν είναι Κριμαία.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, χάνο-

ντας και τα τελευταία ψήγματα αξιοπιστίας που διέθετε, αγνόησε τις δικές τις «θεμελιώδεις αξίες»: τα δικαιώματα των μειονοτήτων που προβλέπονται στο άρθρο 2 της ιδρυτικής συνθήκης της Ε.Ε., καθώς και του άρθρου 21 της Χάρτας των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

Οι Ποδέμος εμφανίστηκαν προσφάτως με κάποιες καλές ιδέες για να «σώσουν την Ισπανική Δημοκρατία». (Ο συγγραφέας αναφέρεται στο «συνέδριο της Σαραγόσας», το οποίο διοργάνωσαν από κοινού με διάφορα ριζοσπαστικά κόμματα των περιφερειών της Βασκονίας, της Γαλικίας, των Πυρηνναίων, καθώς και της Καταλονίας, καλώντας στην αποκατάσταση της ενότητας του ισπανικού κράτους μέσα από μια εκ βάθρων συνταγματική μεταρρύθμισή του, που περιλαμβάνει την κατάργηση της βασιλείας, την αναγνώριση του πολυεθνικού του χαρακτήρα κ.ο.κ.).

Ωστόσο, μόνο ένας δρόμος φαίνεται να υπηρετεί τη λογική.

1. Ανατροπή της αδιάλλακτης, νανοφρανκιστικής κυβέρνησης, που δεν επιθυμεί κανέναν διάλογο. Μια προοπτική μάλλον ανέφικτη για ένα έθνος τόσο βαθιά συντηρητικό όσο είναι οι Ισπανοί.

2. Να εξηγήσει κάποιος σε όλους στην Καταλονία, και κυρίως στις διαφορετικές μερίδες της εργατικής τάξης, τι σημαίνει στην πράξη η ανεξαρτησία – κάτι που οι παρό-

ντες ηγέτες στην Καταλονία δεν είναι σε θέση να κάνουν. Μια από τις πλουσιότερες περιφέρειες της Ευρώπης θα παραμείνει στην Ε.Ε. ή όχι; Θα συναλλάσσεται σε ποιό νόμισμα; Τι στρατό θα διαθέτει; Θα είναι σε θέση να κανονίσει τις σχέσεις της με ένα εχθρικό γειτονικό κράτος όπως είναι η Ισπανία, δίχως η Γαλλία να την αναγνωρίσει;

3. Έναρξη μιας διαδικασίας πανεθνικού συνταγματικού διαλόγου προκειμένου να μεταρρυθμιστεί το Σύνταγμα του 1978 σε μια σύγχρονη, ομοσπονδιακή εκδοχή, που να προβλέπει περισσότερες συναυνομιρίες μεταξύ των περιοχών, αναγνωρίζοντας τις ανησυχίες του 25% των πιο σκληρών υπερασπιστών της καταλανικής ανεξαρτησίας.

Τίποτα από αυτά δεν βρίσκεται σήμερα στην αιζέντα και γι' αυτό, απ' ό,τι φαίνεται, η εξέλιξη της πραγματικής τραγωδίας βρίσκεται ακόμα στο αρχικό της στάδιο. Η Ισπανία έχει ήδη ραγίσει –και δεν υπάρχει δρόμος επιστροφής.

Υ.Γ. Ρήξης

Πέραν αυτών, αξίζει να αναφέρουμε για το καταλανικό, δύο στοιχεία που το άρθρο παραλείπει, ότι βασικός λόγος για την μεταστροφή του προέδρου της Καταλονίας ήταν οι πιέσεις του επιχειρηματικού κόσμου –ήδη μεγάλες καταλανικές τράπεζες όπως οι Caixa Bank και Banco Sabadell μετέφεραν τις έδρες τους σε άλλες ισπανικές πόλεις.

Επίσης, αίσθηση έχει κάνει η στάση του Σοσιαλιστικού Κόμματος (PSOE), το οποίο, αν και παραδοσιακά υπέρ της αναγνώρισης του πολυεθνικού χαρακτήρα της Ισπανίας, κατά τη διάρκεια της κρίσης θα ευθυγραμμιστεί με την κυβέρνηση Ραχόι. Αξίζει ως προς αυτό να αναφέρουμε, ότι το μεγαλύτερο μέρος της ραγδαίως συρρικνούμενης εκλογικής τους βάσης βρίσκεται στην Ανδαλουσία, που είναι γνωστή για τα αντικαταλανικά αισθήματα του πληθυσμού της. Δεν είναι τυχαίο ότι οι δύο ιστορικές προσωπικότητες του κόμματος, ο Φελίπε Γκονζάλες και ο Αλφόνσο Γκέρα, που προέρχονται και οι δυο από εκεί, άσκησαν δριμυία κριτική στον Ραχόι καταγγέλλοντάς τον για... «μετριότητα» (!)...

<http://www.atimes.com/article/spanish-civil-war-revisited/>

Υεμένη: Μια χώρα μεταξύ γενοκτονίας και λιμού

Συνέντευξη του Γιάγια Μοχάμεντ Αμπντάθα Σάλεχ στον Κώστα Γεώργια για τη Ρήξη

Συναντήσαμε τον Γιάγια Σάλεχ στο χώρο πολιτικής και πολιτισμού «Ρήγας Βελεστινλής». Ο Γιάγια Σάλεχ είχε τον βαθμό του στρατηγού και υπήρξε επικεφαλής του σώματος «Κεντρική Οργάνωση Ασφάλειας της Υεμένης» μέχρι και το 2012. Σήμερα, είναι πρόεδρος του Φόρουμ για την Πρόοδο και την Ανάπτυξη αλλά και της Οργάνωσης Καναάν για την Παλαιστίνη. Κύριο θέμα της συζήτησής μας ήταν η κατάσταση στην Υεμένη και η ανύπαρκτη αντίδραση της παγκόσμιας κοινότητας σε μια εν εξελίξει ανθρωπιστική κρίση.

Η Υεμένη είναι μια χώρα 28 εκατομμυρίων κατοίκων περίπου, βρίσκεται στον νότο της αραβικής χερσονήσου. Από αρχαιοτάτων χρόνων έχει υπάρξει κύριος εμπορικός δρόμος και η στρατηγική της σημασία την έχει κάνει να βρίσκεται πάντα στο επίκεντρο των αντιπαράθεσεων. Είναι η φτωχότερη χώρα της Μέσης Ανατολής. Το μεριδίό της στην παγκόσμια παραγωγή πετρελαίου είναι μόλις 0,2%. Ωστόσο, η στρατηγική της σημασία έγκειται στο ότι σε αυτήν ανήκει το Μπαρμπ Ελ Μάντεμπ, που αποτελεί το τέταρτο σε κλίμακα σημείο διέλευσης πλοίων παγκοσμίως. Από το πέρασμα αυτό περνούν καθημερινά 3,5 εκατομμύρια βαρέλια πετρελαίο. Επίσης, η στρατηγική της σημασία είναι προφανής και από το γεγονός ότι οι Αμερικάνοι ζήτησαν από την κυβέρνηση της Υεμένης να δημιουργήσουν μια στρατιωτική βάση, περίπου στο ίδιο σημείο που κάποιες δεκαετίες πριν βρισκόταν μια στρατιωτική βάση των Σοβιετικών. Η απάντηση της υεμενικής κυβέρνησης στους Αμερικάνους ήταν αρνητική.

Ρωτήσαμε τον Γιάγια Σάλεχ για την υφιστάμενη κατάσταση στην Υεμένη. «Αυτή τη στιγμή», μας είπε, «η επίθεση της Σαουδικής Αραβίας στη χώρα μου έχει ως αποτέλεσμα έως σήμερα 10.000 νεκρούς. 3,5 εκατομμύρια είναι αυτοί που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους λόγω των ανηλεών βομβαρδισμών των Σαουδάρων και των συμμάχων τους. Εδώ θέλω να επισημάνω ότι οι Σαουδάραβες καταστρέφουν όλες τις υποδομές, λέγοντας ότι στοχεύουν στρατιωτικούς στόχους των Χούθι. Αυτό δεν είναι αλήθεια, πρόσφατα βομβάρδισαν 25 «στρατιωτικούς στόχους». Στην πραγματικότητα βομβάρδισαν οχο-

Στην Υεμένη, διάφορες χώρες έχουν την δική τους αιζέντα και υποστηρίζουν διαφορετικές φατρίες. Χρησιμοποιούν την Αλ Κάιντα μόνο για να κάνει την βρώμικη δουλειά, παράδειγμα όταν θέλουν να δολοφονήσουν κάποιον. Η Αλ Κάιντα στελεχώνεται από Υεμενίτες, Σαουδάραβες, και κάποιους Αφρικανούς.

λεία, νοσοκομεία, γάμους, κηδείες. Τα ίδια τα Ηνωμένα Έθνη δηλώνουν ότι τον περασμένο χρόνο βομβάρδισαν 38 σχολεία και νοσοκομεία».

Πράγματι, έχουν υπάρξει δημοσιεύσεις για τα κρούσματα χολέρας στη χώρα, αυτό σχετίζεται με τον βομβαρδισμό των υποδομών;

Το κυριότερο πρόβλημα είναι ότι κατέστρεψαν τις υποδομές στην

υγεία και γι' αυτό τώρα έχουμε επιδημίες, κυρίως χολέρας. 500.000 είναι τα κρούσματα χολέρας και έως σήμερα 2.000 άτομα, κυρίως παιδιά, έχουν πεθάνει από αυτή. Ωστόσο η ανθρωπιστική κρίση δεν σταματάει εδώ. Σε 15 με 17 εκατομμύρια είναι οι άνθρωποι που υποσιτίζονται, ενώ πέντε εκατομμύρια είναι οι άνθρωποι που διαβιούν σε συνθήκες πείνας.

«Και όλα αυτά γιατί η τακτική των Σαουδάρων και των συμμάχων τους φαίνεται να μην έχει αποτέλεσμα. Έτσι σήμερα βρίσκονται μπροστά σε ένα αδιέξοδο...»

Οι διάφορες φατρίες που πήγαν στους Σαουδάραβες, τους έλεγαν ότι σε 45 ημέρες θα έχουμε τελειώσει με αυτούς (εννοεί τους Χούθι και τους συμμάχους τους). Όλοι θα τους καλωσόριζαν, οι Σαουδάραβες θα έσωζαν τη χώρα, και όλοι θα τους ήταν ευγνώμονες για την «αγαθοεργία» τους. Δυσόμοια χρόνια μετά, η σθεναρή αντίσταση της κυβέρνησής μας και του λαού (εννοεί της κυβέρνησης Σάλεχ που συνιστά έναν συνασπισμό των Χούθι μαζί με άλλες μερίδες και κόμματα της Υεμένης) έχει οδηγήσει σε αδιέξοδο τη στρατηγική των Σαουδάρων...

«Είναι γεγονός ότι στην Υεμένη, πολλοί είναι αυτοί που προσάθισαν να την κατακτήσουν αλλά όλοι απέτυχαν. Η Υεμένη έχει ένα ιστορικό σκληρών αγώνων για την ανεξαρτησία...»

Οι Σαουδάραβες προσπάθησαν με τον αποκλεισμό και την καταστροφή

των υποδομών να στρέψουν τον κόσμο εναντίον των μαχητών. Οι επιχειρήσεις εναντίον αθώων πολιτών λυπολογίζεται ότι φέτος έχουν λάβει χώρα τουλάχιστον 5.000 αεροπορικές επιδρομές κατά της Υεμένης, στόχο έχουν να κάψουν το ηθικό του πληθυσμού, να τους κάνουν να φύγουν. Οι Υεμενίτες δεν φεύγουν, δεν είναι σαν τους Σύρους. Μην αφήνεις τη χώρα σου, γιατί μπορεί να μην την ξαναβρείς.

Σήμερα βλέπουμε ότι η αντίσταση του κόσμου έχει δημιουργήσει μια νέα κατάσταση. Την προηγούμενη χρονιά κανένας δεν έλεγε τίποτα για την Υεμένη, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης δεν αναφέρονταν σε αυτή. Αλλά φέτος πολλές οργανώσεις, αλλά και τα Ηνωμένα Έθνη, άρχισαν να παρεμβαίνουν (πρόσφατα πήραν την απόφαση να στείλουν μια επιτροπή εκεί να διερευνήσει τις ευθύνες για την ανθρωπιστική κρίση και για τυχόν εγκλήματα πολέμου) κάποια μέσα μαζικής ενημέρωσης άρχισαν δειλά-δειλά να μιλάνε για την κατάσταση στην χώρα».

Σήμερα οι Σαουδάραβες βρίσκονται σε αδιέξοδο. Τι θεωρείτε ότι μπορούν να κάνουν για να ξεφύγουν από το αδιέξοδο που οι ίδιοι διαμόρφωσαν; Η θα επιμείνουν στο να καταλάβουν το σύνολο της Υεμένης;

«Δεν θέλουν να καταλάβουν την Υεμένη. Θέλουν να έχουν μια δική τους κυβέρνηση, μια κυβέρνηση υποχείριο, ανδρείκελο. Πιθανόν θα προσπαθήσουν να χωρίσουν την Υεμένη σε βόρεια και νότια. Μπορεί

επίσης να προσπαθήσουν να έχουν κατοχή στην περιοχή Χαντραμούτ, στο μέσον της Υεμένης, εκεί θέλουν να φτιάξουν ένα υδάτινο κανάλι, γιατί, επειδή το πετρέλαιο είναι στα ανατολικά της Σαουδικής Αραβίας, θα το μεταφέρουν χωρίς να περνάει από τον Περσικό. Επιπλέον η περιοχή είναι αραιοκατοικημένη, άρα πιο εύκολα ελεγχόμενη, ενώ από εκεί κατάνονται και πολλοί πλούσιοι Σαουδάραβες.

Και αναφορικά με την Αλ Κάιντα, ποιος είναι ο ρόλος της στην Υεμένη, είναι ισχυρή, από ποιους στελεχώνεται;

Από ποιους ελέγχεται η Αλ Κάιντα; Για παράδειγμα, τον Απρίλιο του 2015, εισέβαλαν στην Αλ Μουκάλα. Έλεγχαν την Αλ Μουκάλα και άρχισαν να σφάζουν τους ανθρώπους που δεν προσεύχονταν, που έπιναν ή κάπνιζαν.

Τον Απρίλιο του 2016, με ένα τηλεφώνημα ότι τα Εμιράτα θα καταλάβουν την περιοχή, η Αλ Κάιντα αποσύρθηκε, χωρίς να ριχτεί ούτε μια σφαίρα.

Στην Υεμένη, διάφορες χώρες έχουν τη δική τους αιζέντα και υποστηρίζουν διαφορετικές φατρίες. Χρησιμοποιούν την Αλ Κάιντα μόνο για να κάνει τη βρώμικη δουλειά, παράδειγμα όταν θέλουν να δολοφονήσουν κάποιον. Η Αλ Κάιντα στελεχώνεται από Υεμενίτες, Σαουδάραβες και κάποιους Αφρικανούς.

Αυτό που ζητάμε είναι όλο και περισσότεροι άνθρωποι να γνωρίσουν την κατάσταση στην Υεμένη, η διεθνής κοινότητα πρέπει να παρέμβει για να σταματήσει αυτή η σφαγή αθώων πολιτών, η ανθρωπιστική κρίση, που όπως τα ίδια τα Ηνωμένα Έθνη δηλώνουν, είναι η μεγαλύτερη ανθρωπιστική καταστροφή των τελευταίων δεκαετιών. Με τη βοήθεια όλων μπορούμε να σταματήσουμε την επίθεση ενάντια στη χώρα μου.

Καταστρέφουν τον πλανήτη οι καλλιέργειες ζωοτροφών

Εκθεση της WWF αποκαλύπτει πως το 60% της απώλειας της βιοποικιλότητας οφείλεται στην κατανάλωση κρέατος, που προκαλεί τεράστια πίεση στους πόρους της Γης. Γιατί η εργοστασιακή κτηνοτροφία αποτελεί μια απειλή για τη ζωή στον πλανήτη. Η συνεχιζόμενη παγκόσμια διατροφική προτίμηση στο κρέας, ωθούμενη από την παραγωγή των ζωοτροφών, έχει καταστροφικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, όπως προειδοποιεί μια νέα έκθεση.

Η πελώρια κλίμακα επέκταση καλλιέργειών, όπως της σόγιας, για την εκτροφή κοτόπουλων, γουρουνιών και άλλων ζώων, ασκεί τεράστια πίεση στους φυσικούς πόρους, με συνέπεια μια πλατιά κλίμακα απώλεια εδαφών και ειδών.

Η εντατική και βιομηχανοποιημένη κτηνοτροφία έχει επίσης ως αποτέλεσμα λιγότερο θρεπτικές τροφές, τονίζοντας πως έξι εντατικά εκτρεφόμενα κοτόπουλα σήμερα έχουν την ίδια ποσότητα ωμέγα-3, όσο ένα μόνο κοτόπουλο τη δεκαετία του '70.

Η μελέτη με τίτλο Appetite for Destruction προειδοποιεί για την τεράστια έκταση των εδαφών που απαιτούνται για την επέκταση των καλλιέργειών παραγωγής ζωοτροφών, παραθέτοντας μερικές από τις πιο ευάλωτες περιοχές του κόσμου όπως είναι ο Αμαζόνιος, το Ιεκανοπέδιο του Κονγκό και τα Ιμαλάια.

Η έρευνα και η διάσκεψη έρχονται με φόνο ανησυχητικές αποκαλύψεις για τη βιομηχανική κτηνοτροφία. Έρευνα του Γκάρντιαν και της ITV έδειξε προσωπικό από εργοστάσιο εκτροφής κοτόπουλων να αλληλοκρίνουν κρίσιμες πληροφορίες διατροφικής ασφάλειας.

Η πλούσια σε πρωτεΐνη σόγια παράγεται σήμερα σε τόσο μεγάλες ποσότητες, τέτοιες ώστε ο μέσος Ευρωπαίος να καταναλώνει κατά προσέγγιση 61 κιλά το χρόνο, έμμεσα, κυρίως με την κατανάλωση ζωικών προϊόντων όπως κοτόπουλο, χοιρινό, σολομό, τυρί, γάλα και αυγά.

Το 2010, η βρετανική κτηνοτροφική βιομηχανία χρειαζόταν μια περιοχή όση και η έκταση του Γιορσάιρ για να παράγει τη σόγια που απαιτείται για τη διατροφή. Εάν, όμως, η παγκόσμια ζήτηση κρέατος έχει την αναμενόμενη αύξηση, η έκθεση εκτιμά πως η παραγωγή σόγιας θα πρέπει να αυξηθεί κοντά στο 80% έως το 2050.

«Ο κόσμος καταναλώνει περισσότερη ζωική πρωτεΐνη απ' όση χρειάζεται κι αυτό έχει καταστροφικές συνέπειες για την άγρια ζωή» λέει ο Ντ. Ουίλιαμσον, διευθυντής διατροφικής πολιτικής της WWF.

Μετάφραση: Σ.Σ.

Σχόλια πάνω σε έναν πίνακα που δημοσιοποίησε το περιοδικό *Εκόνομιστ*

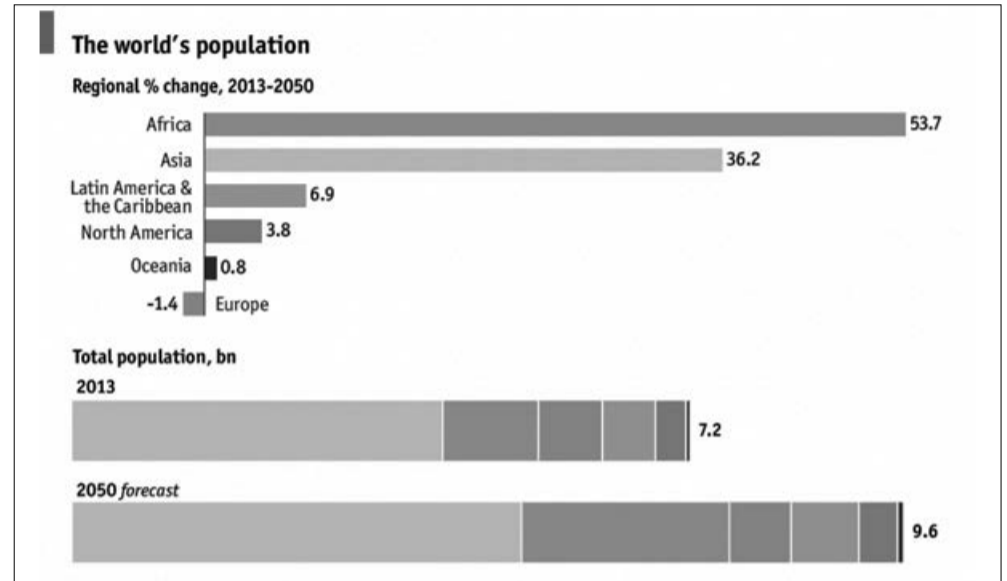
Η παγκόσμια δημογραφία το 2050

Ενδιαφέρων πίνακας από το *Εκόνομιστ*, προβάλλει τις εκτιμήσεις για την εξέλιξη του παγκόσμιου πληθυσμού, τις επόμενες τέσσερις δεκαετίες... Εντυπωσιακή η πληθυσμιακή έκρηξη της Αφρικής, όσο και τραγική: Καθώς ο υπερπληθυσμός απειλεί να αναστείλει κάθε σοβαρή αναπτυξιακή δυναμική και, δοθείσης της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης, που επιδεινώνεται, μειώνοντας με ταχείς ρυθμούς το ποσοστό της καλλιεργήσιμης γης επί του συνόλου, τίθεται ζήτημα... δεκάδων, αν όχι εκατοντάδων εκατομμυρίων «πλεονάζοντος πληθυσμού» - με την έννοια ότι η εξασφάλιση της επιβίωσης του καθίσταται αντικειμενικά αδύνατη μέσα στην ίδια την Αφρική, η οποία αναμένεται να εξελιχθεί σε κύρια πηγή σφοδρών μεταναστευτικών κυμάτων προς τον Βορρά.

Για να καταλάβουμε λίγο την εκρηκτική σχέση υπερπληθυσμού, οικονομικής ανάπτυξης, οικολογικής κρίσης και κοινωνικής απορρύθμισης: Η Νιγηρία, που θα διαδεχθεί τις ΗΠΑ ως τρίτη πολυπληθέστερη χώρα του κόσμου, ήταν 46 εκατομμύρια το 1960. Σήμερα είναι... 192 εκ. και το 2050 θα φτάσει τα 400 εκ. Η πρωτεύουσά της, το Λάγος, ήταν 1,4 εκ. το 1970 και σήμερα κάπου μεταξύ 18 εκ. και 21 εκ. Το 80% του πληθυσμού αυτού απασχολείται στην «άτυπη οικονομία», και είναι εξαιρετικά δύσκολο κανείς να φανταστεί αυτό το οικιστικό χάος ως «οργανωμένη κοινωνία».

Με φαγουρίζει το χέρι να γράψω και για την Αίγυπτο σχετικά, που βιώνει μια τρομερή «στεναχωρία» καθώς το μεγαλύτερο μέρος του εδάφους της καλύπτεται από την έρημο, αλλά μπορεί κανείς να φανταστεί την εκεί κατάσταση ως μια επανάληψη του τι συμβαίνει στην Νιγηρία, σε μικρότερα μεγέθη, βέβαια.

Πάμε στη Νοτιοανατολική Ασία: Αξιοσημείωτη ανατροπή στις θέσεις (1) και (2): Η Ινδία θα διαδεχθεί την Κίνα ως πρωταθλήτρια πολυπληθέστερη χώρα. Οι Ινδοί όμως μάλλον δεν πολυπανηγυρίζουν, καθώς τα νούμερα μαρτυρούν και εδώ την περίφημη «μαλθουσιανή παγίδα» (μεταβολή του υπερπληθυσμού σε αρνητικό παράγοντα για την οικονομία, και την κοινωνία): 12-15 εκατομμύρια θέσεις εργασίας, πέραν μάλιστα της γεωργίας, θα πρέπει να δημιουργηθούν μέσα στα επόμενα 5 χρόνια, αν η χώρα επιθυμεί να απορροφήσει ομαλώς τον νέο της πληθυσμό. Για να έχουμε μια εικόνα του ανέφικτου μιας τέτοιας πρόβλεψης, αξίζει να σημειώσουμε ότι μεταξύ του 2000-2015, περιόδου που η Ινδία ανήλθε ως σημαντικός παγκόσμιος πόλος οικονομικής ισχύος, και η ανάπτυξη έτρεχε με 8%, έπρεπε να δημιουργηθούν 335 εκ. θέσεις εργασίας, αλλά δημιουργήθηκαν μόνο... 75 εκ. Έτσι, η εξέλιξη του

Η εξίσωση του καθοδικού σπινάλ της Ευρώπης περιλαμβάνει έναν εκρηκτικό συνδυασμό κοινωνικής και οικονομικής κρίσης, μεταναστευτικού ζητήματος, ενδοευρωπαϊκών ταυτοτικών συγκρούσεων, ουσιαστικής αδυναμίας παρέμβασης γύρω από μείζονες γεωπολιτικές προκλήσεις, οι οποίες πολλαπλασιάζονται στην περιφέρειά της.

κοινωνικού ζητήματος αναμένεται εκρηκτική στην ινδική υποήπειρο, όπως επίσης και οι ανθέςεις μεταξύ των δύο φύλων, για λόγους που συνδέονται με τη δημογραφία με διαφορετικό τρόπο, καθώς λόγω θρησκευτικών και παραδοσιακών πρακτικών υπάρχει μόνιμη ανισορροπία στις γεννήσεις μεταξύ των δύο φύλων.

Ο υπερπληθυσμός της Ινδίας αναμένεται να αποτελέσει βασικό ανασταλτικό παράγοντα για την άνοδο της ευημερίας στη χώρα και την απαγκίστρωση πολλών εκατομμυρίων από το κατώτατο όριο της φτώχειας... και κάπου εδώ είναι να θαυμάζει κανείς την αποτελεσματικότητα του σχεδιασμού που χαρακτηρίζει το κινέζικο κράτος από τη μακρά παράδοση του μανδρινισμού του: Η πολιτική «ενός τέκνου» του Μάο δημιούργησε βραχυπρόθεσμα διάφορα προβλήματα στην κινέζικη κοινωνία: Μια ανατροπή στην αναλογία εργαζόμενων και συνταξιούχων, ορισμένες γενιές κακομαθημένων, καθώς τα παιδιά δίχως αδέρφια ανέπτυξαν αυτό που οι Κινέζοι ψυχολόγοι αποκαλούν το «σύνδρομο του μικρού αυτοκράτορα». Ωστόσο, μακροπρόθεσμα, η πολιτική αυτή φαίνεται να αποδίδει, ιδίως στο ότι έντεχνα αποφεύγει τη «μαλθουσιανή παγίδα» που ταλανίζει τους Ινδούς ή την Αφρική... Μέχρι τα μέσα του αιώνα, και εξαιτίας της πολιτικής του 1 παιδιού, που σήμερα έχει εγκαταλειφθεί, ο πληθυσμός της Κίνας θα υποστεί μια μείωση, που αναμένεται να αποδειχθεί «σωτήρια», καθώς θα συμβάλει όχι μόνο στην βιωσιμότητα, αλλά στην αύξηση της κατά κεφαλήν ευημερίας και στο κλείσιμο της ψαλίδας των ανισοτήτων (καθώς λιγότερος πληθυσμός θα έχει πρόσβαση στην ίδια πύα εθνικού εισοδήματος).

Ο Μάο, βέβαια, δεν ήταν μέντιουμ... «Απλώς» έβγαίνε από την παράδοση και την

ιστορία μιας χώρας που σκόνησε ουκ ολίγες φορές, κατά το αυτοκρατορικό της παρελθόν, στην παγίδα του υπερπληθυσμού: «Επαθε», δηλαδή, «κι έμαθε».

Το δυτικό ημισφαίριο προσφέρεται για πολύ φτωχότερους δημογραφικούς σχολιασμούς: Για την Ευρώπη, η πληθυσμιακή της μείωση, δεδομένη από καιρό, δεν αποτελεί παρά τη δημογραφική έκφραση ενός «παρατεταμένου φθινοπώρου», μιας σταδιακής κατάρρευσης διάρκειας που μόλις τώρα γίνεται αισθητή στις επιπτώσεις της. Η εξίσωση του καθοδικού σπινάλ περιλαμβάνει έναν εκρηκτικό συνδυασμό κοινωνικής και οικονομικής κρίσης, μεταναστευτικού ζητήματος, ενδοευρωπαϊκών ταυτοτικών συγκρούσεων, ουσιαστικής αδυναμίας παρέμβασης γύρω από μείζονες γεωπολιτικές προκλήσεις, οι οποίες πολλαπλασιάζονται στην περιφέρειά της.

Οι ΗΠΑ δείχνουν να εξαιρούνται από την εικόνα της γενικής δημογραφικής κάμψης της Δύσης· ωστόσο μένει να δούμε αν η πληθυσμιακή της αύξηση κρύβει μέσα της αλλαγές στους συσχετισμούς των εθνότητων στο εσωτερικό της πολυεθνικής τους κοινωνίας, ιδίως αν αυτή αφορά την πληθυσμιακή έκρηξη των Λατίνων. Εντούτοις, είναι αλήθεια ότι αυτή εξισορροπείται, καθώς και οι ευρωπαϊκές καταγωγής κάτοικοι εμφανίζουν καλύτερες δημογραφικές επιδόσεις από τους Ευρωπαίους προγόνους τους.

Τέλος, και το πιο σημαντικό: η παγκόσμια απορρύθμιση που διαφαίνεται μέσα από τα δεδομένα καθιστά ακόμα πιο δραματικό το δημογραφικό πρόβλημα της Ελλάδας, η οποία καταρρέει γοργά τη στιγμή που μετακινούνται οι παγκόσμιες τεκτονικές πλάκες της ανθρωπότητας...

Γιώργος Ρακκάς

Νέα κυκλοφορία των Εναλλακτικών Εκδόσεων

Θανάση Δ. Κωτσάκη

Γιάγκος Γρατσίας

Ο δισθανής ήρωας του 1912-13

Η ιστορία του Α΄ Βαλκανικού
Πολέμου μέσα από το πρίσμα της
έμμετρης μαρτυρίας ενός Έλληνα
στρατιώτη

1912-13: Οι χριστιανικοί λαοί της Βαλκανικής –Ελληνες, Σέρβοι, Μαυροβούνιοι και Βούλγαροι– επιτίθενται από κοινού κατά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, με σκοπό την απελευθέρωση των αλύτρωτων αδελφών τους. Στο πλαίσιο αυτό η Ελλάδα, έπειτα από σκληρούς και αιματηρούς αγώνες, διπλάσιασε την εδαφική της επικράτεια, απελευθερώνοντας την Ήπειρο, τη Μακεδονία και τα νησιά του βορείου Αιγαίου. Ανάμεσα στους πρωταγωνιστές αυτού του έπους υπήρξε και ένας απλός στρατιώτης, ο Γιάγκος Γρατσίας από το Φιλώτι Νάξου, ο οποίος πολέμησε στο θεσσαλικό, το μακεδονικό και το ηπειρωτικό μέτωπο, όπου και τραυματίστηκε και αιχμαλωτίστηκε από τους Τούρκους. Τελικά απελευθερώθηκε, έχοντας όμως χάσει τη σωματική του ακεραιότητα. Τα όσα σημαντικά γεγονότα βίωσε κατά τη διάρκεια του πρώτου αυτού Βαλκανικού Πολέμου τα περιγράφει σε έμμετρη χειρόγραφη διήγησή του, που συνέταξε λίγα χρόνια αργότερα, η οποία και αποτελεί σημαντική πηγή της σύγχρονης μας ιστορίας.

Ο κόκκος και το βουνό

Δώσε ένα κόκκο ειρήνης / να απολαύσεις ένα βουνό δικαίωση! Ο ποιητής Νίκος Καρούζος, άριστος γνώστης της Γραφής και των Έλλήνων Πατέρων της Εκκλησίας, ορίζει την ιστορία. Την αναλογία εκείνη που όλοι λίγο έως πολύ πληρώνουμε. Ο κόκκος και το βουνό. Άλλ' επειδή οι εποχές δεν μας τὸ ἐπιτρέπουν και δεν εἴμαστε σὲ θέση νὰ μιλήσουμε γιὰ τὴν εἰρήνη, οὔτε γιὰ τὴν πίστη ὡς κόκκον σινάπεως, ἄς ἐπεκταθοῦμε λοιπὸν στὸ θέμα τῆς ἀναλογίας τοῦ μεγάλου καὶ τοῦ μικροῦ, τοῦ γενικοῦ καὶ τοῦ συγκεκριμένου. Τὴν ἀναγωγή τοῦ δέντρου σὲ δάσος πού ἀκοῦμε στὰ τηλεπαράθυρα, στὶς κατ' οἶκον ἢ διαδίκτυακές συζητήσεις. Τὴν ἀναγωγή, δηλαδή, ἐνὸς ιδιωτικοῦ παραδείγματος σὲ πανελλήνιο τὸ ἐλάχιστο ἕως συμπαντικὸ κανόνα. Καὶ συνεχίζουμε νὰ ἐπιβιώνουμε μὲ γενικότητες, ἀποφεύγοντας τὰ διλήμματα τῆς ζωῆς καὶ τὴν πολυπαραγοντικότητα τῆς πραγματικότητας πού μᾶς περιβάλλει. Καὶ καταντᾷ ἡ γενίκευση ἴσως ἓνα ἀπολυταρχικὸ πολίτευμα πού μᾶς ἐξουσιάζει σὲ κάθε μας στιγμή.

Καὶ γιατί δὲν κάνει καλὸν καιρὸ ὁ Χριστός, παπᾶ, ἂν θέλῃ νὰ πᾶνε νὰ τὸν λειτουργήσουνε στὴν ἐορτὴ τοῦ; εἶπεν ἀθαδῶς ὁ μαστρο-Πανάγος.

Ἡ ἐρώτηση αὐτὴ τοῦ μαστρο-Πανάγου ἀπὸ τὸ διήγημα τοῦ Παπαδιαμάντη, «Ὁ Χριστὸς στὸ Κάστρο», εἶναι ἓνα εὐκόλο παράδειγμα γενίκευσης. Στὸ τόλμημα τῶν χωρικῶν καὶ τοῦ ἱερέως μέσα στὴ βαρυσχιμωνιά, νὰ πᾶνε νὰ βοηθήσουν τοὺς συγχωριανούς τους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἀποκλειστεί ἀπὸ τὸν χιονιὰ σὲ δύσβατη περιοχή, ὁ μαστρο-Πανάγος ἀνάγει πολὺ εὐκόλα τὴν κακοκαιρία σὲ θεῖο θέλημα, καὶ κατ' ἐπέκταση (ἄς γενικεύσουμε κι ἔμεῖς) τὸ σύγχρονο ἐρώτημα, «γιατί τὸ κακὸ στὸν κόσμο»; Ἄλλα ὁ γέρον Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης ἀπαντᾷ διὰ στόματος τοῦ παπα-Φραγκούλη.

«Ὁ ἱερεὺς τὸν ἐκοίταξε μὲ λοξὸν βλέμμα, καὶ εἶτα ἠπίως τοῦ εἶπε:

«Ἐ! Πανάγο, γείτονα, δὲν ξέρουμε, βλέπω, τί λέμε... Πού εἴμαστε ἡμεῖς ἱκανοὶ νὰ τὰ καταλάβουμε αὐτά!... Ἄλλο τὸ γενικὸ καὶ ἄλλο τὸ μερικὸ καὶ τὸ τοπικὸ, Πανάγο... Ἡ βαρυσχιμωνιά γίνεται γιὰ καλὸ, καὶ γιὰ τὴν εὐφορίαν τῆς γῆς καὶ γιὰ τὴν ὑγείαν ἀκόμα. Ἀνάγκη ὁ Χριστὸς δὲν ἔχει νὰ πᾶνε νὰ τὸν λειτουργήσουνε... Μὰ ὅπου εἶναι μία μερικὴ προαίρεσις καλὴ, κ' ἔχει κανεὶς καὶ χρέος νὰ πληρώσῃ, ἄς εἶναι καὶ τόλμη ἀκόμα, καὶ ὅπου πρόκειται νὰ βοηθήσῃ κανεὶς ἀνθρώπους, καθὼς ἐδῶ, ἐκεῖ ὁ Θεὸς ἔρχεται βοηθός, καὶ ἐναντίον τοῦ καιροῦ, καὶ μὲ χίλια ἐμπόδια... Ἐκεῖ ὁ Θεὸς συντρέχει καὶ μὲ εὐκολίας πολλὰς καὶ μὲ θαῦμα ἀκόμα, τί νομίζεις, Πανάγο;... Ἐπειτα, πῶς θέλεις νὰ κάμῃ ὁ Χριστὸς καλὸν καιρὸ, ἀφοῦ ἄλλες χρονιὲς ἔκαμε κ' ἡμεῖς ἀπὸ ἀμέλεια δὲν πήγαμε νὰ τὸν λειτουργήσουνε;

Ὅλοι οἱ παρόντες ἠκροάσθησαν ἐν σιωπῇ τὴν σύντομον καὶ αὐτοσχέδιον ταύτην δι-

δαχὴν τοῦ παπᾶ.»

Ἄλλο τὸ γενικὸ λοιπὸν, καὶ ἄλλο τὸ μερικὸ καὶ τὸ συγκεκριμένο. Νὰ λοιπὸν ἴσως ἓνας τρόπος γιὰ τὸ πῶς ξανακερδίζεται ἡ ταραγμένη εἰρήνη μας ἀπὸ ἓνα πλάνο λογιζοῦ.

«Ἡ ψυχὴ φοβάται ὑπαρβαλλόντως τὶς γενικεύσεις. Ἡ μεγάλη καὶ τρισένδοξη Ἁγία Σοφία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀπήτησε μακρὰ καὶ κοπιώδη σειρὰ σκέψεων τῶν ἀρχιτεκτόνων Ἀνθεμίου καὶ Ἰσιδώρου, μετὰ τοῦ πολυπληθοῦς ἐπιτελείου των. Μόνον χάρις σὲ πυκνὴ συρροὴ σκέψεων ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὸ μεγάλο μπορεῖ νὰ μὴ φαίνεται ἄδειο καὶ ἡ γενικότητα νὰ ἐνσαρκωθεῖ εἰς πνεῦμα. Τοῦτο ὅμως δὲν πραγματοποιεῖται, ὅταν, ὅπως σήμερα, τὸ ὑλικὸ ὑπολογίζεται βιαστικά καὶ γρήγορα σὰν ἀριθμητικὴ μονάδα»². Μᾶς ὑπενθυμίζει ἓνας ἕτερος λογοτέχνης ὁ Νίκος Γ. Πεντζίκης.

Ἄλλο πράγμα λοιπὸν ὁ ἐντυπωσιακὸς καὶ ὑπέροχος κατὰ τὰ ἄλλα ψηφιακὸς κόσμος, κ' ἄλλη στάση ζωῆς μαρτυρᾷ ὁ ψηφιδωτὸς διά-κοσμος. Εἶναι διαφορετικὴ ἡ προσέγγιση καὶ ἡ στάση μας ἀπέναντι στὰ πράγματα.

Γεγονὸς πού ἐπιβεβαιώνει καὶ ὁ Παναγιώτης Μιχαῆλς στὴν Αἰσθητικὴ Θεώρηση τῆς βυζαντινῆς τέχνης: «Τὰ λεπτοκαμωμένα αὐτὰ κεντήματα ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα ὅτι μὲ τὰ μικροσκοπικὰ μέτρα σύγκρισης πού εἰσάγουν συμβάλλουν στὴν ἀνάδειξη τῆς μεγαλοσύνης τοῦ χώρου»³.

Τώρα ἴσως μπορούμε νὰ ἀπαντήσουμε στοὺς λογιζοῦς μας, ὅσον ἀφορᾷ στὸν μακρὸ γενεολογικὸ κατάλογο τοῦ Ἰησοῦ, ἀπὸ τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιο, πού διαβάζεται λίγο πρὶν τὰ Χριστούγεννα. Ὁ Θεὸς ὄχι ὡς γενικότητα, ἀλλ' ἓνα πολὺ Συγκεκριμένο Πρόσωπο, ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν. Ἄλλωστε σύγχρονες ἀπόψεις περὶ τῶν ὁμηρικῶν συγγραμμάτων ἀναφέρουν πῶς τὸ καλύτερο κομμάτι στὴν Ἰλιάδα εἶναι «ὁ κατάλογος Νηῶν», στὸ Β' ἄσμα τοῦ ἔπους.

Κάθε φορὰ, μιμούμενος τὸν ρυθμὸ τοῦ γύρω κόσμου ὁ προνεωτερικὸς ἢ μᾶλλον, ὁ πρὸ τῶν γενικεύσεων ἄνθρωπος, ἔκτι-

ζε καὶ ἀρχιτεκτονοῦσε μὲ μιὰ τεχνικὴ πού ἡ ἑτερότητα τῆς κάθε Προσωπικότητας ἔκανε ξεχωριστὸ τὸ κάθε ἔργο καὶ κανένας δὲν ἔμοιαζε μὲ κάποιον ἄλλον. Μιμούμενοι τὸ γύρω περιβάλλον, τὶς θάλασσες καὶ τὰ βουνὰ, τὴ γῆ καὶ τὸν οὐρανὸ, ὁ ἄνθρωπος χόρευε, ἔκτιζε, τρεφόταν, κοινοῦσε τὴν ὑπαρξη. **Τὸ συγκεκριμένο ἀγκάλιαζε τὸ ἄπειρο.**

Μόνον μ' ἓναν τέτοιο συσχετισμὸ μπορούμε νὰ κατανοήσουμε τὴ φράση ἐνὸς ζωγράφου, πῶς ἡ ἰστορία (εἰκονογράφηση) ἐνὸς ναοῦ προϋποθέτει τὴ σύναψη γάμου, τοῦ ζωγράφου μετὰ τοῦ οἰκοδομητοῦ: «Ὁ ζωγράφος τὴν ἐκκλησία τὴν παντρεύεται».

«Τίποτα δὲν ὑπάρχει μηχανικὰ, ἀπλῶς γιὰ νὰ 'ναί χρήσιμο. Δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει ὁ ἄνθρωπος μὲ τὰ πράγματα, τὰ ζῶα ἢ σίδερα, ἂν αὐτὰ δὲν εἶναι γεμάτα ἀπὸ ἔρωτα»⁴.

Ἐνα τέτοιο αἰσθημα ἀγάπης γιὰ τὰ πράγματα καὶ τὰ πρόσωπα, πού νὰ κάνει ἓναν ἀπαραίτητο κατάλογο προσώπων ἢ πραγμάτων, ποίηση, μᾶς βοηθᾷ κατὰ τὴ σ' αὐτὴ τὴ διαφορετικὴ στάση ζωῆς. Αὐτὴ ἡ σχέση, ὁ ρυθμὸς ἐναλλαγῆς τοῦ γενικοῦ καὶ τοῦ συγκεκριμένου, τοῦ ὄλου καὶ τοῦ ἐπιμέρους, τοῦ ἀντικείμενου καὶ τοῦ ὑποκειμένου, εἶναι πού δίνει τὴ μορφή καὶ τὸ ἄ-σχημο μπορεῖ νὰ χωρέσει ὡς σχῆμα στὴν ἀντίληψή μας, ἴσως καὶ τὸν ἀνάλογο κόκκο εἰρήνης στὸ ἐντὸς ἡμῶν, στὸ μέσα μας καὶ στὸ ἀναμεταξύ μας.

Μη. Νᾶ.Σ

Σημειώσεις

1. Νίκος Καρούζος, «Φωτογραφία», ποιητικὴ συλλογὴ *Ὁ ζῆλος τοῦ μη σχετικοῦ με παροράματα* (1980).
2. Ν.Γ.Πεντζίκης, *Πρὸς ἐκκλησιασμό*, ΙΝΔΙΚΤΟΣ, Αθήνα 2007, σελ. 95.
3. Π. Α. Μιχαῆλς, *Αἰσθητικὴ θεώρηση τῆς βυζαντινῆς τέχνης*, Ἰδρυμα Παναγιώτη καὶ Ἐφης Μιχαῆλς, Αθήνα, 2001, σελ. 125.
4. Ν.Γ.Πεντζίκης, *Τὸ μυθιστόρημα τῆς κυρίας Ἐρσης*, ΑΓΡΑ, Αθήνα 2005, σελ.

ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ από την ΕΛΣ

Είναι δυνατόν ένα ελληνικό ποίημα του 1600 να συγκινήσει ξανά σήμερα ακόμη και κοινό που δεν το γνωρίζει;

Φαίνεται πως είναι! Ένα κατάμεστο Ηρώδειο παρακολούθησε και καταχειροκρότησε τους συντελεστές μιας προσαρμογής σε μιούζικαλ του αριστουργήματος του Βιτσέντζου Κορνάρου.

Ο λόγος για την παράσταση που ετοίμασαν ο Δ. Μαραμής (σύνθεση) και ο Κ. Ρήγος (σκηνοθεσία) βασισμένη στον Ερωτόκριτο, ένα λογοτεχνικό έργο που αγκάθισαν οι σκλαβωμένοι Έλληνες και το οποίο – μαζί με αρκετά άλλα – «έσωσαν για πολύ καιρό την καλαισθησία και τη γλωσσική του ακεραιότητα (του ελληνικού λαού)» (Σ. Αλεξίου, Κρητική Ανθολογία, Ηράκλειο 1969). Το έργο υπήρξε δημοφιλές διαχρονικά και επηρέασε μεγάλους Έλληνες ποιητές (ενδεικτικά Σολωμός, Σικελιανός, Ρίτσος, κ.ά.). Στη σύγχρονη εποχή έχει τύχει θεατρικής προσαρμογής (1929 με τη Μ. Κοτοπούλη ως Αρετούσα), χοροδραματικής προσαρμογής (1965 Ρ. Μάνου – Ν. Μαμαγκάκης), μελοποίησης (Χριστ. Χάλαρης – Ν. Ξυλούρης, Ν. Ξυδάκης – Α. Ιωαννίδης, Ψαραντώνης, Γιάννης Χαρούλης και πολλοί άλλοι) και σεναριοποίησης (1966 Νίκος Κούνδουρος) ενώ παραμένει εξαιρετικά δημοφιλές άκουσμα στην Κρήτη, όπου έχει επηρεάσει μαντινάδες και όπου τα ονόματα των

πρώων επιβιώνουν ως βαφτιστικά.

Το αρχικό ποίημα, ένα μεσαιωνικό έπος ή έμμετρο μυθιστορία, αποτελείται από 10,012 ιαμβικούς δεκαπεντασύλλαβους ζευγαρωτά ομοιοκατάληκτους στίχους (κουπλέ). Είναι γραμμένο στην κρητική διάλεκτο εκείνης της εποχής και συγκεκριμένα στο ομιλούμενο ιδίωμα της περιοχής της Σητείας, με χρήση όμως και λογιότερων λεξιλογικών στοιχείων. Μαζί με την Ερωφίλη του Γεώργιου Χορτάτζη αποτελούν τα σημαντικότερα έργα της κρητικής λογοτεχνίας από την περίοδο της Ενετοκρατίας.

Το ποίημα αφορά τον έρωτα ανάμεσα σε δύο νέους, τον Ερωτόκριτο – ή Ρωτόκριτο ή Ρώκριτο, γιο έμπιστου συμβούλου του Ρήγα της Αθήνας – και την πριγκίπισσα Αρετούσα – μονάκριβη κόρη του Ρήγα. Γύρω από τη σχέση τους και τις δοκιμασίες που αντιμετωπίζει περιστρέφονται θέματα όπως η τιμή, η φιλία, η γενναιότητα, ο σεβασμός, το ήθος, η συνέπεια λόγων και έργων. Το έργο συγκινεί, όχι μόνο λόγω της νεανικής αγάπης που πραγματεύεται και των κοινωνικών διακρίσεων που στέκονται εμπόδιο σε αυτή, αλλά και λόγω του επαναλαμβανόμενου μοτίβου της Μοίρας και της ασάθειας της Τύχης, καθώς και των αξιών που προάγει. Η δράση εκτυλίσσεται στην αρχαία Αθήνα, αλλά ο κόσμος

που απεικονίζεται είναι εκτός ιστορίας, με αρχαιοελληνικές αναφορές, αναχρονισμούς και στοιχεία του δυτικού κόσμου, όπως η κονταρομαχία.

Το κλασικό αυτό αριστούργημα της Αναγέννησης ευτύχησε να αγαπηθεί από τον συνθέτη Δ. Μαραμή, ο οποίος είχε γράψει μουσική για παιλιότερη θεατρική παραγωγή του έργου (2011). Εντυφώνοντας σε αυτό, ο συνθέτης έγραψε μια σύγχρονη όπερα συνδυάζοντας μάλλον έξυπνα, αν όχι και θαυμαστά, μερικές φορές, ελληνικά και κρητικά μουσικά μοτίβα με ήχους μπλουζ, τζαζ και ροκ. Για το λιμπρέτο, χρησιμοποίησε επιλεγμένους στίχους από το ίδιο το έργο, χωρίς να ακοιουθήσει γραμμικά την εξέλιξη της πλοκής, ούτως ώστε να υπηρετήσει τη φόρμα της όπερας καλύτερα και να δημιουργήσει ντουέτα, τρίο και κουαρτέτα χαρακτήρων. Παρά τις κάποιες ανομοιοκαταληξίες που προέκυψαν, καθώς και κάποιες συγχωριές, που ίσως θα ακούγονταν

ξένες σε γνώστες του έργου, το εγχείρημα λειτουργεί, δείχνοντας σεβασμό όχι μόνο στην πλοκή και τη θεατρικότητα που χρειάζεται μια τέτοια παράσταση αλλά και στην ίδια «την ποιητική δύναμη και άφθαρτη ομορφιά του έργου», όπως αναφέρει ο συνθέτης στο προσηγμένο πρόγραμμα.

Αντίστοιχο σεβασμό, κατά κανόνα, έδειξε και ο Κ. Ρήγος στη σκηνοθεσία του εγχειρήματος, επιλέγοντας ένα λιτό σκηνικό με σκάλες και επίπεδα, χορό (αντρική χορωδία) και κάποια αρκετά επιδέξια χρησιμοποιημένα σκηνικά τεχνάσματα (και κινησιολογία). Δεν συμφωνούμε απαραίτητα με όλα όσα διαμείφθηκαν επί σκηνής (ιδιαίτερα τη σκηνή στο νυφικό κρεβάτι στο τέλος, η οποία θεωρούμε ότι πρόδιδε τους χαρακτήρες των δυο ηρώων, καθώς και του έργου, ενώ ήταν «μοντερνιά» μάλλον, παρά απαραίτητη), αλλά το στήσιμο της παράστασης ήταν κατάλληλο για ένα τέτοιο μιούζικαλ. Αντιρρή-

σεις έχουμε και για τα κοστούμια (Γ. Σεργεδάκης), τα οποία συχνά δημιουργούσαν ένα αλληγορικό σύνολο επί σκηνής και ενίοτε αποπροσανατόλιζαν από το/τους χαρακτήρα/ες. Πολύ καλός ο φωτισμός της παράστασης (Χ. Τζιόγκας), με έμφαση εκεί που χρειαζόταν και διακριτικότητα αλλήλου.

Τέλος, η παράσταση στηρίχτηκε στις εξαιρετικές δραματικές και φωνητικές ικανότητες ενός νεανικού ντουέτου (Μαρίνα Σάττι-Θωδωρής Βουτσιάκης), καθώς και στην απαράμιλλη και συγκινητική θεατρικότητά τους, παρά τη νεαρή ηλικία τους. Έδωσαν τους καλύτερους εαυτούς τους ακόμη και σε δύσκολες σκηνές. Ταυτόχρονα, υποστηρίχτηκαν πολύ καλά από τους Γκωτιέ Βελισσάρη (Πολύδωρος-φίλος Ερωτόκριτου), Ιωάννα Φόρτη (Νένα) και Κώστα Μαυρογένη (Ρήγος), με τη δεύτερη να ξεχωρίζει στην παράσταση στο Ηρώδειο που παρακολούθησαμε στις 15 Σεπτεμβρίου. Το έργο πρωτοπαίχτηκε για δέκα παραστάσεις τον Μάιο 2017 στη νέα ΕΛΣ στο ΚΠΙΣΝ. Μακάρι το εγχείρημα πετυχημένου εκσυγχρονισμού τέτοιων αριστουργημάτων (που δεν συμβαίνει συχνά, δυστυχώς!) να βρει κι άλλους μιμητές στην εγχώρια καλλιτεχνική σκηνή.

Μαθήματα από την αρχαία αθηναϊκή δημοκρατία

Του Τάσου Χατζηναστασίου *

Αφορμή του παρόντος σημειώματος αποτέλεσε η επανακυκλοφορία του βιβλίου του καθηγητή Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας, Δημήτρη Κυριάτου, «Μαθήματα από την Αθηναϊκή Δημοκρατία» (Εκδόσεις του 21^{ου}). Αναφερόμενος στις μεταρρυθμίσεις του Σόλωνα, ο συγγραφέας επισημαίνει (σελ. 29) ότι η επιλογή του σοφού Αθηναίου ως «διαλλακτής» «ενδέχεται να υπαγορευτεί από την αίσθηση του κοινού συμφέροντος αρχόντων και αρχομένων, πλουσίων και φτωχών». Μέσα σε συνθήκες έντονου κοινωνικού ανταγωνισμού στις αρχές του 6^{ου} αι. π.Χ., επελέγη η «διαλλαγή» προκειμένου να διατηρηθεί η κοινωνική συνοχή, προς μία κατεύθυνση όμως κοινωνικά δικαιότερη. Επισημαίνεται δηλαδή η αντίληψη ότι το «κοινό καλό», η πόλις, προέχει έναντι των επιμέρους ιδιοτελών συμφερόντων.

Η θέση αυτή αποτελεί μία σταθερά στις πολιτικές αντιλήψεις της αρχαίας Αθήνας. Ο Κυριάτος παραθέτει (σελ. 30) απόσπασμα της τρίτης δημηγορίας του Περικλή (430π.Χ.) όπως μας το παρουσιάζει ο Θουκυδίδης

(II.60.2): «Αν μια πολιτεία βρίσκεται, στο σύνολό της, σε ακμή, εξυπηρετεί πολύ καλύτερα τους πολίτες, παρά όταν οι πολίτες ευτυχούν ο καθένας, αλλά η πολιτεία στο σύνολό της δυστυχεί».

Η υπενθύμιση αυτού του χωρίου μού έφερε συνειρμικά στο μυαλό το «πολιτικό μανιφέστο» του Κρέοντα στην Αντιγόνη του Σοφοκλή, που διδάχθηκε περίπου το 440π.Χ. Στον πρώτο του μονόλογο στο έργο, ο Κρέων εκφράζει απόψεις που οπωσδήποτε απηχούν τις γενικότερες αντιλήψεις της εποχής του: «Και μόνο πάνω στις πόλεις το σκαρί, ορθό σαν πλέει, δημιουργούμε τις φιλίες μας» (από τη μετάφραση του σχολικού εγχειριδίου της Β' Λυκείου).

Αυτό που πρέπει επίσης να τονιστεί είναι ότι η συλλογική πατριωτική συνείδηση δεν λειτουργούσε αποτρεπτικά ως προς τους κοινωνικούς και πολιτικούς αγώνες που εξακολουθούσαν φτάνοντας συχνά σε μεγάλη οξύτητα. Φτάνει μόνο να θυμηθούμε την Τυραννίδα του Πεισιστράτου και τη δολοφονία του γιου του, Ιππάρχου (514π.Χ.), τους οστρακισμούς μεγάλων προσωπικοτήτων, μεταξύ άλλων του Αριστείδη (482π.Χ.), του Θεμιστοκλή (471π.Χ.) και του Κίμωνος (471π.Χ.) και

τη δολοφονία του ηγέτη των δημοκρατικών Εφιάλτη (461π.Χ.). Μάλιστα, όσο το πολίτευμα γινόταν πιο δημοκρατικό, τόσο η πόλη γινόταν ισχυρότερη στρατιωτικά, πλουσιότερη και γονιμότερη πνευματικά και καλλιτεχνικά, «σχολείο της Ελλάδας» (Περικλέους Επιτάφιος στο Θουκυδίδου, II.41.1). Το καλό της πόλεως αποτελούσε εξάλλου την κοινή συνισταμένη των πολιτικών αντιπάλων.

Η σύγκριση με το σήμερα δεν μπορεί παρά να είναι θλιβερή, όταν αναλογιστούμε ποιο είναι το επίπεδο της εθνικής συνείδησης. Όταν αναλογιστούμε πόση προσπάθεια καταβάλλεται να αποδομηθεί η εθνική ταυτότητα και να ταυτιστεί με τις πλέον αντιδραστικές ιδεολογίες, τον εθνικισμό, τον ρατσισμό και τον φασισμό. Και πώς, εξαιτίας αυτής της συστηματικής περιφρόνησης και κατασκευαστικής του υγιούς πατριωτικού φρονήματος και της ιστορικής μνήμης, έχουν ενισχυθεί μισαλλόδοξες, σκοταδιστικές και πατριδοκάμπλες πολιτικές δυνάμεις, που κακοποιούν και ντροπιάζουν τον ελληνικό πολιτισμό και την προσφορά του στον κόσμο. Εθνομηδενισμός και πατριδοκαπηλεία σε μία αλληλοτροφοδοτούμενη σχέση βλάπτουν εξίσου σοβαρά την πατρίδα.

Κι όμως, σε αυτόν τον ιστορικό χώρο, εδώ και χιλιάδες χρόνια, επιβεβαιώνεται διαρκώς αυτό που μονότονα επαναλαμβάνουμε ως Κίνημα Άρδην, ότι δηλαδή σε μία χώρα όπως η Ελλάδα, είναι αδύνατον να διαχωρίσουμε τα αιτήματα για κοινωνική δικαιοσύνη και εθνική ανεξαρτησία, για αναδιανομή εισοδήματος και πολιτισμική αναγέννηση, για παραγωγική ανασυγκρότηση, «επενδύσεις» και προστασία του περιβάλλοντος και των μνημείων, για εργασιακή και εθνική αξιοπρέπεια.

Αυτό δηλαδή που ήταν λυμένο για τους πολίτες της αρχαίας Αθήνας είναι δυστυχώς σήμερα ακόμη ζητούμενο. Αυτό που βλέπει μία μεγάλη πλειοψηφία πολιτών, δεν καλύπτεται από καμία μεγάλη πολιτική δύναμη. Κι ενώ αποτελεί επιτακτική ανάγκη η ανάπτυξη ενός υγιούς δημοκρατικού πατριωτικού φρονήματος, που θα θέτει την κοινωνική δικαιοσύνη ως προτεραιότητα, αναπαράγεται η εμφυλιοπολεμική ρητορική στο αφηρημένο πολιτικό επίπεδο, μακριά από τις αυθεντικές ταξικές και κοινωνικές αντιθέσεις.

Και πάλι για το υποκείμενο

Μια απόπειρα παρένθετης και συνοπτικής προσέγγισης

Είναι γνωστό πως, σε κάθε μορφή κοινωνίας, αντιστοιχεί το είδος του ατόμου που κάνει αυτή την κοινωνία να λειτουργεί και να αναπαράγεται, ένα υποκείμενο που είναι η ενσάρκωση των αξιών και των προσανατολισμών αυτής της κοινωνίας και παράλληλα ο φορέας της εξέλιξης, ή και, οριακά, του πιθανού μετασχηματισμού της.

Αυτό που παρατηρούμε κοιτάζοντας μακροσκοπικά τις κοινωνικές μορφές είναι πως κινήματα, τάσεις και ρεύματα, κοινωνικά και πολιτικά, όπως επίσης και οι φορείς τους -υποκείμενα που πραγματώνουν στη σκέψη και τη δράση τους εναλλακτικές, ως προς τις κυρίαρχες, νοηματοδοτήσεις- φτάνουν με την πάροδο του χρόνου και μέσα από μια διαδικασία αγώνων, συγκρούσεων αλλά και συμβιβασμών, να εγκαθιδρύουν νέα παραδείγματα (που έχουν όμως πάντοτε σχέση με τα παλαιότερα) ατομικής και συλλογικής πραγματικότητας.

Στην κρίση της λεγόμενης πρώτης παγκοσμιοποίησης, ήρθε να απαντήσει το κεϋνοϊκό, το μαρξιστικό, αλλά και το ναζιστικό σχέδιο. Στο χάος που έσπερνε η πρώτη απόπειρα μιας γενικευμένης φιλελευθροποίησης και παρά τις αναμφισβήτητες διαφορές τους, εμφανίζονται

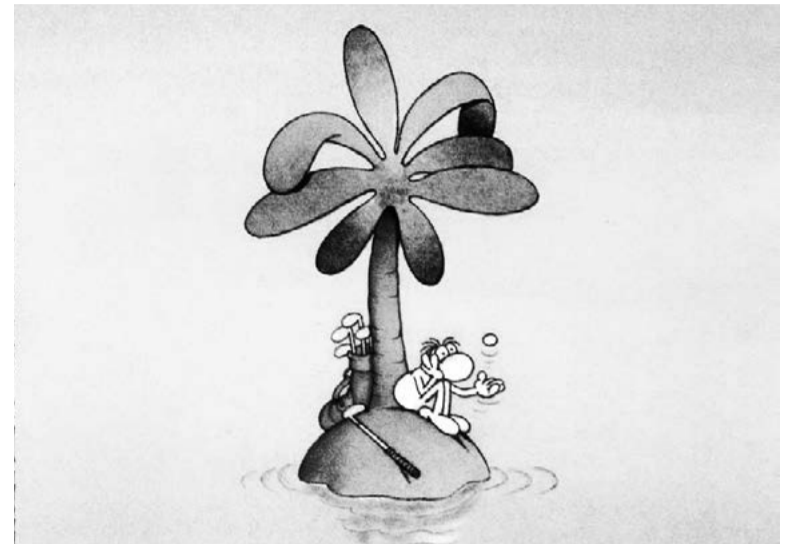
ως σχέδια που επικαλούνται μια αυστηρή επιστήμη (μαρξιστικοί νόμοι της οικονομίας και της ιστορίας) ή κάνουν μια τερατώδη χρήση τεχνολογιών επιβολής και εξολόθρευσης (ναζισμός). Αναδύονται πανίσχυρες ηγεσίες, κάτοχοι μιας αναμφισβήτητης αλήθειας, επιφορισμένες με μεγαλεπήβολα ιστορικά καθήκοντα, αλλά και ένας φεικισμός της οργάνωσης και μηχανισμών με αυστηρές, άκαμπτες και πειθαρχημένες ιεραρχίες, ενώ, παράλληλα, εκατομμύρια άνθρωποι εμφανίζονται πρόθυμοι να υλοποιήσουν τα παραληρηματικά προτάγματα των ηγεσιών τους.

Ακόμα και στην περίπτωση του κεϋνοϊκού-σοσιαλδημοκρατικού σχεδίου και παρόλο που με τη λύση αυτή αποτράπηκαν οι καταστροφικές συνέπειες που είχε για τις κοινωνίες τους η ολοκληρωτική παρεκτροπή στη Ρωσία και τη Γερμανία, ο πολλαπλασιασμός μικρότερων και μεγαλύτερων γραφειοκρατικών μηχανισμών, ο έλεγχος και η επιτήρηση κάθε δυνατής κοινωνικής πτυχής, η χρήση «επιστημονικών» μεθόδων οργάνωσης της εργασίας (τεϋλορισμός) και η τεράστια επέκταση της προπαγανδιστικής χρήσης των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας, διαμορφώνεται μονοδιάστατα και πειθαρχημένα υποκείμενα, με μικρές μόνο παρεκκλίσεις από μια υποτιθέμενα ορθολογική κανονικότητα.

Τα πολιτικά, κοινωνικά και πο-

λιτιστικά κινήματα που εμφανίζονται στις δεκαετίες του '60 και '70, όπως και οι φορείς τους, αμφισβητούν και στο τέλος αντικαθιστούν τον ενοχικό και μονοδιάστατο άνθρωπο της οργάνωσης και των μηχανισμών με έναν ανθρωπολογικό τύπο περισσότερο ατομικιστή, απενοχοποιημένο και πολυδιάστατο, έναν τύπο που διατηρεί χαλαρούς μόνο δεσμούς με κάθε είδους κοινότητα ή συλλογικότητα. Με την πάροδο του χρόνου και την πολύπλοκη συνέργεια των υφιστάμενων οικονομικών και πολιτικών δομών, θα προκύψουν ολιγαρχίες με νέα χαρακτηριστικά (αφού η νεοφιλελεύθερη στρατηγική κατάρφερε να ενσωματώσει ένα μεγάλο μέρος της αντιγραφειοκρατικής και ελευθεριακής δυναμικής των κινήματων) και θα επικρατήσει τελικά ένα νέο πολιτιστικό παράδειγμα, πιο συμβατό με το αυτοκρατορικό πρόταγμα της εποχής μας.

Στην παρούσα φάση και μετά την οικονομική κρίση του 2007-2008 εμφανίζονται όλο και περισσότερες ρωγμές στο οικοδόμημα της παγκοσμιοποίησης. Απέναντι στην απορρύθμιση και την αποδόμηση με την οποία οι νέες ολιγαρχίες διαχειρίζονται την κυριαρχία τους (ελέγχοντας, κατά το δοκούν, τον ρυθμό και την ένταση των αποσυνθετικών ροών και βρισκόμενες παράλληλα σε μια κατάσταση διαρκούς εξεγερσης), αρχίζουν να ορθώνονται κοινωνικές ανιδράσεις που

εκφράζονται κυρίως μέσα από δημοψηφίσματα και εκλογικές διαδικασίες και οι οποίες διεκδικούν έναν έλεγχο και μια νέα οριοθέτηση των δυνάμεων που απειλούν να δημιουργήσουν νέα ρήγματα σε μια ήδη εύθραυστη κοινωνική συνοχή.

Όλες αυτές οι ανιδράσεις έχουν σαν αρχιμήδειο σημείο στήριξης την έμφαση στην ταυτότητα (συνήθως εθνική) και την προσπάθεια ανάκτησης στοιχείων ατομικού και συλλογικού αυτοκαθορισμού. Αν και το αυταρχικό παράδειγμα ασκεί τη σαγήνη του σε ορισμένους, φαίνεται να αναδύονται υποκείμενα πιο κριτικά και αναστοχαστικά, που έχουν αφομοιώσει και απορρίψει την εμπειρία τόσο του υπερφιλε-

λεύθερου και αποδομητικού ξεχαρβαλώματος όσο και των μυθολογικών βεβαιωτήτων, υποκείμενα που ξεπερνούν την υπερσκεπτικιστική αδράνεια και ανιχνεύουν νέες συνθέσεις και νοηματοδοτήσεις, τολμηρές, αλλά όχι ακραίες, συνηθέστερα στο καθημερινό μοριακό επίπεδο, αλλά συχνά και στο συνολικότερο συλλογικό.

Η πλεύση των υποκειμένων αυτών και των συλλογικών τους προταγμάτων μέσα από τις μηδενιστικές και εκμηδενιστικές συμπληγάδες είναι το ζητούμενο και το δύσκολο στοίχημα που έχουμε σήμερα μπροστά μας.

Σ.Σ.

Εναλλακτικό Ραδιόφωνο | Περίοδος Β'

Των Γιώργου Μπύρου - Μηνά Νάιδου

Με φόντο ένα ακόμη καλοκαίρι στο προσωπικό μας κάδρο, είπαμε να ξαναμαζέψουμε τα κομμάτια του συλλογικού μας εαυτού, να βρεθούμε εκ νέου και να περάσουμε στην επόμενη φάση, στη δεύτερη περίοδο του Εναλλακτικού Ραδιοφώνου.

Νέοι και παλιοί φίλοι ανταμώνουμε ξανά στον αέρα του διαδικτύου και από ένα μικρό εγχείρημα η παρέα γίνεται ακόμη μεγαλύτερη, με δεκατρείς ζωντανές εκπομπές ποικίλης ύλης την εβδομάδα! Και καθώς η ραδιοφωνική συντροφιά μεγαλώνει, το επόμενο διάστημα αναμένεται να προστεθούν ακόμα περισσότερες εκπομπές, ενώ ήδη η λειτουργία του ραδιοφώνου, από δώδεκα ώρες την ημέρα, είναι εικοσιτετράωρη.

Ακολουθεί το πρόγραμμα των εκπομπών όπως έχει διαμορφωθεί μέχρι σήμερα.

Δευτέρα στις 19:00, «Μουσικό θεωρείο»

ένα ταξίδι στον κόσμο του θεάτρου, του θεάματος και της τέχνης.

Στις 20:00 ακούμε την εκπομπή «Στου βελονιού την άκρη», ο Δημήτρης Παπαβασιλείου μας ξεναγεί με τα μουσικά του αφιερώματα, και τα κείμενα που επιλέγει, στον κόσμο της ελληνικής μουσικής σκηνής.

Κάθε Τρίτη στις 10:00 ξεκινάμε τη μέρα μας «Με τον δεύτερο καφέ», ενώ στις 19:00 έρχεται στα ηχεία μας η εκπομπή «Ο Επίορκος», όπου ο Αλέξανδρος με περίσσιο θάρρος και χιούμορ παρουσιάζει την επικαιρότητα με τον δικό του ιδιαίτερο σατυρικό τρόπο.

Και το βράδυ της ίδιας μέρας, η Ναταλία και ο Γιώργος μάς προσκαλούν σε «Πλήρες δείπνο». Αφιερώματα και εκλεκτοί καλεσμένοι μάς συντροφεύουν από τις 21:00.

Το πρόγραμμα της Τετάρτης ξεκινάει «Με τον δεύτερο καφέ», στις 10:00, ο οποίος στις 11:00 δίνει τη σκυτάλη στους νηπιαγωγούς Τάσο, Ευαγγελία και Κωστή, που μας παρουσιάζουν την «Περισωμένη», μια εκπομπή για

μικρά και μεγάλα παιδιά, που μπορείτε να την ακούσετε σε επανάληψη και την Κυριακή την ίδια ώρα!

Στις 18:00 της ίδιας μέρας, συντονιζόμαστε για να ακούσουμε την εκπομπή «Μαυρονίνας», για θέματα εκπαίδευσης και όχι μόνο.

Κάθε Πέμπτη στις 18:00 στα ηχεία σας έρχεται η εκπομπή «Θραύσματα/Σημειώσεις» με τον Γιώργο Ρακκά, που άλλες φορές μόνος και άλλες φορές με κάποιον καλεσμένο σχολιάζει την πολιτική επικαιρότητα.

Στις 20:00, το «Λουλούδι της ερήμου» μας ταξιδεύει με τις μουσικές του επιλογές, ενώ στις 21:00 ολοκληρώνεται η ημέρα με την εκπομπή «Από μακριά - Σκηνοθετώντας με φόντο το ρεμπέτικο».

Στην παρέα του Εναλλακτικού Ραδιοφώνου προστέθηκε φέτος ο Ηλίας Κωνσταντίνου με την εκπομπή «Μετά καφέ και οίνου», που ακούτε ζωντανά κάθε Παρασκευή στις 18:00 από το νέο στούντιο του σταθμού στην Αθήνα. Ενώ στις 22:00 της ίδια ημέρας ο Μηνάς συνεχίζει να δοκιμάζει «Τα όρια της φωνής».

Εναλλακτικό Ραδιόφωνο: Εδώ που οι παρέες ανταμώνουν
Μας ακούτε ζωντανά στη νέα μας σελίδα
www.enallaktikoradio.com

Το αντιτορπιλικό Αδρίας

Μια ξεχασμένη σελίδα από την ιστορία του ελληνικού πολεμικού ναυτικού

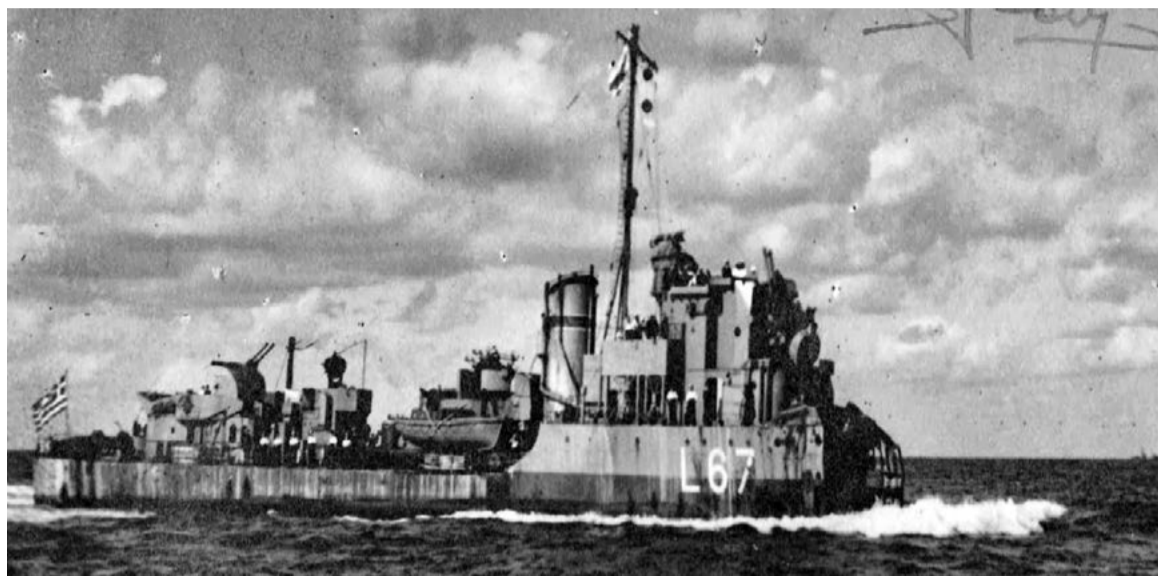
Του Ιωάννη Μιχαηλάκου

Βρισκόμαστε στον λιμένα της Αλεξανδρείας, εν Αιγύπτω. Το ημερολόγιο σημαδεύει την 6η Δεκεμβρίου 1943. Είναι ανήμερα του Αγίου Νικολάου, του προστάτη της ναυτοσύνης. Δεκάδες συμμαχικά σκάφη αποδίδουν τιμές με πανηγυρικούς συριγμούς, ενώ οι ιαχές εκατοντάδων ναυτών δονούν το λιμάνι. Είναι οι στιγμές που ένα ελληνικό πλοίο καταφθάνει με τσακισμένη την πλώρη και αναπεπταμένη τη μεταξωτή σημαία του Πολεμικού Ναυτικού. Το «Αντιτορπιλικόν Αδρίας» παίρνει τη θέση που του αρμόζει στην Ελληνική και Παγκόσμια Ιστορία, στα λαμπρά κατάστιχα της Κλειούς και της Θέμιδος...

Ο «ΑΔΡΙΑΣ» ήταν ένα από τα πλοία που παραχώρησαν στην Ελλάδα οι Βρετανοί κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, στο πλαίσιο μιας συμμαχικής προσπάθειας για περαιτέρω αξιοποίηση του έμπειρου «έμψυχου υλικού» του Ναυτικού μας. Η παραλαβή έγινε στο Νιούκαστλ, στις 20 Ιουλίου 1942, με πρώτο κυβερνήτη τον αντιπλοίαρχο Ιωάννη Τούμπα. Πραγματοποιήθηκε εκπαίδευση και γυμνάσια «εν όρμω και εν πλω» στις αφιλόξενες βόρειες θάλασσες.

Ο «ΑΔΡΙΑΣ», από τις αρχές Ιανουαρίου 1943, εντάχθηκε στη Συμμαχική Δύναμη λαμβάνοντας μέρος σε πολλές και επικίνδυνες αποστολές. Από τον Βόρειο μέχρι τον Νότιο Ατλαντικό συμμετείχε σε συνοδείες σημαντικών νηοπομπών και σε επιτυχείς επιθέσεις εναντίον γερμανικών υποβρυχίων. Ακολούθως, η δράση του συνεχίστηκε και στη Μεσόγειο με διασώσεις ναυαγών, απελευθέρωση ομήρων και συνεχή επεισόδια με εχθρικά αεροσκάφη, τορπιλοπλάνα, τορπιλακάτους. Έλαβε μέρος στην απόβαση της Σικελίας. Σημειώνεται ότι τα αντιτορπιλικά «ΑΔΡΙΑΣ» και «ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΟΛΓΑ» ήταν παρόντα κατά την (υψηλού συμβολισμού) παράδοση του ιταλικού στόλου.

Το φθινόπωρο του '43 ξεκίνησαν οι επιχειρήσεις των Δωδεκανήσων. Επρόκειτο για αποστολές αυτοκτονίας σε γερμανοκρατούμενο

Ο «ΑΔΡΙΑΣ» ήταν ένα από τα πλοία που παραχώρησαν στην Ελλάδα οι Βρετανοί κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο στο πλαίσιο μιας συμμαχικής προσπάθειας για περαιτέρω αξιοποίηση του έμπειρου «έμψυχου υλικού» του Ναυτικού μας.

σύνπλεγμα νηοίων, εν μέσω ναρκοπεδίων, χωρίς αεροπορική υποστήριξη, σε περίπτωση εμπλοκής σε αεροναυμαχία.

Συγκεκριμένα, ο «Αδρίας» μαζί με το αγγλικό αντιτορπιλικό «Χαίργουωρθ» θα συμμετείχαν σε κίνηση αντιπερισπασμού προς την Κάλυμνο, ενώ δύο άλλα πλοία («Τζέρβις» και «Παθφάντερ») θα εκτελούσαν ανεφοδιασμό φίλιων δυνάμεων στο Λακί της Λέρου.

Αρχικά, την πρώτη νύκτα ο «Αδρίας» και το «Χαίργουωρθ», πλέοντας «εις πολεμικήν έγερση», γίνονται ανυληπτά από τον εχθρό. Ακολουθεί σειρά καθέτων εφορμησεων από βομβαρδιστικά στούκας. Ως εκ θαύματος, ύστερα από σφοδρή μάχη, ευφυή τεχνάσματα (π.χ. παραπλανητική ρίψη καπνογόνου) και ελιγμούς με «μεγάλας γωνίας

πηδαλίου» τα καράβια διαφεύγουν και χάνονται στο σκοτάδι...

Το επόμενο βράδυ της 22ας Οκτωβρίου 1943, ο θορυβώδης αντιπερισπασμός εξελίσσεται κατά παρόμοιο τρόπο, με «επιθετικό θράσος» πλησίον της Καλύμνου. Ναύτες, υπαξιωματικοί και αξιωματικοί βρίσκονται «εις τάξιν απάρσεως» με το... φυλακτικό να πάλλεται στο στήθος. Λες και όλα προμηνύουν τη συνέχεια... Ξαφνικά, μια ισχυρότατη έκρηξη συγκλονίζει το πλοίο. Η πρόρα χτυπήθηκε από νάρκη και διαλύθηκε! Κομμάτια από πυρωμένο σίδηρο εκσφενδονίζονται προς όλες τις κατευθύνσεις. Ακολουθεί κόλαση. Παντού τραυματίες και νεκροί. Το «Χαίργουωρθ» κινείται προς βοήθεια, αλλά δυστυχώς πέφτει και αυτό σε νάρκη και βυθίζεται αμέσως. Αφού εξαντλείται κάθε

περιθώριο για την περισυλλογή των ναυαγών, ο «Αδρίας» κατευθύνεται -με μεγάλη κλίση- προς τις μικρασιατικές ακτές και προσαιγιαλώνεται σε αμμώδη όρμο της Αρχαίας Μύνδου (νυν Γκιουμουσουλκ). Εν τω μεταξύ, ο «ψύχραιμος και φιλομειδής» ιατρός Καποδίστριας χρησιμοποιεί την κολόνα ξυρίσματος για αντισπηκτικό (!) ενώ χειρουργεί, εντός του καρέ των υπαξιωματικών. Και όμως, κανένα τραύμα δεν μολύνεται. Ο νεαρός δίοπος Παπαφρατζέσκος βλέπει το χέρι του να ακρωτηριάζεται χωρίς αναισθητικό (!) και δηλώνει ζωηρά προς τον εμβρόντητο Κυβερνήτη του: «Τι είναι ένα χέρι για την Πατρίδα;».

Ακολούθησαν μερικές εβδομάδες στα μικρασιατικά παράλια με πολλά δύσκολα προβλήματα προς άμεση επίλυση, όπως: Η ταφή των

νεκρών, η μεταφορά των τραυματιών, η στεγανοποίηση του πλοίου, καθώς και πλήθος σχεικών επσκευών, η επικοινωνία με συμμαχικούς συνδέσμους στην ευρύτερη περιοχή (π.χ. Σμύρνη), ο ανεφοδιασμός, η διαχείριση νομικών θεμάτων σε συνεργασία με εκπροσώπους του τουρκικού κράτους επί τη βάση του Διεθνούς Ναυτικού Δικαίου κ.ά.

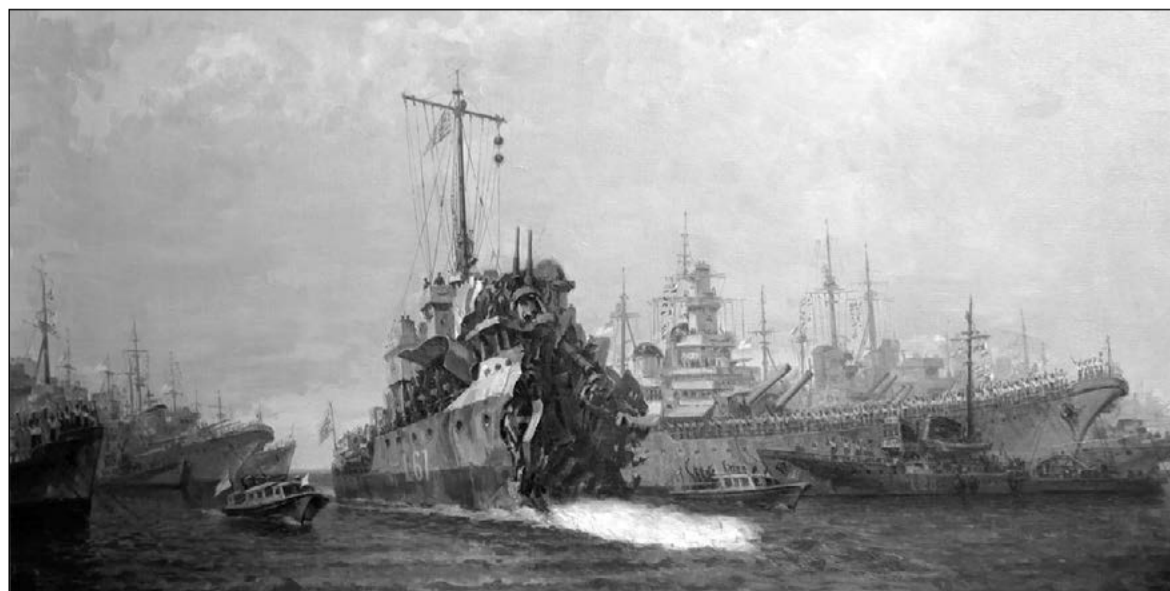
Τέλος, με τις υπεράνθρωπες προσπάθειες του πληρώματός του, ο «Αδρίας» τολμά να αποπλεύσει, «εις παμφυλακίην», προς την Αίγυπτο. Παρά τους κινδύνους και τις αντιξοότητες, με τη βοήθεια του Θεού κατορθώνει αυτό το εμβληματικό σκαρί να εισέλθει θριαμβευτικά στο λιμάνι της Αλεξανδρείας. Εκεί ο συμμαχικός στόλος του επιφυλάσσει αποθεωτική υποδοχή, όμοια της οποίας δεν έχει τύχει άλλο (μεμονωμένο) σκάφος...

Υ.Γ. Η πλώρη του ηρωικού πλοίου καταποντίστηκε στα βάθη του Αιγαίου και δεν έγινε (ακόμα) η ανέλκυσή της. Όμως, ο Αδρίας - σύμβολο παραμένει πάντα ακέραιος και αξιόπλοος στις καρδιές μας για να πραγματώνει τους στίχους του ποιητή: «Με τον καιρό να 'ναι κόντρα... είναι τμή να πετάς... κι ασ μην κρατά παρά ελάχιστα... όσο ένα όνειρο, όσο ένα αγκάλιασμα, όσο ένα φιλί.»

Ως ελάχιστη αναγνώριση, το παρόν κείμενο ως είναι αφιερωμένο σε όλους αυτούς τους «ποιέ από το χρέος μη κινούντες», που εκείνη τη νύκτα του '43 πήραν «του Χάρου το φιλί» μέσα στην αγκαλιά του ελληνικού Αρχιπελάγους.

Η πλώρη του ηρωικού πλοίου καταποντίστηκε στα βάθη του Αιγαίου και δεν έγινε (ακόμα) η ανέλκυσή της. Όμως, ο Αδρίας - σύμβολο παραμένει πάντα ακέραιος και αξιόπλοος στις καρδιές μας

● | 30 ημέρες * Σχόλια για την πολιτική και τον πολιτισμό

Του Σπύρου Κουτρούλη
(www.koutroulis-spyros.blogspot.com)

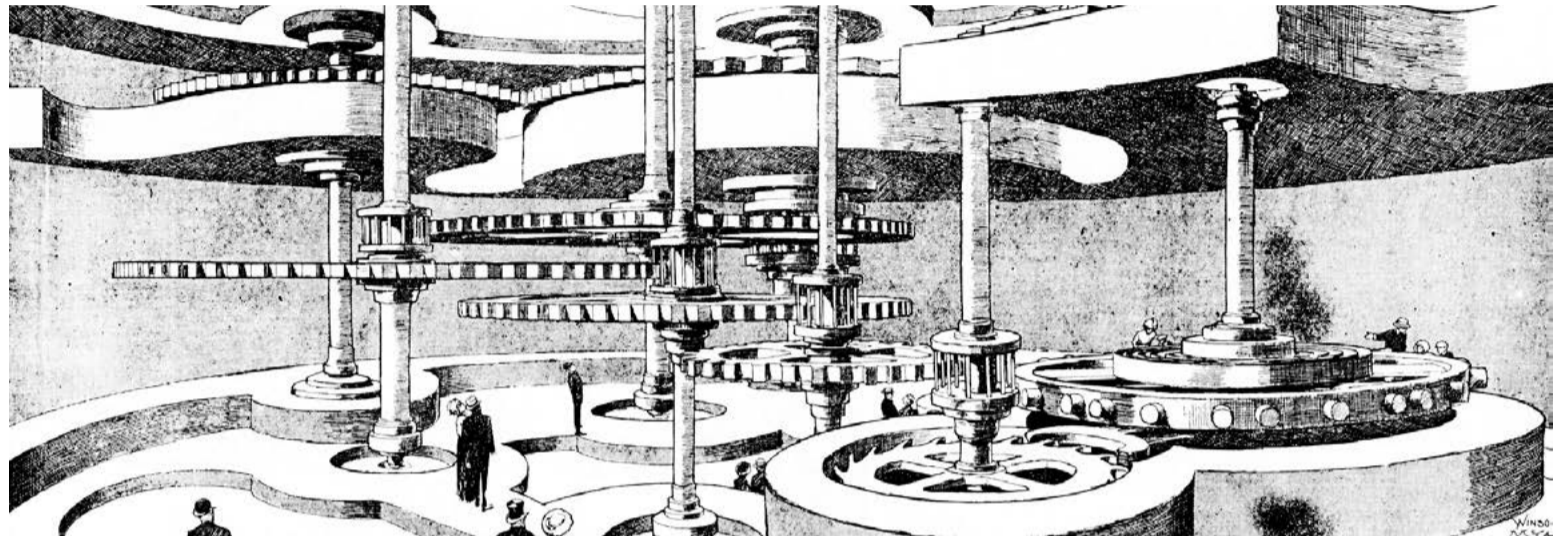
Η Σιμόν Βέλ για την κοινωνική καταπίεση

Σκέψεις για τις αιτίες της ελευθερίας και της κοινωνικής καταπίεσης, εκδόσεις Ηριδανός, Αθήνα 2017, σελ. 139.

Η Σιμόν Βέλ, στη σύντομη και βασανισμένη ζωή της, κατάφερε να δημιουργήσει ένα σημαντικό σε εύρος και ποιότητα έργο, το οποίο σταδιακά μεταφράζεται στην ελληνική γλώσσα. Η αντιμετώπιση του κοινωνικού ζητήματος υπήρξε η αφειρία του στοχασμού της, αλλά και το μεγαλύτερο κίνητρο της περιπετειώδους ζωής της. Από καθηγήτρια της φιλοσοφίας και στοχαστής βρέθηκε στα εργοστάσια και στους αγρούς να εργάζεται δίπλα σε χειρωνακτικές. Στη συνέχεια για μικρό χρονικό διάστημα πήγε στον ισπανικό εμφύλιο δίπλα στους δημοκρατικούς, ενώ στην τελευταία περίοδο της ζωής της βρέθηκε εξόριστη στο Λονδίνο μαζί με τους Ελεύθερους Γάλλους.

Με τις εμπειρίες που συνέλεξε, αλλά και την επιρροή Γάλλων στοχαστών θα στραφεί στον Χριστό και στην Εκκλησία. Τα κείμενά της πλέον παρουσιάζουν αναλογίες με αυτά των χριστιανών μυστικιστών, όπως του Ιωάννη του Σταυρού. Ο Τ. Έλιοτ έγραψε πως «η Βέλ ήταν τρία πράγματα σε ανώτατο βαθμό: Γαλλίδα, Εβραία και χριστιανή. Ήταν παιριώπια που ευχαρίστως θα επέστρεφε στη Γαλλία για να υποφέρει και να πεθάνει για τους συμπατριώτες της» (πρόλογος στο, Σ. Βέλ, *Ανάγκη για ρίζες*, εκδόσεις Κέδρος, σσ. 9-10), ενώ «ο ενθουσιασμός της για οτιδήποτε ελληνικό (συμπεριλαμβανομένων των μυστηρίων) ήταν απεριόριστος» (ό.π. σελ.11).

Το πρώτο μέρος των «Σκέψεων...» είναι κριτική στον μαρξισμό. Κατ' αρχήν θεωρεί ότι η δύναμη του καπιταλισμού «εδράζεται στα ίδια τα θεμέλια της κοινωνικής μας ζωής, και δεν μπορεί να εκπαιδευτεί από κανέναν πολιτικό και νομικό μετασχηματισμό. Η δύναμη αυτή είναι, κατ' αρχάς και κατά βάση, το ίδιο το καθεστώς της νεότερης παραγωγής, δηλαδή η βαριά βιομηχανία» (σελ.17). Συγχρόνως θεμελιώδη σημασία έχει η διάκριση ανάμεσα σε διευθυντικές και εκτελεστικές λειτουργίες αλλά και το γεγονός ότι «όλος ο πολιτισμός μας είναι θεμελιωμένος στην εξειδίκευση» (σελ. 18). Η καταδίκη του καπιταλισμού από τον Μαρξ έχει λιγότερο πηκτικά ελατήρια και περισσότερο την πεποίθηση του ότι

Η Βέλ μάλλον θεωρεί αφελή την προσδοκία ότι η εξέλιξη της Τεχνικής θα επίλυε με τρόπο ριζικό πολλά προβλήματα που ταλαιπωρούν το ανθρώπινο είδος...

πλέον στέκεται εμπόδιο στην εξέλιξη των παραγωγικών δυνάμεων. Η πρόοδος της τεχνικής θα μας επαναφέρει σε μια κατάσταση Παράδεισου, όπου η ανάγκη έχει αντικατασταθεί από την ελευθερία.

Όμως η θέση των μπολοσεβίκων, συμπεριλαμβανομένου και του Τρότσκι είναι πως αντιμετωπίζουν «τις δημοκρατικές ιδέες με υπεροπική περιφρόνηση» (σελ. 20). Διακρίνει στον Μαρξ μια μυστικιστική ερμηνεία των παραγωγικών δυνάμεων, που τον οδηγεί στη μυθοποίησή τους. Χωρίς καμία απόδειξη πιστεύει στη βέβαιη πρόοδο τους. Η Βέλ καταλήγει πως η εσχατολογική πεποίθηση του Μαρξ για την Τεχνική, που έχει εγγελιανή προέλευση «δεν έχει απολύτως κανέναν επιστημονικό χαρακτήρα» (σελ. 21). Όμως ο προφητισμός έχει εμποτίσει όλη τη μαρξιστική σκέψη, για αυτό χρησιμοποιεί συχνά μυστικιστικές εκφράσεις όπως «η ιστορική αποστολή του προλεταριάτου» (σελ. 22). Βεβαίως στον Μαρξ συνυπάρχει και ένας υλισμός «που δεν έχει τύποτα το θρησκευτικό και δεν αποτελεί δόγμα, αλλά μέθοδο γνώσης και δράσης» (σελ. 23), που όμως «κανένας μαρξιστής δεν τη χρησιμοποίησε σ' αλήθεια, με πρώτο τον ίδιο τον Μαρξ» (σελ. 24).

Η Βέλ καταλήγει πως «υπάρχει μόνον ένας άλλος τρόπος που επιτρέπει την ελάττωση της συνολικής ανθρώπινης προσπάθειας: αυτό που μπορούμε να ονομάσουμε, ακολουθώντας μια σύγχρονη φρασεολογία, εξορθολογισμό της εργα-

σίας» (σελ. 28).

Θέτει τα ακόλουθα ερωτήματα σε όσους συμμερίζονται τις απόψεις του Μαρξ: «Γιατί, φερ' ειπείν, ο καταμερισμός της εργασίας να μετατρέπεται κατ' ανάγκην σε καταπίεση; Αν είναι έτσι, ουδόλως μας επιτρέπεται να προσμένουμε εύλογα το τέλος της. Διότι, αν ο Μαρξ πίστευε ότι έδειξε πως το καταπιεστικό καθεστώς καταλήγει να εμποδίζει την παραγωγή, δεν προσπάθησε καν να αποδείξει ότι στις μέρες μας κάθε άλλο καταπιεστικό καθεστώς θα την εμποδίζει ομοίως. Κι επιπλέον, δεν βλέπουμε γιατί η καταπίεση δεν θα μπορούσε να διατηρηθεί, έστω κι αν έχει γίνει παράγοντας οικονομικής

ύφεσης. Ο Μαρξ προπάντων παραλείπει να εξηγήσει γιατί η καταπίεση είναι ανίκητη όσον καιρό είναι χρήσιμη, γιατί οι καταπιεσμένοι που εξεγείρονται δεν κατορθώσαν ποτέ να εγκαθιδρύσουν μια μη καταπιεστική κοινωνία, είτε στη βάση των παραγωγικών δυνάμεων της εποχής, είτε ακόμα και με τίμημα μια οικονομική ύφεση που δύσκολα θα μπορούσε να επιείνει κι άλλο την εξαθλίωσή τους. Τέλος, αφήνει εντελώς στο σκοτάδι τις γενικές αρχές του μηχανισμού με τον οποίο μια ορισμένη μορφή καταπίεσης αντικαθίσταται από μια άλλη. Ακόμα περισσότερο, οι μαρξιστές όχι μόνο δεν έλυσαν κανένα από αυτά τα προβλήματα, αλλά δεν θεώρησαν καν απαραίτητο να τα διατυπώσουν. Πίστεψαν ότι είχαν αναλύσει επαρκώς το θέμα της κοινωνικής καταπίεσης, λέγοντας ότι αντιστοιχεί σε μια λειτουργία στην πάλη ενάντια στη φύση. Κατά τα λοιπά, δεν φώτισαν αυτή την αντιστοιχία παρά μόνο στο καπιταλιστικό καθεστώς» (σελ. 40,41).

Η Βέλ μάλλον θεωρεί αφελή την προσδοκία ότι η εξέλιξη της Τεχνικής θα επέλυε με τρόπο ριζικό πολλά προβλήματα που ταλαιπωρούν το ανθρώπινο είδος. Διότι, επισημάνει, πως γνωρίζουμε από την εποχή της «Ιλιάδας» πως υπάρχει ένα σκοτεινό σημείο στον άνθρωπο, που δεν ενδιαφέρεται τόσο για την ευημερία, όσο για την εξουσία και την ισχύ (σελ. 59). Πρόκειται για ένα αναλλοίωτο δεδομένο της ανθρώπινης ύπαρξης για το οποίο έγκαιρας είχε προειδοποιήσει ο Θου-

Επισημάνει, πως γνωρίζουμε από την εποχή της «Ιλιάδας» ότι υπάρχει ένα σκοτεινό σημείο στον άνθρωπο που δεν ενδιαφέρεται τόσο για την ευημερία όσο για την εξουσία και την ισχύ

κυδίδης. Ο ολοκληρωτισμός διαπίστωνε ότι προχωρούσε, ενώ ο αφορισμός του Μαρξ ότι ένα καθεστώς γεννά τους νεκροθάφτες είναι εξωπραγματικός διότι «ποτέ έως τώρα στην ιστορία δεν έπεσε ένα καθεστώς δουλείας από τα χτυπήματα των δούλων. Η αλήθεια είναι ότι, σύμφωνα με μια διάσημη ρήση, η δουλεία εξαχρειώνει τον άνθρωπο ώστε να την ποθεί κιόλας κι ότι η ελευθερία δεν είναι πολύτιμη παρά μόνο στα μάτια όσων την έχουν ήδη και ότι ένα ολοκληρωτικά απάνθρωπο καθεστώς σαν το δικό μας όχι μόνο δεν φιάχνει όντα ικανά να οικοδομήσουν μια ανθρώπινη κοινωνία, αλλά πλάθει κατ' εικόνα του όλους όσους είναι υποταγμένοι σε αυτό, καταπιεσμένοι και καταπιεστές μαζί» (σελ. 122, 123).

● | *Ανεκτονημένες Ιστορίες*

Του Κωνσταντίνου Μαυρίδη

Η Μπλε Μεραρχία στη Ρωσία

Οι Ισπανοί εθελοντές στην επιχείρηση Μπαρμπαρόσα

Τον Νοέμβριο του 2015, κατόπιν επίκαιρης ερώτησης του βουλευτή της αριστεράς, Αντρέι Χούνκο, η Γερμανίδα καγκελάριος Άγκελα Μέρκελ παραδέχτηκε ότι, μεσούσης της επιβληθείσας ευρείας οικονομικής λιτότητας στον ευρωπαϊκό νότο, η γερμανική κυβέρνηση εξακολουθεί να πληρώνει πολεμικές συντάξεις στους εναπομείναντες βετεράνους της ισπανικής μεραρχίας Ασούλ, που πολέμησε στο πλευρό των ναζι στον Β' ΠΠ, και στους συγγενείς τους. Η αποκάλυψη των πληρωμών, που καταβάλλονται αδιαλείπτως από το 1962, προκάλεσε σχετικό σάλο στην Ευρώπη και ειδικά στην Ισπανία, όπου οι συνταξιούχοι φαλαγγίτες ανησύχησαν προς στιγμήν μη χάσουν το μνηστικό «πακέτο του φύρερ»*. Ταυτόχρονα, αναμόχλευσε το ενδιαφέρον για την ιστορία της διαβόητης αυτής μεραρχίας και των φανατικών αντικομμουνιστών που πολέμησαν για τους Γερμανούς μέχρι τις τελευταίες στιγμές του Γ' Ράιχ γύρω από το υπόγειο καταφύγιο του Χίτλερ στο Βερολίνο.

Καί' αρχάς, θα πρέπει να τονίσουμε πως η δημιουργία της μεραρχίας, όπως και η διάλυσή της αργότερα, έγινε καθαρά για λόγους πολιτικής σκοπιμότητας και καθορίστηκε από την αιζέντα πολιτικής επιβίωσης του Ισπανού δικτάτορα, Φρανσίσκο Φράνκο. Ο κρυψίνους και άκρως καχύποπτος, Φράνκο που έφερε τον βαρύτερο τίτλο «Χεγεραλίσμο» και έβλεπε πιθανές συνωμοσίες και εν δυνάμει εχθρούς παντού, βρισκόταν σε δυσχερή θέση την άνοιξη του '41:

Από τη μια πιεζόταν από τους Γερμανούς, αλλά και από τη Φάλαγγα της οποίας ηγούνταν ο μπατζανάκης του και υπουργός Εξωτερικών της Ισπανίας, Ραμόν Σεράνο Σουνιέρ (που πίσω από την πλάτη του όλοι αποκαλούσαν «Κουνιαδίσμο»), να κηρύξει τον πόλεμο κατά των συμμάχων.

Από τη άλλη, οι Βρετανοί απειλούσαν με ναυτικό αποκλεισμό και

είχαν αφήσει, μέσω ανεπίσημων διπλωματικών καναλιών, να εννοηθεί πως οποιαδήποτε απειλή κατά του Γιβραλτάρ θα είχε ασύμμετρα αρνητικές επιπτώσεις κατά του καθεστώτος Φράνκο.

Το αποτέλεσμα αυτών των τεκτονικών πιέσεων ήταν η δημιουργία ενός εθελοντικού σώματος που θα αποστελλόταν στη Ρωσία για να κατευνάσει τους Γερμανούς και τους ντόπιους φασίστες και η ταυτόχρονη αποστολή εργατικού δυναμικού στα πολεμικά εργοστάσια του Γ' Ράιχ, χωρίς την κήρυξη πολέμου κατά κανενός.

Ένα χρόνο αργότερα, ο Χεγεραλίσμο, που ο πολιτικός οπορτουνισμός του ξεπερνούσε μέχρι και τον αντικομμουνισμό του, θα εξαφάνιζε πολιτικά τον Κουνιαδίσμο.

Η ανακοίνωση της συγκρότησης της Μπλε Μεραρχίας (από το μπλε χρώματος πουκάμισο που φορούσαν οι φαλαγγίτες) έγινε έξι μέρες μετά την έναρξη της επιχείρησης Μπαρμπαρόσα και έγινε δεκτή με ξέφρενο ενθουσιασμό. Τα κέντρα κατάρτισης έπιασαν τους απαιτούμενους αριθμούς σε μία μόνο ημέρα. Ανάμεσα στους καταταχθέντες ήταν το σύνολο της ισπανικής σχολής ευελπίδων και 3 χιλιάδες φοιτητές από το Παν/μιο της Μαδρίτης. Το 50% της πρώτης φουρνιάς εθελοντών προερχόταν από τον τακτικό στρατό και η πλειοψηφία των υπολοίπων ήταν φαλαγγίτες, εθνικιστές βετεράνοι του

Ένα χρόνο αργότερα, ο Χεγεραλίσμο, που ο πολιτικός οπορτουνισμός του ξεπερνούσε μέχρι και τον αντικομμουνισμό του, θα εξαφάνιζε πολιτικά τον Κουνιαδίσμο.

εμφυλίου, χίλιοι Πορτογάλοι φασίστες, αλλά και εγκληματίες που άρπαξαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν την ποινή στη φυλακή με την εξίλεψη στο μέτωπο.

Το απίστευτο αυτό μείγμα υπερεθνικιστών, 18 χιλιάδες τον αριθμό, υπό τη διοίκηση του στρατηγού Αγκουστίν Μουνιός Γκράντες, στάλθηκε στο κέντρο βασικής εκπαίδευσης της Βέρμαχτ, στο Γκράφενβορ της Βαυαρίας, για εκπαίδευση τον Ιούλιο του '41. Εκεί ονομάστηκαν η 250η Μεραρχία Πεζικού της Βέρμαχτ και φόρεσαν γερμανικές στολές με την ισπανική σημαία στο μανίκι. Κάπου εκεί άρχισαν και τα προβλήματα προσαρμογής στη γερμανική πειθαρχία και οι συγκρούσεις λόγω ταμπεραμέντου. Οι Ισπανοί χαιρετούσαν πλημμελώς τους ανωτέρους, δεν μιλούσαν γερμανικά, φορούσαν σταυρούς, φυλαχτά, πολύχρωμα φουλάρια, είχαν μαζί τους 28 παπάδες και διαμαρτύρονταν συνεχώς για το «άνευ φαντασίας» σιτηρέσιο. Η ταχύρυθμη στρατιωτικοποίηση κατά τα γερμανικά πρότυπα ολοκληρώθηκε κακόν κακώς στα τέλη Αυγούστου 1941 και η μεραρχία, που αποτελούσαν πλέον από τα συντάγματα «Μαδρίτη», «Βαλένσια» και «Σεβίλλη», ορκίστηκε προσωπική πίστη στον Χίτλερ και αναχώρησε για το μέτωπο.

Το κωμικοτραγικό είναι ότι τους πήρε 45 μέρες για να φτάσουν σ' αυτό. Η Μπλε Μεραρχία έκανε τη μεγαλύτερη πορεία από κάθε άλλη μονάδα στον Β' ΠΠ με τους «εθελοντές», φορτωμένους με 35 κιλά

έκαστος, να καλύπτουν με τα πόδια την απόσταση από το Σουβάλκι της Πολωνίας στο Βιτέμσκ της Ρωσίας (1000 χλμ), σε μια φάλαγγα που έφτανε τα 32 χλμ μήκος. Η όλη υπόθεση φέρνει κάτι σε κοντροκομμένο γερμανικό καψόνι, ειδικά όταν λάβει κανείς υπόψη του ότι η ομάδα στρατιών του κέντρου τους έστειλε προς βορρά στη λίμνη Ίλμεν και τους έχωσε σε μια περιοχή του μετώπου που δεν ανήκε στη δικαιοδοσία της. Μόλις που πρόλαβαν, διότι 24 ώρες αργότερα οι Ισπανοί θα βρισκόταν εν τω μέσω μιας λυσοαλέας σοβιετικής αντιπέθεσης, που θα τους κόστιζε απώλειες της τάξης των 560 ανδρών.

Η «ισπανική μεραρχία εθελοντών στη Ρωσία», όπως ήταν ο πλήρης τίτλος της, παρέμεινε στο μέτωπο του Λένινγκραντ καθ' όλη τη διάρκεια της δράσης της στο ανατολικό μέτωπο, βιώνοντας τη φρίκη της πιο άγριας σύγκρουσης του πολέμου και μετέχοντας ενεργά στις φρικαλεότητες των ναζι. Έχουν καταγραφεί βασανισμοί και ακρωτηριασμοί σοβιετικών αιχμαλώτων από μέλη της μεραρχίας και δοθείσες της ευκαιρίας, αντίποινα από την άλλη πλευρά, που αναπαρήγαγαν έναν φαύλο κύκλο αγριότητων. Επιπλέον, οι Ισπανοί, αμάθητοι στον βαρύ ρωσικό χειμώνα, είχαν μεγάλες απώλειες λόγω κρουσμάτων και πάσης φύσεως ασθενειών. Σημειωτέον ότι η μεραρχία βρισκόταν πολύ χαμηλά στην προτεραιότητα χειμερινού εξοπλισμού με αποτέλεσμα τον πρώτο χειμώνα στη Ρωσία οι Ισπανοί να δικαιού-

ναι 1 χλαίνη ανά 4 άνδρες.

Συνολικά, μέχρι τον Οκτώβριο του '43, που η μεραρχία αποσύρθηκε από τον Φράνκο, πάνω από 45 χιλιάδες άνδρες είχαν πολεμήσει στη Ρωσία. Με τις επιτυχίες των συμμάχων στη βόρεια Αφρική και τη Σικελία και την προσωπική του ανησυχία ότι ο διοικητής της Μπλε Μεραρχίας κέρδιζε δάφνες στο πεδίο της μάχης που αυτός δεν είχε, ο Φράνκο διαπραγματεύτηκε με τους Γερμανούς την επιστροφή των εθελοντών από τη Ρωσία. Παρ' όλα αυτά, 3 χιλιάδες εξ αυτών, ως επί το πλείστον φαλαγγίτες, αρνήθηκαν να επιστρέψουν και συγκρότησαν την Μπλε Λεγεώνα για να συνεχίσουν τον πόλεμο με την 121η μεραρχία της Βέρμαχτ. Όταν και αυτοί διατάχθηκαν να γυρίσουν στην Ισπανία, τον Μάρτιο του 1944, οι εναπομείναντες Ισπανοί απορροφήθηκαν από διάφορες γερμανικές μονάδες και πολέμησαν σε διάφορα μέτωπα. Κάποιοι πολέμησαν με το σύνταγμα Μπράντεμπουργκ εναντίον των Γιουγκοσλάβων ανταρτών και άλλοι συγκρότησαν τον ισπανικό λόχο 101 της βελγικής 28ης μεραρχίας των Es Es «Βαλονία» και έλαβαν μέρος στην τελευταία μάχη του Γ' Ράιχ, γύρω από το υπόγειο καταφύγιο της καγκελαρίας.

Συνολικά, 5 χιλιάδες Ισπανοί έχασαν τη ζωή τους στην υπηρεσία των Γερμανών στον Β' ΠΠ και άλλοι 8700 τραυματίστηκαν. Όταν το 1954 επέστρεψαν οι τελευταίοι 286 Ισπανοί αιχμάλωτοι πολέμου, πρώην μέλη των Es Es, από την ΕΣΣΔ, αντιλήφθηκαν ότι βρισκόταν στη μόνη χώρα της Ευρώπης όπου μπορούσαν να φορούν ελεύθερα τις στολές και τα ναζιστικά τους παράσημα. Κάποιοι συνέχισαν τις καριέρες που είχαν αφήσει στον τακτικό ισπανικό στρατό και το ευλογημένο έτος 1962 άρχισαν να καταφθάνουν τα πρώτα ομοσπονδιακά εμβλήματα για τις ευγενείς τους υπηρεσίες. Ο φύρερ μπορεί να ήταν νεκρός, αλλά η Γερμανία, ευγνωμονούσα, δεν τους είχε ξεχάσει.

*Führer Paket: Πακέτο με είδη πρώτης ανάγκης που λάμβαναν στο μέτωπο οι Γερμανοί στρατιώτες τις γιορτές.

● | CINEρήξη

Του Κωνσταντίνου Μπιάθρα

Blade Runner 2049

Είδα το καινούργιο Μπλέιντ Ράνερ 2049 σε γεμάτη αίθουσα την Τρίτη, τη μέρα που ψηφίστηκε στη Βουλή το νομοσχέδιο για την αλλαγή φύλου. Ναι, τίποτα δεν είναι τυχαίο! Στες ΗΠΑ η επιστημονική φαντασία, το sci fi, όπως το λένε τα εδώ ελληνικά, γίνεται ταινία, στην Ελλάδα νόμος. Αυτό είναι που λένε... η φαντασία στην εξουσία!

Είμαστε, λοιπόν, στα 2049. Ζώα, δέντρα και φυτά δεν υπάρχουν πια στον πλανήτη. Ένα μόνο ζώον επιβιώνει, ο άνθρωπος, κι απ' αυτούς λίγοι. Ζουν σε μια σκοτεινή ομιχλώδη πόλη, που περιτριγυρίζεται από ψηλό τείχος-φράγμα. Η εταιρεία, που έχει την απόλυτη κυριαρχία σε αυτή την ανθρωπίνη μετα-αποικία ονόματι Λος Άντζελες-πόλη των Αγγέλων-, διευθύνεται από έναν τυφλό, στην όψη σαν Αμερικανό Τζιζους (Jesus), ο οποίος διατείνεται ότι κατασκευάζει αγγέλους. Μεταξύ αυτών στείρες γυναίκες, ιδανικές συνοδούς σεξ. Βλέπτε, ο κόσμος μπορεί να αναποδογυρίζει, όπως τα φύλα-θου, Κύριε!- αλλά στο Χόλιγουντ μένει η φαλοκρατία, έκφραση της οποίας -αν θέλεις το πιστεύεις- είναι οι σύγχρονοι πανίσχυροι διαφυλικόι ευνούχοι, που, κουνώντας αυστηρά το δάχτυλο, φυλάνε με τον βουρδουλα της πολιτικής ορθότητας τα προοδευτικά χαρέμια των αφεντιάδων της νέας εποχής. Υπάκουσι σαν Μπλέιντ Ράνερ. Είδατε που καμία σύμπτωση δεν είναι τυχαία;

Α, ναι. Σε αυτόν τον κόσμο, όπου όλα τα είδη έχουν εξαφανιστεί, επιβιώνει η Σόνι, παραγωγός της ταινίας, η Πεζό και, φυσικά, η Κόκα-κόλα, μαζί με το ούισκι Μπλακ-Λέιμπελ και την παιχνιδιομηχανή Ατάρι, που τις βλέπουμε και στην

πρώτη ταινία. Θα προσέξετε επίσης, όσοι θα δείτε την ταινία, ότι στην παγκόσμια μετα-μεγάπολη, στρατόπεδο συγκέντρωσης, οι επιγραφές είναι σε όλα τα εξωτικά αλφάβητα, στο ρώσικο η αγροικία του κακού -πόσο κλισιόε πια;- , στο εβραϊκό οι πινακίδες των αυτοκινήτων, στο κορεατικό οι ταμπέλες του εγκαταλειμμένου ξενοδοχείου, στο ιαπωνικό οι μαρκίζες των σεξ-σοπ, αγγλικά οι διαφημίσεις. Ελληνικά γράμματα δεν είδα. Ευτυχώς; Απουσιάζει επίσης η αραβική πνευλιά, που υπάρχει στην πρώτη ταινία. Οι Κινέζοι, αντίθετα, και εκεί και εδώ είναι παντού.

Με όλες αυτές τις σκέψεις, που ανακατεύουν τα της ταινίας με όσα απίθανα γίνονται στην πικρή Ελλάδα του Μνημονίου, ίσως σκέφτεστε ότι δυσανασχετώ με την καινούργια ταινία του Νιέβι Βιλνέβ. Κάθε άλλο: Πρόκειται για ενδιαφέρουσα και αξία λόγου ταινία, αν και δεν φτάνει στον σκοτεινό λυρισμό του πρώτου Blade Runner (1982) του Ρίντλεϊ Σκοι. Δεν πρέπει επίσης να ξεχνάμε ότι στον αμερικανικό κινηματογράφο, όπου η πολιτικολογία είναι σπά-

νια, το είδος της επιστημονικής φαντασίας πολιτικολογεί με παρα(προ)βολές του μέλλοντος. Ένα, στοιχείο, ας πούμε, και της παλιάς και της νέας ταινίας, είναι ότι κουμάντο στις πολιτείες του μέλλοντος -για φαντάσου!- κάνουν οι εταιρείες. Το κράτος δεν έχει άλλη παρουσία από τη βρώμικη δουλειά της αστυνομίας.

Την εταιρεία Τάιρελ, που κατασκεύαζε τις πρώτες ρεπλικες-ανδροειδή το 2019 -σύμφωνα με την παλιά ταινία-, την έχει αγοράσει τώρα, 30 χρόνια μετά, το 2049, ο ιδιοφυής βιοσχεδιαστής Γουάλας. Τα δικά του ανδρείκελα -βιοτεχνολογημένους τους ονομάζει η ταινία- είναι προγραμματισμένα ως σκλάβοι για να υπακούουν. Ο συναγερμός όμως χτυπά όταν από λείψανα μιας από τις κατασκευασμένες γυναίκες αποδεικνύεται ότι γέννησε δίδυμα. Η μη σχεδιασμένη αυτή ανατροπή, αφού τα μοντέλα είναι κατά τις προδιαγραφές στείρα, πυροδοτεί τις έρευνες του Μπλέιντ Ράνερ Κ. Γιατί, η γέννηση μπορεί αναπόδραστα να ελευθερώσει τις ρεπλικές από τον πατενταρισμένο κατασκευαστή τους! Ρε-

πλικά και ο ίδιος ο Κ. αναζητά ίσως δικό του πατέρα, και την αδερφή του πιθανόν. Έτσι ο Κ., που εν τω μεταξύ ερωτεύεται μια άλλη κατασκευασμένη ανθρωποσκιά, τη Ρέιτσελ (Ραχίλ), γίνεται από διώκτης διωκόμενος για να βρεθεί τελικά με τον κινηματογραφικό του πατέρα Μπλέιντ Ράνερ, τον Χάρισον Φορντ, τον νιέτεκτιβ Ντεκάρντ.

Ο Βιλνέβ μπορεί να μη διαθέτει τον «νουάρ ρομαντισμό»¹ του Σκοι, που δίνει ένα στυλ της δεκαετίας του '40 στην ταινία του, αλλά χιτζει ένα δικό του φουτουριστικό νουάρ. Αντί για το ημίφως του Σκοι προτιμά τις αντιθέσεις του κιαροσκοπού, με ιδιαίτερους φωτισμούς, που φτάνουν στο αποκορύφωμά τους στην αίθουσα των αντανακλάσεων του νερού, μια αίθουσα-παράδεισο γαλήνης των ανδροειδών και που είναι από τα πιο επιφανή επιτεύγματα

¹ Στο πολύ ενδιαφέρον άρθρο για την ταινία του συγγραφέα Μάικλ Νιούτον στον «Γκάρντιαν»: Michael Newton, Tears in rain? Why Blade Runner is timeless, Guardian 14/3/2015.

της ταινίας. Γιατί ο Ράιαν Γκόολινγκ, με το χωρίς αισθήματα πρόσωπό του -Ρεπλικά γαρ- βαραίνει τον ούτως ή άλλως συμπαγή όγκο της ταινίας, που δεν τη διαπερνά εκείνο το χιούμορ ή, πολύ περισσότερο, ο λυρισμός της παλιάς ταινίας του Σκοι. Η Κουβανή Άννα ντε Άρμας επίσης δεν μπορεί να ξεφύγει από το πρότυπο της λαμπερής -σχεδόν στραφιαλίζει- συνοδού-πόρνης και η Ολλανδή Σίλβια Χοκς από το πρότυπο της νέας αστραφτερής μέγαιρας. Πολλά τα κλισιόε, δεν συμφωνείτε; Ο Τζάρετ Λέιτο δίνει μια πρωτότυπη πνευλιά σε ένα ρόλο (Αντί-)Χριστού Γουάλας, που θα μπορούσε να είναι ένας, μακρινός έστω, απόγονος του Μεγάλου Ιεροεξεταστή. Ναι, είναι ενδιαφέρον αυτό το δεύτερο Blade Runner 2049, όχι μόνο γιατί «δεν σχολιάζει», αλλά πολύ περισσότερο γιατί επιτείνει «το γεγονός ότι ο ίδιος ο κινηματογράφος συμμετέχει σε αυτή τη διαδικασία αποανθρωπισμού, μετατρέποντας τους άλλους σε αντικείμενα της πδονοβλεψίας μας»² ή αντικείμενα υποταγής. Η υποβλητική ηλεκτρική μαπαρόκ μουσική των Χανς Τσίμερ και Μπέντζαμιν Γουόλφς κάνει ακόμα πιο σκοτεινό το αντικείμενο του φόβου της ταινίας.

Ξεκομμένος απ' την ίδια του τη φύση ο άνθρωπος του αιώνα μας, αφού ολοκληρώσει την καταστροφή της φύσης, γίνεται κι αυτός τέρας; Τα αισθήματα και οι αναμνήσεις τον διασώζουν από τον εντελή απ-ανθρωπισμό, μας λένε οι Blade Runner. Και η ίδια του η καταπατημένη σήμερα φύση του, ως «ζών», αλλά «θεούμενον», όπως έλεγε ένας παλιός μας δάσκαλος, μπορεί να τον σώσει, προσθέτω.

2 Στο ίδιο.

Η άλλη όψη της ελπίδας

Μια αστεία, ή μάλλον δύο αστείες ιστορίες, που δεν κάνουν ακριβώς μία κωμωδία, αλλά μήπως η ζωή δεν είναι ιλαροδραματική; Ο Καλέντ είναι ένας λαθρεπιβάτης που βγαίνει θαμμένος μέσα στην καρβουνόσκηνη στο λιμάνι. Έχει φύγει μαζί με την αδερφή του Μύριαμ από τη Συρία, όταν στα ερείπια του βομβαρδισμένου σπιτιού του θάφτηκε όλη η οικογένειά του. Καθ' οδόν προς την Ευρώπη χάνει την αδελφή του και η αναζήτησή της θα τον φέρει άκοντα σε μια χώρα που δεν γνωρίζει. Η αί-

τησή του για πολιτικό άσυλο θα απορριφθεί, αλλά αυτός θα το σκάσει και θα μείνει στη Φινλανδία παράνομος. Ο Βίλκστρεμ, περιπλανώμενος έμπορος, είναι ένας εξητάρνης που χωρίζει από την αλκοολική γυναίκα του και ξεπουλάει το τελευταίο εμπόρευμα. Με τα κέρδη από ένα παιχνίδι πόκας αγοράζει ένα παρακματικό εστιατόριο. Οι ζωές των δύο θα συναντηθούν απρόσμενα, κάπου στη μέση της ταινίας.

Τίποτα το εξαιρετικό, από αυτά που συμβαίνουν (μόνο) στον κινηματογράφο δεν γίνεται στην ταινία. Ο σεναριακός μινιμαλισμός του

Καουρισμάκι έχει φτάσει στα άκρα. Κι όμως την ταινία, που οι δύο ιστορίες της έχουν αίσιο τέλος, κάθεται και τη βλέπει χωρίς να χασμουρηθείς. Είναι τα πολλὰ τραγούδια από περιπλανώμενες μπάντες, που παίζουν σε ένα παλιομοδίτικο στυλ κάντρι; Είναι τα φωτεινά πρόσωπα των ηρώων ή μήπως τα πλάνα τους σε μπουστό, μέσα σε εκείνο το μαλακό φως, με το οποίο τα απαυγάει ο Καουρισμάκι; Είναι η μαγεία της άδοξης καθημερινότητας των καλών ανθρώπων; Σπάνια όλα στις μέρες μας, δεν συμφωνείτε; Παρ' ό,τι οι δύο ήρωες μοιά-

● | ΘΕΑΤΡΟ κριτική

Του Κώστα Σαμάντη

Ανασύροντας μια ξεχασμένη (;) Ελλάδα

Η ΚΥΡΑ ΤΗΣ ΡΩ του Γιάννη Σκαραγκά

ζει να το έχουν βάλει στα πόδια, εντούτοις απολαμβάνουν τις απλές στιγμές που τους δίνει η ζωή και αντιδρούν στις προκλήσεις με χαμηλούς τόνους. Με μια άλλη ματιά αν τους δεις, είναι δύο παράνομοι: ο Καλέντ έτσι κι αλλιώς ως λαθραίος πρόσφυγας, ο Βίλκαστρεμ πάλη, ξεγελά την αγορανομία και την αστυνομία, βγάζει πηλαστή ταυτότητα στον Καλέντ και φέρνει την αδερφή του παράνομα στη χώρα μέσα σε ένα φορτηγό. Κι όμως είναι και οι δυο τους άκακοι σαν τη μικρή σκυλίτσα που υιοθετούν στο εστιατόριο. Ζουν μια ακύμαντη ζωή που τίποτα δεν την απειλεί. Ακόμα και οι επιθέσεις των Φινλανδών χρυσαυγών στον Καλίντ, ξέρεις ότι δεν θα έχουν σοβαρές συνέπειες. Κι όμως μέσα τους είναι θαμμένα πολλή ερείπια. Αγέλαστοι σε όλο το έργο, σαν να κοιτούν μέσα τους όσα αναγκάστηκαν να αφήσουν ή σαν σαστισμένοι από την καλοσύνη της ζωής; Ή σαν όλους τους Φινλανδούς, όπου «ακόμα και αστείο να ήες, πρέπει να είσαι σοβαρός»;¹ Και, θα γυρίσουν άραγε πίσω, ο Καλέντ στη Συρία και ο Βίλκαστρεμ στη γυναίκα του; Ποιος ξέρει; Και τι σημασία έχει να το ξέρουμε;

Ο Σερβάν Χαγί δένει με τον Σακάρι Κοουσιμάνεν στο σύμπαν του Καουρισμάκι. Εκείνο που λητρεύει κανείς είναι οι απαλοί απογευματινοί φωτισμοί στη φωτογραφία του Τίμο Σάλλμινεν. Για τη μουσική δε, ούτε λόγος. Το ένα τραγούδι καλύτερο από το άλλο. Ο αγαπημένος των Καννών Καουρισμάκι κέρδισε εν τούτοις φέτος την Αργυρή Άρκτο στο Φεστιβάλ του Βερολίνου. Με τις υγείες μας!

Κωνσταντίνος Μπλάθρας

«Φλόμπουρα Ελλάδας και Χριστού ψηλά κρατώντας, μες στις ψυχές μας κάθε ευγενικό ξυπνούσες, το άφραστο κάλλος της ιδέας ανυμνώντας».

Επίγραμμα στο μνήμα της Κυράς της Ρω.

Πόσοι αλήθεια από τη νεότερη γενιά ξέρουν ή θυμούνται την κυρά της Ρω; Πόσοι από τη νεότερη γενιά εμπνέονται από το παράδειγμά της; Η κυρά της Ρω (κατά κόσμο Δέσποινα Αχλαδιώτη) υπήρξε μια εμβληματική εθνική μορφή, ιδίως στα χρόνια της μεταπολίτευσης. Επί σαραντα σχεδόν συναπτά έτη αναπτέρωνε το εθνικό μας αίσθημα με κάτι σχεδόν αυτονόητο για την ίδια: Η έπαρση της ελληνικής σημαίας στο μικρό νησάκι της Ρω ήταν γι' αυτήν μέρος της καθημερινότητάς της και αυτό το οποίο σηματοδοτούσε την ίδια την ύπαρξή της. Γεννημένη στο Καστελόριζο το 1890, γνώρισε από πρώτο χέρι δύο παγκόσμιους πολέμους. Το 1927 αποφασίζει με τον άνδρα της να μετακομίσουν στο μικρό νησάκι της Ρω, ακρίτες και φύλακες του πιο απομακρυσμένου κομματιού της Ελλάδας, και παρέμεινε σε αυτό με «δυνατή φωνή και γοργή περπατησιά», όπως την περιγράφει ο βιογράφος της Κυριάκος Χονδρός, ακόμα και μετά τον θάνατο του συζύγου της, την ίδια χρονιά που μετακόμισε, μέχρι τον θάνατό της στις 13 Μαΐου του 1982, σε ηλικία 92 ετών.

Η ίδια της η ζωή ταυτίζεται με την ιστορία του Καστελόριζου και της Ρω. Βίωσε πάνω της μια τετραπλή κατοχή, την κατοχή από Τούρκους, Γάλλους, Ιταλούς και Εγγλέζους πριν οι τελευταίοι παραδώσουν το νησί, με τη Συνθήκη των Παρισίων (1948) στην Ελλάδα. Ελάχιστοι ξέρουν για αυτή την τετραπλή κατοχή του Καστελόριζου, όπως ελάχιστοι γνωρίζουν ότι οι Εγγλέζοι, πριν παραδώσουν το νησί, έβαλαν φωτιά στη Χώρα του για να κρύψουν τις πηληλασίες στις οποίες είχαν επιδοθεί το διάστημα της κατοχής, αν και «απελευθερωτικός» στρατός. Όμως η κυρά της Ρω, αμετανόητα και πεισματικά, ουδέποτε έφυγε από τα πατρώα εδά-

φη και ήταν η μοναδική που παρέμεινε συνεχώς σε αυτά. Η ίδια συμμετείχε στην εθνική αντίσταση, παρέχοντας καταφύγιο και υποστήριξη στους άνδρες του Ιερού Λόχου οι οποίοι δραστηριοποιούνταν στην περιοχή του Αιγαίου.

Ο Γιάννης Σκαραγκάς ανήκει στη νέα γενιά των λογοτεχνών. Μαζί με αυτόν και άλλοι της ίδιας γενιάς αρχίζουν να εγκύπτουν σε θέματα της παράδοσής μας. Κάποιες φορές μεταφέροντας ήθη, έθιμα και ντοπιολαλιές σχεδόν ξεχασμένα, από περιοχές του τόπου μας («Μαράν Αθά» του Θωμά Ψύρρα), άλλες φορές καταγράφοντας την ιδιαίτερη διαδρομή περιοχών στην ιστορία μας («Γκιακ» του Δημοσθένη Παπαμάρκου) και άλλοτε, όπως ο Σκαραγκάς, αναδεικνύοντας σημαντικές μορφές που κάποτε ενέπνεαν εθνική υπερηφάνεια. Στο έργο του Η Κυρά της Ρω κατορθώνει να δώσει μια συγκινητική διαδρομή ζωής της Δέσποινας Αχλαδιώτη. Στη νουβέλα του καταγράφει την καθημερινή ζωή στο Καστελόριζο τα ήθη και τα έθιμα του τόπου, μια ιδιαίτερη ψηφίδα που συμπληρώνει το εθνικό μας μωσαϊκό. Ακόμη, μέσα από τον μονόλογο του διηγήματός του, μας μεταφέρει τους καημούς και τα όνειρα της νεαρής ηρωίδας του, δίνοντας το πορτραίτο μιας Ελληνίδας που ήξερε να μάχεται, να διεκδικεί, να μην παραιτείται. Συμπληρωματικά σε όλα αυτά βρίσκει κανείς στις σελίδες του βιβλίου του την ιστορική διαδρομή του τόπου, εμπλουτίζοντας τον αναγνώστη, αλλά και τον θεατή της παράστα-

σης, με πληροφορίες και γεγονότα τα οποία είχαν παραπέσει στο βάθος του συρταριού της ιστορίας. Κατορθώνει έτσι να ανασύρει σήμερα, 35 χρόνια μετά τον θάνατο της Κυράς της Ρω, ένα πρότυπο που αξίζει να εμπνεύσει ξανά τη νέα γενιά.

Η Κατερίνα Μπερδέκα δείχνει ότι γνωρίζει τον προβληματισμό, κατανοεί την προσπάθειά του και κατορθώνει έτσι να αναδείξει την ευαισθησία του συγγραφέα. Η σκηνοθεσία της αποδίδει ολοκληρωμένα το πνεύμα του βιβλίου και αναδεικνύει τη διαδρομή της ηρωίδας του. Έχοντας στήσει στη σκηνή μια σειρά από μαύρα τραπέζια πάνω στα οποία ακροβατεί αλλά και αντιμάχεται με αυτά η πρωταγωνίστριά της, μεταφέρει έξυφνα την περπατησιά της Αχλαδιώτη πάνω

στη μαύρη θάλασσα της αντιξοότητας και των προβλημάτων που αντιμετωπίζει, αλλά επίσης και τα μαύρα εμπόδια με τα οποία ήρθε αντιμέτωπη στη ζωή της.

Στη σκηνοθεσία της ευτύχησε να έχει τη συνεργασία της Φωτεινής Μπαξεβάνη, μιας σημαντικής ηθοποιού του θεάτρου μας. Η σημαντική ερμηνεία της αποδίδει άριστα τον ιδιαίτερο μαχητικό και λαϊκό χαρακτήρα της Αχλαδιώτη. Κατορθώνει να μεταφέρει στους θεατές τη νησιώτικα που άλλοτε με χιούμορ, άλλοτε με πείσμα, πάντοτε όμως με αγώνα κρατά τη ζωή της σφικτά στα χέρια της, με θέληση και υπερηφάνεια. Κυρίως όμως αποδίδει άριστα και ισορροπημένα τον συναισθηματισμό που διαπερνά το κείμενο του Σκαραγκά.

Σαν υστερόγραφο, μια τελευταία επισήμανση. Παρ' ότι είναι σημαντική η απόφαση του συγγραφέα να ασχοληθεί με την Κυρά της Ρω, μια επιλογή που χαρακτηρίζεται από τη συστηματική προσπάθεια συνάντησής του με την ηρωίδα, διαφαίνεται στην κατάθεσή του μια αμυδρή και υπόγεια επιφυλακτικότητα. Έτσι παραλείπει να ονοματίσει ποιοι είναι αυτοί οι οποίοι τρομοκρατούσαν την Κυρά της Ρω στα χρόνια της απομόνωσης, όταν πεισματικά ανέβαζε καθημερινά την ελληνική σημαία. Και ακόμη περισσότερο, ξεχνά να αναφέρει ότι τον Αύγουστο του 1975, ο Τούρκος δημοσιογράφος Ομάρ Κασάρ και δύο ακόμα άτομα, παρακολουθώντας τη Ρω και εκμεταλλευόμενοι την ολιγοήμερη απουσία της Δέσποινας Αχλαδιώτη για λόγους υγείας, αποβιβάστηκαν εκεί και τοποθέτησαν πάνω σ' ένα κοντάρι τη σημαία τους. Μπορεί η Κυρά της Ρω να την κατέβασε αμέσως όταν γύρισε, όμως λίγο αργότερα δεύτερη τουρκική σημαία τοποθετήθηκε, αυτή τη φορά στη νήσο Στρογγυλή απέναντι, στα νότια του Καστελόριζου. Το σκηνικό των Ιμίων είχε προετοιμαστεί καιρό πριν.

Η θαρραλέα στάση της Κυράς της Ρω, με την καθημερινή έπαρση της σημαίας, ίσως να μην έχει γίνει ακόμη, όπως της αξίζει, συνειδητό κτήμα και πλήρης επιλογή της νέας γενιάς.

Ταυτότητα της παράστασης

Σκηνοθεσία: Κατερίνα Μπερδέκα

Σκηνικά-κοστούμια: Γ. Γαβαλάς

Φωτισμοί: Λευτ. Παυλόπουλος

Βοηθός σκηνοθέτη: Μαριάνθη Μπαϊρακτάρη

Σχεδιασμός οπτικής ταυτότητας: Σάκης Στριτσιδής

Φωτογραφίες: Ελίνα Γιουνανλή

Ερμηνεύει η Φωτεινή Μπαξεβάνη

Διάρκεια: 80'

Από 5 έως 22 Οκτωβρίου στο θέ-

ατρο Σφενδόνη. Θα ακολουθήσει περιοδεία ανά την Ελλάδα.

Θέατρο Σφενδόνη, Μακρή 4, Μακρυγιάννη, Στάση Μειτρό-Ακρόπολη

Πληρ.: 2155158968, Καθημερινά 13:30-21:30

Ημέρες- ώρες παραστάσεων: Τετάρτη 21:30, Πέμπτη/Παρασκευή/Σάββατο 21:00, Κυριακή 18:00.

Τιμές εισιτηρίων: Κανονικό 15 ευρώ, μειωμένο 10 ευρώ.

1 «Ο Άκι Καουρισμάκι είναι ξεμέθυστος και δίνει τη συνέντευξη της χρονιάς» στον Χρήστο Μήτση, «Αθηνόραμα», 12/10/2017.

Κυκλοφορεί το νέο Άρδην

τεύχος 109

Ιούλ.-Σεπτ. 2017

Περιεχόμενα

Κίνημα Άρδην, Ένας πρώτος απολογισμός

Το οργανωτικό ζήτημα

Για την «οργάνωση της οργάνωσης»

Άρδην Πειραιά, Η κληίδα που δε βγαίνει με τίποτα

Γιώργος Ρακκάς, Σημειώσεις πάνω στην ισπανική κρίση

Γιώργος Καραμπελιάς, Οι γερμανικές εκλογές, η Ευρώπη, η Ελλάδα

Γιώργος Ρακκάς, Η «αιώνια λιακάδα» του γερμανικού κατεστημένου σκοτεινιάζει

Αλβ. Λινέρα, Η παγκοσμιοποίηση απεβίωσε

Αφιέρωμα

Της Σύνταξης, 100 χρόνια από την Οκτωβριανή Επανάσταση

Κώστας Παπαϊωάννου, Η Ολοκληρωτική εξουσία

Αλ. Σκιρντά, Από τον Μίχελς στον Λένιν
Ιντελιγκέντσια και εργάτες μετά τον Οκτώβρη

Ζακ Σαπίρ, Εργάτες και εργασιακές σχέσεις στην ΕΣΣΔ

Γιώργος Καραμπελιάς, Η απόπειρα μιας αντιγραφειοκρατικής επανάστασης

Γιώργος Καραμπελιάς, Μια ριζωμένη

προκατάληψη κατά των Ελλήνων
Γιάννης Ξένος, Οι Γερμανοί μαρξιστές και το Ανατολικό Ζήτημα
Γ. Καραμπελιάς, Άγγελος ή διάβολος, Ο Οκτώβρης, ο Στάλιν και η Ελλάδα

Διεθνή, Πολιτισμός, Ιδέες

Ευάγγελος Κοροβίνης, Ρασισμός και πολυπολιτισμικότητα

Aditya Chakraborty, Οικονομοκρατία

Μάικ Γκονζάλες, Βενεζουέλα

Δ. Ν. Γιαννάτος, Μπαλίτσα όπως παλιά

Γιάννης Τσέγκος, Συλλειτουργο στον Υμηττό

Γιώργος Ρακκάς, Μετουσιωμένος άνθρωπος

Μιχάλης Μερακλής, Γ. Καραμπελιάς, Το Δημοτικό Τραγούδι

Βιβλιοπαρουσιάσεις

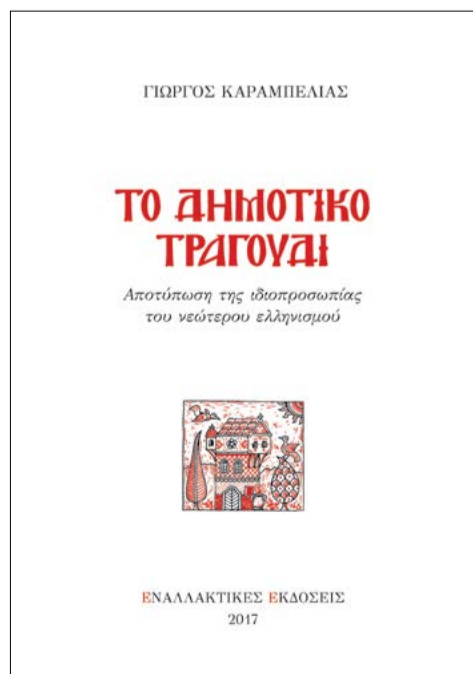
Βλάσης Ατζίδης, Μικρά Ασία

Ο. Βαρών-Βασάρ, Η Ενθλίωση μιας γενιάς

Διαβάστε και διαδώστε το Άρδην,

το περιοδικό του δημοκρατικού πατριωτικού εναλλακτικού χώρου.

Κυκλοφορούν από τις Εναλλακτικές Εκδόσεις

Προσεχείς εκδηλώσεις

Αθήνα

17/10/2017 | Συναντήσεις
Κορυφής

Ο Γιώργος Καραμπελιάς θα συζητήσει την Τρίτη 17 Οκτωβρίου στις 20.30 με τον συγγραφέα Μελέτη Μελετόπουλο με θέμα: «Η Οκτωβριανή Επανάσταση και η Ελλάδα, μια αντιφατική σχέση». Στο καφέ του Ιανού, Σταδίου 24 - Αθήνα

Λευκωσία

15/10/2017 | Εκδήλωση
Αυτόνομη Πλατφόρμα

Με κεντρικούς ομιλητές τον συγγραφέα Γιώργο Καραμπελιά και τον δικηγόρο Στέλιο Αμερικάνο πραγματοποιείται την Κυριακή 15 Οκτωβρίου η 2η Παγκύπρια Συνδιάσκεψη Στελεχών της Αυτόνομης Πλατφόρμας, η οποία θα λάβει χώρα στον πολυχώρο εκδηλώσεων Press House (Βασιλείου Βουλγαροκτόνου 60-62, Λευκωσία) στις 10:30 π.μ.

Στο πρώτο μέρος της Συνδιάσκεψης, η οποία είναι ανοιχτή στο κοινό, ο Γ. Καραμπελιάς θα αναπτύξει το θέμα «Η κρίση του Ελληνοισμού» και ο Σ. Αμερικάνος θα μιλήσει για την «επόμενη μέρα» στο κυπριακό. Θα ακολουθήσει δημόσια συζήτηση.

Κως

4/11/2017 | Βιβλιοπαρουσίαση

Το κίνημα Άρδην διοργανώνει παρουσίαση του βιβλίου του Γιώργου Καραμπελιά «Πέραν της Αριστεράς και της Δεξιάς, Η Υπέρβαση» το Σάββατο 4 Νοεμβρίου 2017 και ώρα 19.30 μ.μ. στην Κω. Ομιλητές και τόπος εκδήλωσης θα ανακοινωθούν από την ιστοσελίδα του Άρδην.

cineΡήξη:

Κινηματογραφικό αφιέρωμα
στην Οκτωβριανή Επανάσταση

Η ταινιοθήκη της Ρήξης θα πραγματοποιήσει τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο ένα κινηματογραφικό αφιέρωμα για το πώς αποτυπώθηκε η Οκτωβριανή Επανάσταση και η εξέλιξή της στο σινεμά μέσα από τις ταινίες του Σεργκέι Αϊζενστάιν.

θα προβληθούν οι παρακάτω ταινίες:

«Θωρηκτό Ποτέμκιν», Παρασκευή 13 Οκτωβρίου 2017, 19:30

«Οκτώβρης», Παρασκευή 20 Οκτωβρίου 2017, 19:30

«Αλέξανδρος Νιέφσκι», Παρασκευή 3 Νοεμβρίου 2017, 19:30

«Ιβάν ο Τρομερός», Παρασκευή 10 Νοεμβρίου 2017, 19:30

Μετά το πέρας των προβολών θα ακολουθήσει συζήτηση.

Στον χώρο πολιτικής & πολιτισμού «Ρήγας Βελεστινλής», Ξενοφώντος 4, Σύνταγμα.

Γίνετε ηλεκτρονικοί συνδρομητές της Ρήξης

Για τους φίλους/φίλες που διαμένουν στο εξωτερικό, ή για τους... ανυπόμονους που διαμένουν εντός της χώρας, υπάρχει η δυνατότητα αποστολής κάθε φύλλου της εφημερίδας Ρήξη σε ηλεκτρονική μορφή (pdf). Με μια απλή συνδρομή υποστήριξης (15€/χρόνο) και την ηλεκτρονική σας διεύθυνση, θα σας στέλνουμε την εφημερίδα Ρήξη σε ηλεκτρονική μορφή... πριν ακόμα κυκλοφορήσει στα περίπτερα. Την ίδια στιγμή, με την συμβολή σας βοηθάτε στην οικονομική επιβίωση της εφημερίδας.

Μπορείτε να καταθέσετε τα 15€ στην τράπεζα, διαδικτυακά ή με ταχυδρομική επιταγή στη διεύθυνση: εφ. Ρήξη, Ξενοφώντος 4, 6ος όροφος, 105 57, Αθήνα. Τα στοιχεία του λογαριασμού είναι: Λογαριασμός Τραπεζής: Εθνική Τράπεζα 116/768054-65, IBAN GR120110 1160 0000 1167 6805 465, BIC: ETHNGRAA, Δικαιούχος: Γιώργος Καραμπελιάς. Πείτε μας επίσης από ποιο τεύχος θέλετε να ενεργοποιηθεί η συνδρομή. Με το που καταθέσετε τα χρήματα, θα σας στείλουμε την εφημερίδα.